

**VELİ GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA OKUL
ÖNCESİ (4-6 YAŞ) VERİLEN DEĞERLER
EĞİTİMİNE BAKIŞ (KARASU ÖRNEĞİ)**

Turgay ÇİFTÇİ

**Yüksek Lisans Tezi
Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı
Doç. Dr. Lokman CERRAH
2024
Her Hakkı Saklıdır**

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

Turgay ÇİFTÇİ

VELİ GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA OKUL ÖNCESİ (4-6 YAŞ)
VERİLEN DEĞERLER EĞİTİMİNE BAKIŞ (KARASU ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ YÖNETİCİSİ
Doç. Dr. Lokman CERRAH

ERZURUM-2024

TEZ BEYAN FORMU

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

BİLDİRİM

Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Uygulama Esaslarının ilgili maddelerine göre hazırlamış olduğum " Veli Görüşleri Doğrultusunda Okul Öncesi (4-6 yaş) Çocukların Değerler Eğitimi Bağlamında İncelenmesi (Karasu Örneği)" adlı tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kâğıt ve elektronik kopyalarının aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

Gereğini bilgilerinize arz ederim *.

☐ Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

☐ Tezimin/Raporumun makale için **altı ay**, patent için **iki yıl** süreyle erişiminin ertelenmesini istiyorum.

21.05.2024

Aslı Islak İmzalıdır

Turgay ÇİFTÇİ

*** LİSANSÜSTÜ TEZLERİN ELEKTRONİK ORTAMDA TOPLANMASI, DÜZENLENMESİ VE ERİŞİME AÇILMASINA İLİŞKİN YÖNERGE**

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Lisansüstü tezlerin erişime açılmasının ertelenmesi **MADDE 6– (1)** Lisansüstü teze ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu **iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.**

(2) Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internetten paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkanı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile **altı ayı aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.**

Gizlilik dereceli tezler MADDE 7– (1) Ulusal çıkarları veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, tezin yapıldığı kurum tarafından verilir. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlere ilişkin gizlilik kararı ise, ilgili kurum ve kuruluşun önerisi ile enstitü veya fakültenin uygun görüşü üzerine üniversite yönetim kurulu tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.

(2) Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir.

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Graduate School of Social Sciences

TEZ KABUL TUTANAĞI

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Doç. Dr. Lokman CERRAH danışmanlığında, Turgay ÇİFTÇİ tarafından hazırlanan bu çalışma 02 / 05 / 2024 tarihinde aşağıda isimleri yazılı jüri tarafından. Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Prof. Dr. Mustafa MACİT

İmza: Aslı Islak İmzalıdır

Jüri Üyesi : Doç. Dr. Lokman CERRAH

İmza: Aslı Islak İmzalıdır

Jüri Üyesi : Doç. Dr. Fatih TOPALOĞLU

İmza: Aslı Islak İmzalıdır

Prof. Dr. Sait UYLAŞ

Enstitü Müdürü

Aslı Islak İmzalıdır

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	III
ABSTRACT	IV
TABLolar DİZİNİ	V
TEŞEKKÜR	IX
GİRİŞ	1
I. ARAŞTIRMANIN KONUSU	1
II. ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ.....	2
III. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ	3
IV. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ.....	6
V. ARAŞTIRMANIN EVREN VE ÖRNEKLEMİ	7
VI. HİPOTEZLER.....	8
V. SINIRLILIKLAR.....	8

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL VE KURAMSAL ÇERÇEVE

1.1. DEĞERLERİN SOSYOLOJİK DÜŞÜNCE DÜNYASINDAKİ YERİ.....	10
1.2. SOSYOLOJİK AÇIDAN DEĞER VE DEĞERLERİN KAYNAĞI.....	13
1.3. SOSYALLEŞME SÜRECİNDE DEĞERLERİN AKTARILDIĞI BİR DÖNEM OLARAK 4-6 YAŞ	15
1.4. OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE (4-6 YAŞ) ÇOCUĞUN GELİŞİM ÖZELLİKLERİ	16
1.5. GELİŞİM KAVRAMI VE ÖZELLİKLERİ	16
1.5.1. Gelişim Kavramı	17
1.5.2. Gelişim Alanları	18
1.5.2.1. Sosyal Gelişim.....	18
1.5.2.2. Ahlakî Gelişim.....	20
1.5.2.3. Dini Gelişim	23
1.6. TÜRK EĞİTİM SİSTEMİ	24
1.7. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM	25
1.7.1. Okul Öncesi Eğitimin Tanımı	25
1.7.2. Okul Öncesi Eğitimin Amacı ve Önemi	25

1.7.3. Okul Öncesi Eğitimin Temel İlkeleri	26
1.8. DEĞERLER EĞİTİMİ	26
1.8.1. Değer ve Değerler Eğitimi	27
1.8.2. Değerler Eğitimi, Din Eğitimi ve Okul Öncesi Eğitim İlişkisi	28
1.9. OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ VEREN KURUMLAR.....	29

İKİNCİ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

2.1. ÖRNEKLEME AİT DEMOGRAFİK BULGULAR	32
2.2. DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER AÇISINDAN DEĞERLER EĞİTİMİNE BAKIŞ	35
2.3. EBEVEYNLERİN DEĞERLER EĞİTİMİNE YÖNELİK TUTUMLARINA AİT BULGULAR (ANKET A-B- C-D TABLO).....	50
2.4. OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ İSTEME NEDENİNE AİT BULGULAR (ANKET E TABLO)	57
2.5. BU EĞİTİM KURUMUNU TERCİH ETME NEDENİNE AİT BULGULAR (ANKET E TABLO)	64
2.6. BU EĞİTİM KURUMUNA BAŞLADIKTAN SONRA ÇOCUKTA GÖZLEMLENEN OLUMLU DEĞİŞİKLİKLERE AİT BULGULAR (ANKET F TABLO)	67
2.7. BU EĞİTİM KURUMUNA BAŞLADIKTAN SONRA ÇOCUKTA GÖZLEMLENEN DAVRANIŞLARA AİT BULGULAR (ANKET G TABLO)...	73
SONUÇ VE TARTIŞMA.....	80
KAYNAKÇA	97
EKLER.....	101
EK 1. VELİ TUTUM ANKETİ	101
ÖZGEÇMİŞ.....	106

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

VELİ GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA OKUL ÖNCESİ (4-6 YAŞ) VERİLEN
DEĞERLER EĞİTİMİNE BAKIŞ (KARASU ÖRNEĞİ)

Turgay ÇİFTÇİ

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Lokman CERRAH

2024, 106 sayfa

Jüri: Doç. Dr. Lokman CERRAH

Prof. Dr. Mustafa MACİT

Doç. Dr. Fatih TOPALOĞLU

Bu çalışma, okul öncesi dönemde çeşitli kamu ve özel eğitim kurumları tarafından verilen değerler eğitimi veli görüşleri doğrultusunda ele alıp incelemektedir. Bu doğrultuda ebeveynlerin değerler eğitimine, çocukları için eğitim kurumu tercihlerinde değerler eğitiminin yerine, verilen değerler eğitiminin niteliğine ve çocukları üzerindeki etkilerine odaklanılmıştır.

Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden nedensel karşılaştırma modeli kullanılmıştır. Bu doğrultuda 41 soruluk 3'lü likert tipi anket hazırlanmış ve uygulanmıştır.

Sonuç olarak velilerin değerler eğitimi önemli ve gerekli buldukları, kurum tercihlerinde bu kurumların verdikleri değerler eğitiminin belirleyici bir kriter olduğu tespit edilmiştir. 4-6 yaş okul öncesi eğitim veren kurumların ebeveynlerin istek ve tercihleri doğrultusunda onları memnun edecek seviyede eğitim verdikleri sonucu ortaya çıkmıştır. Son olarak kurumlar arasında değerler eğitimi verme noktasında en başarılı kurumun Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlı eğitim veren 4-6 yaş Kur'an Kursları olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Değer, Eğitim, Değerler Eğitimi, Okul Öncesi Eğitim

ABSTRACT

MASTER THESIS

**A VIEW OF VALUES EDUCATION GIVEN IN PRESCHOOL (AGES 4-6) IN
ACCORDANCE WITH PARENTS' OPINIONS (KARASU EXAMPLE)**

Turgay ÇİFTÇİ

Advisor: Assoc. Prof. Dr. Lokman CERRAH

2024, 106 pages

Jury: Assoc. Prof. Dr. Lokman CERRAH

Prof. Dr. Mustafa MACİT

Assoc. Prof. Dr. Fatih TOPALOĞLU

This study examines the values education provided by various public and private educational institutions in the preschool period, in line with the opinions of parents. In this regard, the focus is on the values education of parents, the quality of the values education given and its effects on their children, instead of values education in their educational institution preferences for their children.

The causal comparison model, one of the quantitative research methods, was used in the study. In this regard, a 3-point Likert type survey with 41 questions was prepared and applied.

As a result, it has been determined that parents find values education important and necessary, and that the values education provided by these institutions is a determining criterion in their institution choices. It has been concluded that institutions providing pre-school education for 4-6 year olds provide education at a level that will satisfy parents in line with their wishes and preferences. Finally, it has been determined that the most successful institution in terms of providing values education among the institutions is the Quran Courses for 4-6 year olds, which are affiliated with the Presidency of Religious Affairs.

Key Words: Value, Education, Values Education, Preschool Education

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 2.1. Ebeveynlerin Çocuklarının Eğitim Gördüğü Kurumların Türü (Örneklemin Kurumlara Göre Dağılımı).....	32
Tablo 2.2. Ebeveynlerin Çocuklarının Eğitim Gördüğü Okul Türü (Örneklemin Okullara Göre Dağılımı)	32
Tablo 2.3. Örneklemin Ebeveyne Göre Dağılımı.....	33
Tablo 2.4. Örneklemin Yaşa Göre Dağılımı	33
Tablo 2.5. Örneklemin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı	34
Tablo 2.6. Örneklemin Ebeveynlerin Aylık Gelirine Göre Dağılımı.....	34
Tablo 2.7. Ebeveynlerin Eğitim Düzeyine Göre Okul Öncesi Eğitim Kurumunu İsteme Nedeni Olarak Değerler Eğitimi Tercihine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki	35
Tablo 2.8. Ebeveynlerin Gelir Düzeyine Göre Okul Öncesi Eğitim Kurumunu İsteme Nedeni Olarak Değerler Eğitimi Tercihine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (E-1).....	36
Tablo 2.9. Ebeveynlerin Yaş Düzeyine Göre Okul Öncesi Eğitim Kurumunu İsteme Nedeni Olarak Değerler Eğitimi Tercihine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (E-1).....	38
Tablo 2.10. Ebeveynlerin Eğitim Düzeyine Göre Okul Öncesi Eğitim Kurumunu İsteme Nedeni Olarak Ekonomik Olması Tercihine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (E-6)	39
Tablo 2.11. Ebeveynlerin Yaş Düzeyine Göre Okul Öncesi Eğitim Kurumunu İsteme Nedeni Olarak Ekonomik Olması Tercihine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (E-6)	41
Tablo 2.12. Ebeveynlerin Eğitim Düzeyine Göre Okul Öncesi Dönemde Aile İçerisinde Çocuğuna Değerler Eğitimi Verip Veremediğine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (B)	42
Tablo 2.13. Ebeveynlerin Gelir Düzeyine Göre Okul Öncesi Dönemde Aile İçerisinde Çocuğuna Değerler Eğitimi Verip Veremediğine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (B)	44

Tablo 2.14. Ebeveynlerin Eğitim Düzeyine Göre Okul Öncesi Eğitim Kurum Tercihine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları.....	45
Tablo 2.15. Ebeveynlerin Gelir Düzeyine Göre Okul Öncesi Eğitim Kurum Tercihine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları.....	47
Tablo 2.16. Ebeveynlerin Eğitim Düzeyine Göre Okul Öncesi Eğitim Kurumunu Tercih Nedeni Olarak Sosyal Faaliyetlerine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (E-4)	48
Tablo 2.17. Ebeveynlerin Okul Öncesi Dönemde Çocuğunun Değerler Eğitimi Alıp Almaması Yönündeki Tutumları (A).....	50
Tablo 2.18. Ebeveynlerin Okul Öncesi Dönemde Çocuğunun Değerler Eğitimi Alıp Almamasına Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (A)	50
Tablo 2.19. Ebeveynlerin Okul Öncesi Dönemde Aile İçerisinde Çocuğuna Değerler Eğitimi Verip Veremediği Yönündeki Tutumları (B)	52
Tablo 2.20. Ebeveynlerin Okul Öncesi Dönemde Aile İçerisinde Çocuğuna Değerler Eğitimi Verip Veremediğine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (B)	52
Tablo 2.21. Ebeveynlerin Çocuğuna Bilgisayar Ve Televizyon Aracılığıyla Değerler Eğitimi Verip Veremediği Yönündeki Tutumları (C)	53
Tablo 2.22. Ebeveynlerin Okul Öncesi Dönemde Çocuğuna Bilgisayar ve Televizyon Aracılığıyla Değerler Eğitimi Verip Veremediğine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (C)	54
Tablo 2.23. Ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunda Verilen Değerler Eğitimine Yönelik Memnuniyet Düzeyleri Yönündeki Tutumları (D)	55
Tablo 2.24. Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumunda Verilen Değerler Eğitiminden Memnuniyet Duyup Duymamalarına Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (D)	56
Tablo 2.25. Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumunu İsteme Nedeni Olarak Değerler Eğitimi Tercihine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (E-1).....	57
Tablo 2.26. Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumunu İsteme Nedeni Olarak Evime Yakın Olması Tercihine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (E-2).....	58

Tablo 2.27. Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumunu İsteme Nedeni Olarak İş Yerime Yakın Olması Tercihine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (E-3).....	60
Tablo 2.28. Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumunu Tercih Nedeni Olarak Sosyal Faaliyetlerine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (E-4).....	61
Tablo 2.29. Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumunu İsteme Nedeni Olarak Olumlu Kişilik Kazanması Tercihine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (E-5).....	62
Tablo 2.30. Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumunu İsteme Nedeni Olarak Ekonomik Olması Tercihine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (E-6).....	63
Tablo 2.31. Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumunu İsteme Nedenleri Arasında Öncelikli Nedenlerinin Neler Olduğuna Yönelik Tutumları.....	64
Tablo 2.32. Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumunu İsteme Nedenleri Arasında Öncelikli Nedenlerinin Neler Olduğuna Yönelik Tutumları.....	65
Tablo 2.33. Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumunu İsteme Nedenleri Arasında Öncelikli Nedenlerinin Neler Olduğuna Yönelik Tutumları.....	66
Tablo 2.34. Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocuğunun Değerler Eğitiminde Olumlu Kazanımları Olup Olmadığı, Ebeveynlerin Gözlemleyip Gözlemleyemediği Yönündeki Tutumları (F-1)	67
Tablo 2.35. Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocuğunun Değerler Eğitiminde Olumlu Kazanımları Olup Olmadığı, Ebeveynlerin Gözlemleyip Gözlemleyemediği Yönündeki Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları	68
Tablo 2.36. Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocuğunun Sosyalleşmesinde Olumlu Değişiklikler Olup Olmadığı, Ebeveynlerin Gözlemleyip Gözlemleyemediği Yönündeki Tutumları (F-2)	69
Tablo 2.37. Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocuğunun Sosyalleşmesinde Olumlu Değişiklikler Olup Olmadığı, Ebeveynlerin Gözlemleyip Gözlemleyemediği Yönündeki Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları	70

Tablo 2.38. Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocuğunun Yemek Ve Temizlik Alışkanlığı Kazanmasında Olumlu Değişiklikler Olup Olmadığı, Ebeveynlerin Gözlemleyip Gözlemleyemediği Yönündeki Tutumları (F-3)	71
Tablo 2.39. Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocuğunun Yemek Temizlik Alışkanlığı Kazanmasında Olumlu Değişiklikler Olup Olmadığı, Ebeveynlerin Gözlemleyip Gözlemleyemediği Yönündeki Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları	72
Tablo 2.40. Çocukların Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocukta Gözlemlenen Davranışlara Dönük Ebeveynlerin Gözlemlerine Yönelik Tutumları Çapraz Tablosu	73
Tablo 2.41. Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocukta Gözlemlenen Davranışlara Yönelik Tutumları Gösteren Ki Kare Sonuçları(G-1).....	75
Tablo 2.42. Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocukta Gözlemlenen Davranışlara Yönelik Tutumları Gösteren Ki Kare Sonuçları (G-4).....	76
Tablo 2.43. Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocukta Gözlemlenen Davranışlara Yönelik Tutumları Gösteren Ki Kare Sonuçları (G-6).....	77
Tablo 2.44. Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocukta Gözlemlenen Davranışlara Yönelik Tutumları Gösteren Ki Kare Sonuçları (G-14).....	78
Tablo 2.45. Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocukta Gözlemlenen Davranışlara Yönelik Tutumları Gösteren Ki Kare Sonuçları (G-22).....	79

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans tezimin hazırlanmasında bana fikir veren, çalışmam süresince bana rehberlik eden çok kıymetli hocam Doç. Dr. Lokman CERRAH'a çok teşekkür ederim.

Bu süreçte hep yanımda olup sabreden kıymetli Eşime, gülüşü ile motive eden güzel kızım Mihrimah Zeynep'e, şükür sebebim Ahmet Asaf'a ve bu günlere gelmemde emeği olan aileme teşekkür ederim.

Eğitim hayatım boyunca üzerimde emeği olan tüm öğretmenlerime, Anketin uygulanmasında yardımcı olan okul idarecileri ve öğretmen arkadaşlarıma ayrıca kıymetli dostum Erhan'a teşekkür ederim.

Dedem ve Nenem' e rahmetle...

Erzurum-2024

Turgay ÇİFTÇİ

GİRİŞ

I. ARAŞTIRMANIN KONUSU

İlk çocukluk dönemi (4-6 yaş), insan hayatının en önemli dönemlerinden bir tanesidir. İnsanın kişiliği büyük ölçüde bu dönemde oluşur. Bundan dolayı çocukluk dönemine özen gösterilmesi ve çocukluk döneminin önemsenmesi gerekmektedir. Ayrıca bu dönemde kişinin zihinsel, ahlaki, dini, sosyal, duygusal vb. gelişimi şekillenir. Örneğin; Kişinin yürümesi, konuşması, birey olduğunun farkına varması, isteklerinin olması, kendi başına bazı temel ihtiyaçlarını karşılayabilmesi, vb. gelişimleri bu dönemdedir. Bu bakımdan ilk çocukluk dönemi kişinin bütün hayatını derinden etkileyen bir dönemdir. Bununla birlikte bu alandaki uzmanlar bireyin kişiliğinin büyük bir bölümünün okul çağına kadar olan süreçte (4-6 yaş) oluştuğunu ifade etmektedirler. Yapılan çalışmaların neticesinde, 4-6 yaş döneminde elde edilen tecrübelerin, kişinin sağlıklı bir kişilik yapısı oluşturmada, yeteneklerini en verimli şekilde geliştirebilmesinde, inanç ve değer yargılarının biçimlenmesinde ve sosyal hayatta sorumluluk sahibi olabilmesinde etkili olduğunu göstermiştir.¹ Bütün bunları göz önünde bulundurduğumuzda ülkemizde 4-6 yaş çocuklarına yönelik eğitim veren kurumların çok önemli olduğunu görmekteyiz.

Aileler, okul öncesi dönem olan 4-6 yaş ilk çocukluk döneminde çocuklarına iyi eğitim özellikle de değerler eğitimi verebilecek kurumlara başvururlar. Ülkemizde 4-6 yaş eğitimi veren kurumlar denince üç ana kurumdan bahsetmek mümkündür. Bunlar; Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursları, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Ana Sınıfları ve Ana Okulları, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı Kreş ve Gündüz Bakımevleri' dir. Bu kurumların kuruluş amaçlarına baktığımızda ilk çocukluk (4-6 yaş) döneminde olan çocukları, ilkokula hazırlamak, değerler eğitimi ve temel din eğitimi vermek şeklinde olduğunu görüyoruz.

Çalışmamızın konusu ebeveyn görüşleri doğrultusunda çeşitli kamu ve özel eğitim kurumları tarafından 4-6 yaş çocuklara verilen değerler eğitimidir. Bu bağlamda ebeveynlerin okul öncesi eğitim kurumlarını tercih nedenleri ve bu nedenler arasında değerler eğitimin yeri ve önemi, bu kurumlardan alınan değerler eğitimin çocuklar

¹ Diyanet İşleri Başkanlığı, *Kuran Kursları Öğretici Kitabı, 4-6 Yaş Grubu*, Korza Yayınevi, Ankara, Eylül 2019, 9

üzerindeki etkilerine bakışları ele alınmış ve ebeveynlerin demografik durumları açısından incelemiştir.

II. ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ

Kişinin yaşamı boyunca öğreneceği şeylerin büyük bölümünün dört-altı yaş dönemde öğrendiği çalışmalarla tespit edilmiştir. Bu sebeple 4-6 yaş döneminde çocuğun zihinsel, duygusal, sosyal, ahlaki ve dini gelişimi için onu destekleyici, uyarıcı ve eğitici bir sosyal yaşam çok değerlidir.²

Anlamli ve kalıcı öğrenmelerin gerçekleştiği bu dönemde sağlıklı gelişimin de temelleri atılır. Bu dönem, çocukları geleceğe hazırlayan, görev ve sorumluluklarının bilincinde yetişkinler olmalarını sağlayan, en önemli becerilerin oluşturulduğu bir başlangıç evresidir.³

İnsanın ilk eğitim gördüğü yer olan aile hayatındaki öğrendiklerini pekiştirme veya öğrenemediklerini öğrenebilme yeri olan okul hayatı kişi için önemlidir. Gelişimleri için ise 4-6 yaş çocukların okul öncesi eğitimi almaları vazgeçilemez bir öneme sahiptir. Dolayısıyla bu denli büyük bir öneme sahip olan okul öncesi eğitimi aileler tarafından özen gösterilen bir konudur. Yukarıda değindiğimiz 4-6 yaş çocuklarına okul öncesi eğitim veren kurumlar oldukça büyük önem arz etmektedirler. Bu kurumlarda verilen tüm eğitimler çocukların hayatlarında kalıcı izler bırakır. Bu eğitimlerden din ve değerler eğitimi çocuğun ahlaki ve sosyal gelişimine büyük katkı sağlar. İşte tam da bu yüzden çocuğun aldığı din ve değerler eğitiminin uygun yöntem ve metotlarla verilmesi, çocuğun gelişim basamaklarının dikkate alınması hayati önem arz etmektedir. Aksi takdirde sağlam olmayan temeller ve yanlış uygulamalar ile verilen din ve değerler eğitimi çocukta ahlaki ve dini bakımdan gelecekte tamir edilmesi zor olumsuz durumlar ortaya çıkarır.⁴

İlk çocukluk döneminde 4-6 yaş okul öncesi eğitimi veren kurumların amaçları da göz önünde bulundurularak bu okullarda çocukları eğitim gören ebeveynlerin değerler eğitimine bakışlarının ne olduğu, söz konusu kurumları tercihlerinde değerler eğitimi

² Diyanet İşleri Başkanlığı, 9.

³ Zila Özlem Kırbas, "Okul Öncesi Dönemde Gelişim", *Erken Çocukluk Gelişimi*, Atatürk Üniversitesi, Açık öğretim Fakültesi, Ünite: 1, Erzurum, 2022, 4

⁴ Mehmet Nas (2018). Çocukluk Dönemi Gelişimi ve Din Eğitimi. *Talim*, 2(2), 289-325. <https://doi.org/10.12738/talim>. 2018.2.0007, 291

vermelerinin rolünü nasıl gördükleri, verilen değerler eğitiminin neticesinde çocuklarda bu bağlamda herhangi bir davranış değişikliği gözlemleyip gözlemlemedikleri sorularına cevap bulunmaya çalışılmıştır.

Araştırmamızın problem cümlesi şu şekildedir;

Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumları tarafından verilen değerler eğitimine bakışları nasıldır?

Buna bağlı olarak da;

- Okul öncesi eğitim kurumu tercihlerinde ebeveynlerin öncelikleri nelerdir? (Değerler eğitimi, Sosyal faaliyetler, Olumlu kişilik kazanması, Ekonomik olması vb. değişkenler)
- Değerler eğitimi verilen kurumlarda ebeveynler bu kurumlardan ne ölçüde memnundurlar?
- Okul öncesi eğitim kurumuna başladıktan sonra ebeveynlerin çocukta gözlemledikleri davranış değişiklikleri nelerdir?

Ana probleme bağlı alt problemler şeklinde anket çalışmamızda bu sorular sorularak ebeveynlerin cevapları doğrultusunda yorumlar yapılmıştır.

III. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Toplum içinde yaşayacak olan çocukların ileriki yaşamlarında toplumsal, dini ve ahlaki değerlerinden kopmaması ve onları severek, içselleştirerek öğrenip yaşaması büyük bir öneme sahiptir. Çünkü uzmanlara göre okul öncesi dönem, din ve ahlaka dair bilgilerin temellerinin atıldığı ilk dönemdir. Değerler, yaşanan çevre, kültürel özellikler, eğitim ve deneyimlere göre değişiklikler gösterir, çocuğun okul öncesi dönemde elde ettiği dini ve ahlaki değerlerin etkisi tüm yaşamı boyunca devam eder. Öyle ki bu dönemde alınan eğitim kişilikte kalıcı izler bırakır. Fakat ilk bilgiler erken dönemlerde elde edilir. Bu zaman diliminden sonra da değerlere ilişkin değişimler elbette mümkündür, fakat temel değerler oluşmuştur.⁵

⁵ Taha Yazar, Süreyya Erkuş, *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Okul Öncesi Eğitim Programındaki Değerler Eğitimine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi*, Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 20 (2013) 196-211, 197.

Yıldız (2019), ‘Okul Öncesi Dönemde Çocuğu Olan Ebeveynler İçin Değerler Eğitimi Yaklaşımlarını Değerlendirme Ölçeği’ nin Geliştirilmesi ve Ebeveynlerin Değerler Eğitimi Yaklaşımlarının Bazı Değişkenlere Göre Belirlenmesi’ isimli yüksek lisans tezinde bazı değişkenlere göre ebeveynlerin değerler eğitimi yaklaşımlarını incelemiştir. Yıldız, tezinde Değerler Eğitimi yaklaşımları açısından ailelerin ilgisinin yüksek olduğunu, değerler eğitimine bakış açılarının, ebeveyn durumuna, yaşına ve eğitim hayatına göre anlamlı değişkenliğin olmadığını; buna karşın çocuk sayısına, mesleklerine ve ebeveynlerin mali durumuna göre ise anlamlı fark gösterdiğini ortaya koymuştur. Buna göre ebeveynlerin değerler eğitimine verdiği öncelik sırası şu şekilde olmuştur: Sevgi, dürüstlük, saygı ve sorumluluk.

Acur (2019), Araştırmacı çalışmasında ‘Öğretici Görüşleri Bağlamında Diyanet İşleri Başkanlığı 4-6 Yaş Kur’an Kurslarındaki Değerler Eğitimi Uygulamalarının Değerlendirilmesini’ amaçlamıştır. DİB’ in yürütmekte olduğu Değerler Eğitimi uygulamasında öğreticilerin uygulama ile ilgili eksikliklerini tespit ettikleri, bu doğrultuda eksikliklerini gidermek için gerekli çalışmaları yaptıkları ve çaba sarf ettikleri ifade edilmiştir. Öğreticiler, DİB’ in uyguladığı Değerler Eğitimi programının geliştirilerek MEB bünyesinde yaygınlaştırılmasının gerekli olduğunu dile getirmişlerdir. Sonuç olarak öğretmenler tarafından kullanılan program yeterli olmakla birlikte bu yaş grubundaki çocuklar için ağır gelen ve sadeleşmesi gereken konuların olduğu tespiti yapılmıştır.

Karaca (2020), ‘Diyanet İşleri Başkanlığı 4-6 Yaş Kur’an Kursu Öğrencilerine Uygulanan Değerler Eğitiminin Öğretici Görüşleri Açısından İncelemesi’ isimli yüksek lisans tezinde 4-6 yaş grubu Kur’an kurslarının, ihtiyaç ve beklentileri karşılaması hususunda ne derece başarılı olduğu ortaya konmaya çalışmıştır. Araştırma sonucunda çocuğun hayatında önemli bir yere sahip olan oyunların, 4-6 yaş grubuna yönelik değerler eğitiminde uygulanabilecek en güzel yöntemlerden biri olduğu gerçeği tespit edilmiştir.

Çamlı (2021), ‘Okul Öncesi 4-6 Yaş Grubu Öğrencilerine Yönelik Değerler Eğitimi: Drama ve Eğitsel Oyun Uygulama Örnekleri’ isimli yüksek lisans tezinde drama ve eğitsel oyunların okul öncesi dönemde değerler eğitiminde kullanımı ve uygulama örnekleri ile alana katkı sunmayı amaçlamıştır. Araştırmada, kişiliğin

temellerinin büyük bir kısmının atıldığı okul öncesi dönemin değerlerin öğretilmesi açısından da önemli bir dönem olduğu sonucuna varılmıştır. Okul öncesi dönemde drama ve eğitsel oyun yöntemlerinin birçok gelişim alanına ayrıca temel becerileri kazanmaya yardımcı olduğu tespit edilmiş olup Değerler Eğitiminde de kullanılmasını yapılan araştırma sonucu etkili olduğu ifade edilmiştir.

Budak (2023), ‘Erken Çocukluk Döneminde Değerler Eğitimi Bağlamında Mahremiyet Eğitimi’ isimli yüksek lisans tezinde ebeveynlerin de mahremiyet eğitiminin içine alındığı çeşitli aktiviteler geliştirip uygulamak ve sonuç olarak da elde edilen veriler ışığında mahremiyet eğitimi değerler eğitimi bağlamında farklı bir düzleme oturtmak hedeflenmiştir. Özetle çalışmada çocuk ve ebeveynlerinin, bedensel mahremiyet, mekân ve eşya mahremiyeti, duygusal ve düşünsel mahremiyet, dijital mahremiyet ve zaman mahremiyeti alanlarında olumlu gelişmeler gözlenmiştir. Bunun yanında ev ortamında da çeşitli uygulamalar ile mahremiyet eğitimi verilmiş olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kanarya (2023), ‘DİB 4-6 Yaş Programı ile MEB Okul Öncesi Programlarının Dini Değerler Eğitimi Açısından Karşılaştırılması’ isimli yüksek lisans tezinde amaç olarak dini değerler eğitimi çerçevesinde DİB 4-6 Yaş Kur’an Kursları Öğretim Programı (2022) ile MEB Okul Öncesi Eğitimi Programlarının (2013) amaç, içerik, yöntem ve ölçme-değerlendirme bağlamında karşılaştırmasını yapmak, programlardaki benzer ve farklı yönlerini tespit etmeyi hedeflemiştir. Çalışma sonucunda ise dini değerler eğitimi bakımından DİB 4-6 yaş müfredatı ile MEB okul öncesi programlarının birbirinden farklı olduğu tespit edilmiş, MEB okul öncesi programına oranla DİB müfredatında dini değerler eğitimine daha fazla yer verildiği tespit edilmiştir.

Çalışmamızın amacı Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur’an Kursları, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Ana Sınıfları ve Ana Okulları, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı Kreş ve Gündüz Bakım evlerinde verilen değerler eğitimi ebeveyn gözünden incelemektir.

Bu doğrultuda ebeveynlerin, kurumları tercih etmede göz önünde bulundurdıkları etkenler, tercih önceliklerinin neler olduğu, değerler eğitimi veren kurumlarda eğitimden ne ölçüde memnun oldukları, kuruma başladıktan sonra çocukta gözlemledikleri davranış değişikliklerinin neler olduğunu tespit edip incelemektir.

Çok eski bir tarihe sahip olan okul öncesi eğitim, hem modernitenin bir getirisi hem de ailelerin bu dönemde verilen eğitime ilgilerinin artması sebebiyle giderek yaygın hale gelmiştir. Ayrıca ülkemizde son yıllarda okul öncesi eğitimin önemi vurgulanıp yaygınlaşması için çaba sarf edilmektedir. Buna bağlı olarak kurum sayısında gözle görülür artış olmuştur. Kurumların nicelik olarak artması beraberinde nitelik ile ilgili sorunları ortaya çıkarmıştır. Çünkü eğitim kurumunda verilen eğitimin kalitesi ve içeriği aileler için belirleyici rol oynamaktadır. Daha önce değindiğimiz üzere okul öncesi eğitim çocuklarda kalıcı izler bırakmaktadır. Çalışmamızda böyle önemli bir göreve haiz olan kurumları, değerler eğitimi verip-vermeme, değerler eğitiminin çocuklarda oluşturduğu somut davranışları inceleme ve bu konuda yapılacak çalışmalara katkıda bulunulması amaçlanmaktadır. Özellikle de 4-6 yaş okul öncesi eğitim kurumlarında eğitim gören çocukların değerler eğitimi bağlamında gelişimlerini desteklemek adına araştırmacılar, eğitimciler, aileler, ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından değerlendirileceği düşünülmektedir.

IV. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Çalışmamızda nicel araştırma yöntemlerinden nedensel karşılaştırma modeli kullanılmıştır. Çalışmamızın amacına yönelik verileri elde etmek için bu yöntemi tercih ettik. Nicel araştırmaların amacı kişilerin sosyal davranışlarını gözlem, test ve deney usulleri ile nesnel bir biçimde ölçmektir.⁶

Bu bağlamda 4-6 yaş okul öncesi eğitim veren kurumların Değerler Eğitimi noktasında ebeveynlerin memnuniyetlerini, isteklerini, tercihlerini, gözlemlerini test etmek amacıyla literatür taranarak, ön test ile geçerliliği test edilmiş 41 soruluk 3'lü likert tipi anket hazırlanmıştır. Yapılan anket sonuçları SPSS analiz programı ile analiz edilip veriler yorumlanmıştır.

⁶ Müge Bekman, "Halkla İlişkiler Uygulamalarında Nicel Araştırma Yöntemi: İlişkisel Tarama Modeli", *Meriç Uluslararası Sosyal ve Stratejik Yayına Kabul Tarihi: 20/07/2022, Araştırmalar Dergisi Online*, Yayın Tarihi:28/07/2022, 6(16), Yıl:2022, 238-258, 248.

V. ARAŞTIRMANIN EVREN VE ÖRNEKLEMİ

Evren; yapacağımız çalışmada gerekli olan cevapları bulmak için ihtiyaç duyduğumuz ölçümlerin elde edildiği büyük gruba verilen isimdir. Elde edilen ölçümlerin analizi yapılır ve yorumlanır.⁷

Bu çalışmamızın evreni Sakarya İli Karasu İlçesinde okul öncesi eğitim veren MEB' e bağlı Ana sınıfı ve Ana okulları, DİB' e bağlı Kur'an Kursları ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı Özel Kreş ve Gündüz Bakımevlerine 4-6 yaş çocuklarını gönderen ebeveynleri kapsamaktadır.

Örneklem (sample), özellikleri hakkında ölçümleri elde etmek için evrenden seçilip ele alınan onun küçük bir parçası⁸ olarak tanımlanabilir.

Çalışmamızda tabakalı rastgele örneklem türü tercih edilmiştir. Bu tercih doğrultusunda oluşturulan çalışma örneklemi Sakarya ili Karasu ilçesinde 4-6 yaş okul öncesi eğitim veren kurumlara giden çocuklar arasından 321 çocuğun ebeveyni oluşturmaktadır.

Örneklemin kurumlara dağılımı şu şekildedir:

Okul Adı	Sayı	Yüzde
AZİZİYE KUR'AN KURSU	14	4,4
FATİH KUR'AN KURSU	28	8,7
HAYELİM KREŞ	12	3,7
İLİM VE İRFAN KUR'AN KURSU	41	12,8
KARADENİZ KIZ MESLEK LİSESİ ANASINIFI	19	5,9
KARASU ANAOKULU	17	5,3
MUTLU ÇOCUKLAR GÜNDÜZ BAKİMEVİ	23	7,2
ÖZEL ZELİHA KREŞ	45	14,0
SEZİ ERATİK İLKOKULU ANASINIFI	21	6,5
ŞEHİT SERKAN SAĞIR İLKOKULU ANASINIFI	17	5,3
TOKİ DEMOKRASİ İLKOKULU ANASINIFI	26	8,1
ZÜBEYDE HANIM ANAOKULU	58	18,1
TOPLAM	321	100,0

⁷ Şener Büyüköztürk, Ebru Kılıç Çakmak, Özcan Erkan Akgün, Şirin Karadeniz, Funda Demirel, *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, 15. Baskı, Pegem Akademi, Ankara, 2013, 80

⁸ Büyüköztürk, vd., 81.

VI. HİPOTEZLER

Hipotez, yapılan çalışmanın sonucuna dair tahminlerdir. Olaylar arasındaki ilişkiyi açıklamaya yönelik bilimsel bir öneri, bir önermedir.⁹

Araştırmamızın hipotezleri şu şekildedir:

- Okul öncesi eğitim kurumlarının tercih edilme nedeni olarak öncelikli etken değerler eğitimidir.
- Ebeveynler okul öncesi 4-6 yaş çocuklarının değerler eğitimi alması gerektiği kanaatindedirler
- Okul öncesi eğitimi veren kurumlara çocuklarını gönderen ebeveynler bu eğitim kurumlarının vermiş oldukları değerler eğitiminden memnundurlar.
- Diyanet işleri başkanlığına bağlı 4-6 yaş Kur'an Kursları bu yaş grubundaki çocuklara değerler eğitimi verme noktasında başarılıdır.
- Diyanet işleri başkanlığına bağlı eğitim veren Kur'an Kurslarına her gelir seviyesinde aileler çocuklarını göndermektedir.
- Okul öncesi eğitim veren kurumlar arasında değerler eğitimini en iyi şekilde veren kurum Diyanet işleri başkanlığına bağlı Kur'an Kurslarıdır.
- Okul öncesi Eğitim kurumlarının tercih edilme sebebi, evine yakınlık, iş yerine yakınlık, sosyal faaliyetlerin fazla olması, ekonomik olması, olumlu kişilik kazandırması vb. faktörlerdir.

V. SINIRLILIKLAR

Bu çalışmamız için hazırlamış olduğumuz anket formları 2022-2023 eğitim öğretim yılında (Kasım-Aralık 2022) uygulanmıştır. Sakarya İli Karasu İlçesinde seçilen Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Ana sınıfı ve Ana okulları, Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursları ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı Özel Kreş ve Gündüz Bakımevlerine devam eden 4-6 yaş çocukları olan 321 ebeveyn ile sınırlandırılmıştır. Literatür taranarak, ön test ile geçerliliği test edilmiş 41 soruluk 3'lü likert tipi anket tabakalı rastgele örneklem yöntemi ile uygulanmıştır.

⁹ Büyüköztürk, vd., 65

Çalışmamız Karasu ilçe merkezinde bulunmakta olan 12 farklı eğitim kurumunda 41 soruluk test şeklinde uygulanmıştır. Çalışmamıza katılan ebeveynlerin yaş, cinsiyet, eğitim durumları, ekonomik düzeyleri açısından değişkenlik göstermektedir.

Çalışmamızın sınırlılıkları şu şekildedir;

Çalışmada örnekleme ulaşabilmek için tabakalı rastgele örneklem türü tercih edilmiştir. Yapılan araştırma Sakarya ili Karasu ilçesinde bulunan 4-6 yaş okul öncesi eğitim veren toplamda 12 tane kamu ve özel eğitim kurumlarına çocuklarını gönderen 321 ebeveyn ile sınırlıdır.

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL VE KURAMSAL ÇERÇEVE

Araştırmanın bu bölümünde Değerlerin Sosyolojik Düşünce Dünyasındaki Yeri, Sosyolojik Açıdan Değer ve Değerlerin Kaynağı, Sosyalleşmenin Gerçekleştiği Bir Dönem Olarak 4-6 Yaş, Eğitim Kavramı, Türk Eğitim Sistemi, Okulöncesi Eğitim, Değer Kavramı ve Değerler Eğitimi tartışılmıştır. Akabinde Okulöncesi Eğitim Kurumlarının Eğitim Programları ele alınarak incelenip karşılaştırma yapılmıştır.

1.1. DEĞERLERİN SOSYOLOJİK DÜŞÜNCE DÜNYASINDAKİ YERİ

Sosyoloji toplumun ilmidir. Toplumun sosyal yapısını ele alır ve konulara yapı ve sosyal değişme açısından yaklaşır. Faaliyet ve ilgi alanı toplum olduğuna göre toplumun her alanında etkisi olan Değerler ile de yakın temasta olması gerekir.¹⁰ Tarihsel süreçte sosyal konularla ilgilenen bilim insanları Değer ve Değerlerin ne olduğu ile ilgili birçok çalışma yapmışlardır. Sosyolojik açıdan genel anlamda değer, bireye ve topluma faydalı, birey ve toplum için istenilir, birey ve toplum tarafından beğenilen her şey olarak tanımlanabilir.¹¹ Sosyolojide ilk olarak değerleri ele alıp bilimin konusu haline getiren bilim insanı Max Weber'dir. Max Weber'e göre toplumsal hayattaki sosyal, siyasi ve ekonomik olan her şey değerlerin etkisi altındadır. Şayet bir toplumun davranış biçimlerini açıklamak veya anlamak istiyorsak o toplumda var olan ve etkin olan değerleri bilmek ve anlamaktan geçer. Max Weber toplumsal sistemin birbirini tamamlayan bir bütün olduğunu ve bu bütün içerisinde değerlerin, toplumun bileşenleri olan kurum ve yapıları üzerinde önemli bir etkisinin olduğunu söylemektedir. Max Weber'e göre bir toplumda var olan Değerler sistemi değişmeden toplumsal değişimin mümkün olamayacağı, değişimin olabilmesi için değerlerin değişmesi gerekir. Kendisi dinî ve kültürel değerlerin, toplumun ekonomik yaşantısında sebep olduğu gelişmeler ve

¹⁰ Mustafa E. Erkal, *Sorgulanan Sosyoloji, Günümüzde Sosyolojiye Olan İhtiyacın Düşündürdükleri*, Eylül Yayınları, İstanbul, 2016, 28

¹¹ Mustafa Aydın, "Değerler, İşlevleri ve Ahlak", *Eğitime Bakış Dergisi*, Sayı: 19, 2011, 39.

değişimler üzerindeki etkisini göstererek, aslında değerlerin toplumsal hayat üzerindeki ne denli önemli olduğunu vurgulamıştır.¹²

Max Weber'e göre toplumlar, içlerinde değerlerin yaratıldığı bir yapılanmalardır, ama aynı zamanda toplumlar insanlardan, yani bizlerden ve başkalarından oluşur. Nitekim her toplumsal sistemin, belirli değerler sistemini meydana getirdiği ve bu sistem yönünde üyelerini davranmaya zorladığı doğrudur. Değerlerin yaratılması toplumsaldır, ancak aynı zamanda tarihseldir. Hepimizin bağlandığı değerler evreni hem toplumsal hem de bireysel bir yaratılışın sonucudur. Weber'e göre değerler, bilincimizin bir duruma veya bir ortama tepki göstermesinden doğar, bu yüzden var olan toplumsal sistemi, kendi seçtiğimiz sistemden daha üstün bir değer vererek yüceltmeye gerek yoktur.¹³

Emile Durkheim'a göre ise sosyal değerler, mantık, ahlak ve din şekillerine bürünerek, kişilerin bilinçlerine dıştan gelirler ve kendilerini kişiye isteğine bağlı kalmaksızın kabul ettirirler. Dolayısıyla toplumun biçimlendirmiş olduğu kişi, aynı zamanda toplumun değerlerini yaşar. Sonuçta değerlerin kazanılmasında toplumsal faktörlerin rolünün çok daha etkili ve önemli olduğu kabul edilmektedir.¹⁴

Emile Durkheim gibi Hans Freyer' de toplumun, kişinin bütün varlığını ve değerlerini belirlemedeki etkisinin önemine dikkat çekmiştir. Freyer'e göre, daimi hareket noktamızda toplum, karşımıza somut bir toplumsal düzen olarak çıkmaktadır. Onu, biz istediğimiz gibi değiştiremeyiz. Yahut özel hayatımızda onu tekrardan farklı bir şekilde meydana getirecek güçte değiliz. Çünkü toplumun bize belirlediği bir konum vardır. Dolayısıyla bizi bu şekilde sınırlandırıyor, bazı şeyleri yapmaya zorluyor ve bizi bu şekilde bağlıyor.¹⁵

Talcot Parsons ve Robert K. Merton ise toplumun var olmasında, kurumsal yapının inşasında toplumsal değerlerin varlığının ve paylaşılmasının önemine dikkat çekmektedirler. Merton'a göre toplum olarak karşımıza çıkan sistem, toplumsal ve

¹² Ersan Ersoy, "Sosyolojide Değerler ve Değer Araştırmaları", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(56), 2018, 359; Peter Berger, Brigitte Berger, *Sociology*, Basic Bpoks Publishers, New York 1972.

¹³ Aron Raymond, *Toplum Bilim Düşüncesinde Ana Akımlar, Pareto, Weber, Durkheim*, (Çev.: Fevzi Yalım), Ağaç İş matbaası, Ankara 1973, 37

¹⁴ N. Şazi Kösemihal, *Sosyoloji Tarihi*, Remzi Kitabevi, İstanbul 1982, 179.

¹⁵ Hans Freyer, *Sosyolojiye Giriş*, (Çev. Nermin Abadan), 4. Basım: Nisan 2022 [1. Basım: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi, 1957] Ankara, 8

kültürel yapıdan meydana gelir. Toplumsal yapı kişi için araçları sunarken, kültürel yapı kişinin sahip olması gereken hedefleri ve değerleri gösterir.¹⁶

Her ne kadar sosyoloji değerlerden farklı bir bilim olsa da sosyoloji ile ilgilenen sosyal bilimci ya da sosyolog bir toplumu anlamak, toplumu meydana getiren bireylerin sergiledikleri davranışları anlamak ve anlamlandırmak için toplumun değerlerini de bilmek zorundadırlar. Dolayısıyla Değerlerin hem sosyolojide hem de sosyal hayat içerisinde merkezî bir konumu bulunmaktadır. Bundandır ki toplumun incelenmesi sırasında önemli verilerden biri de değerlerin incelenmesi ve araştırılması olmalıdır.¹⁷

Değerlerin sosyal hayat içinde önemli özellikleri ve bu özelliklere bağlı olarak yerine getirdiği çeşitli işlevleri vardır:

- Değer, toplumsal hayatta davranışta bulunan bir bireyin toplumsal olarak kabullenebilen olgu ve istekleri için temel atıf noktası görevini görmektedir.
- Değerler, kültürel olarak biçimlendirilmiştir ve dolayısıyla kültür üzerinde de hem etki sahibi hem de kültürü yönlendirir. Kültürün esasını oluşturur denilebilir.
- Değerler, bireylerle özdeşleşmiştir. İnsan şahsiyetinin bir parçası haline gelmiştir.
- Değerler, sosyal bir boyuta sahiptirler.
- Değerler, bireylerin toplumsal rollerini tercih etmesinde ve gerçekleştirmesinde ona yol gösterip rehber olurlar.
- Değerler, toplumsal hayatta bir nevi baskı ve kontrol mekanizması olarak görev yaparlar.
- Değerler, sosyal hayatta dayanışma aracı olarak da işlevde bulunur.

Toplumsal bir varlık olan insan ve insanın ortaya koyduğu her şey sosyolojinin inceleme alanına girer. Bu da sosyolojik incelemenin başlangıç noktasıdır.¹⁸

¹⁶ Ersoy, 360

¹⁷ Ersoy, 364

¹⁸ Ertan Özensel, “Sosyolojik Bir Olgu Olarak Değer”, *Selçuk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Değerler Eğitimi Dergisi*, 1(3), 2003, 231

1.2. SOSYOLOJİK AÇIDAN DEĞER VE DEĞERLERİN KAYNAĞI

Değer, toplumun kendi varlığını, işleyişini, birliğini ve sürekliliğini devam ettirmek için insanların çoğunluğu tarafından doğru ve gerekli kabul edilen, inançları ve kültürlerinden kaynaklı ortaya çıkan ortak düşünce, amaç ve ahlaki ilkelerin tamamı olarak kabul edilmektedir.¹⁹ Değerler belli bir kültür içerisinde var olduğundan, o kültürde varlık sürdürmek ve devamlılık gösterebilmek için o kültürün değerlerini benimsemek gerekir. Sosyal açıdan değerler kişiye ve topluma yol gösteren birer rehberdirler. Aynı zamanda değerler öğrenilen, paylaşılan şeylerdir ve hiç şüphesiz nesilden nesle aktarılır. Bir toplumda olduğu gibi, bir grup içinde bulunmada, o gruba karşı aidiyet duygusunun oluşumunda ve o grupta varlığını sürdürmede, kolektif değerleri taşımak son derece önemlidir. Toplumsal etkileşimi sağlamak ve sosyal çevre edinmek için de değerler son derece önemlidir.²⁰ Değerler, insana hayatında bir yol gösterici, bir nevi ona ışık olan ölçütlerdir. Dolayısıyla neyi yapıp neyi yapmamak gerektiği ile ilgili insan hayatına yön verir. Değerler ile toplumsal hayat iç içedir. Nitekim Değerler insanlara ait olmayıp tamamen topluma aittir. Değerler, toplumun sosyo-kültürel öğelerine anlam veren en önemli ölçütlerdir. Bu yüzdendir ki, sosyal kişi ve bu kişinin davranış örüntüleri sosyolojik incelemelerin başlangıç noktasını oluştururlar.²¹ Nihayetinde değerlerin bu denli kapsamlı olmasından, bireylerin sosyal hayatlarına rehberlik etmelerinden ve davranışları üzerindeki etkisinden dolayı sosyolojinin üzerinde durduğu mühim konulardan biri olmuştur.

Ben-gtson ve Lovejoy değerlerin kaynağı problemini, yapı/aktör dikotomisi çerçevesinde yorumlayarak toplumsal yapı ve bireysel kişiliğin her ikisinin de değerlere kaynaklık edebileceğini vurgulamışlardır. Değerlerin kaynağı ile ilgili sosyologların üzerinde fikir birliğine vardıkları hususlar şu şekildedir:

- Sosyal davranışların bir amacı vardır. Dolayısıyla yöneldiği bir hedef vardır.
- Değerler, talep edilen, istenilen davranışlardır; bireylerin önemseddiği, istediği, zorunlu gördüğü, ibadet ya da zevk olarak algıladıkları şeylerdir.

¹⁹ Hurşit Ekinci, *Okulda ve Ailede Değerler Eğitimi*, Kayıhan Yayınları, İstanbul, 2018, 27

²⁰ Merve Rümeysa Çilingir, Üniversite Öğrencilerinin Duygusal İlişkilere Bakış Açılarının Değerler Sosyolojisi Bağlamında İncelenmesi, Uluslararası Türk Kültür Coğrafyasında Sosyal Bilimler Dergisi (TURKSOSBİLDER) Cilt 08, Sayı 01, 2023, Sayfa -106-133, 109.

²¹ Özensel, 220

- Değerler, araçların seçimini etkiler ve dolayısıyla insan davranışlarını yönlendirir. Değerler her zaman birbiri ile tutarlı/uyumlu olmayabilir.
- Bir toplumda genellikle bazı değerler temel değerler haline gelerek onu şekillendirir ya da ona özgün bir karakter kazandırır.
- Temel değerler, kalıcılık ve paylaşılma eğilimindedir ve bu nedenle topluma istikrar ve bütünleşme sağlar.²²

Değerler, yapılanları içselleştirme imkânı veren, inanışlar ve alışkanlıklar taşıyan, arzu edilen, her alanla ilgili, sosyalleşmiş olgulardır ve işlevsel olarak belirleyicidirler.²³ Çocuk doğduğu andan itibaren sosyal ilişkiler kurduğu ilk yer aile ortamıdır. Bu sebeple aile içindeki ilişkiler çocuk üzerinde derin izler bırakmaktadır. İlk olarak aile ortamında verilmeye başlanan değerler eğitimi, kişilik gelişiminin, değer oluşumu ve toplumsallaşmanın temelini atıldığı okul öncesi döneme rast gelir. Çocuklarda değerler bu dönemde büyük ölçüde şekillendiği için ve daha sonraki yıllarda değişmesinin zor olması nedeni ile bu dönemde verilmesi önemlidir.²⁴ Tarihsel süreçte Değerlerin kazanılmasında önemli rol oynayan ailelerin değer konusunda çocuklarını eğitecek yeterli bilgiye sahip olması kadar değerleri aktarma gücüne de sahip olmaları gerekmektedir.²⁵ Nitekim toplumlar da ortaya çıkan değişimler doğal olarak aile yapısında da değişimleri beraberinde getirmiştir. Geçmişe baktığımızda çocuklar daha çok geniş aile (Anne, Baba, Dede, Nene, Amca, Hala vb.) dediğimiz bu tip bir aile ortamında dünyaya geldiğinde ve de annenin ev hanımı olduğunu da göz önüne aldığımızda çocuklar tamamen aile ortamında bu eğitimlerini alabilmekteydiler. Fakat geldiğimiz süreçte çekirdek aile (Anne, Baba) dediğimiz bu tip bir aile ortamında dünyaya gelen çocuğun ve de annenin çalışma hayatında olması bu dönemde ki bir çocuğun okul ortamında olmasını kaçınılmaz hale getirmiştir.

Dolayısıyla okul çocukların sosyalleştiği ortamlardır. Burada çocuklar arkadaşlık, oyun, paylaşma gibi eylemler içinde yer alacaklardır. Bunun yanında sosyal hayat için gerekli olan değerleri de öğrenerek günlük hayatta bu değerlere göre hareket etmeye başlarlar.

²² Arif Korkmaz, “Değerler Sosyolojisi”, *Toplum Bilimleri Dergisi*, Temmuz- Aralık 2013, 7(14), 54

²³ Sezai Korkmaz, “Din Psikolojisinde Değerler ve Erol Güngör’ün Değerler Hakkındaki Görüşleri”, *KSÜ İlahiyat Fakültesi*, 24, 2014, 183.

²⁴ Seviye Neslitürk, Neşe Özkal, Sibel Dal, “5-6 Yaş Çocuklarının Değer Kazanım Süreçlerine Anne Değerler Eğitimi Programının Etkisi”, *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(3), 2015, 884.

²⁵ Neslitürk, vd., 885.

1.3. SOSYALLEŞME SÜRECİNDE DEĞERLERİN AKTARILDIĞI BİR DÖNEM OLARAK 4-6 YAŞ

Sosyalleşme, insanı sosyal sistemin üyesi haline getiren süreçtir. Bireyi toplumun kurallarına göre yaşamasının öğrenmesini sağlayan bir süreçtir. Bir bakımdan sosyalleşme öğrenme sürecidir denilebilir.²⁶ Sosyolojide temel bir konu olarak sosyalleşme süreçlerinin izahı, esasında küçük bir çocuğun, değerleri yavaş yavaş kabul etmesinin ve kazanmasının bir incelemesidir. Dolayısıyla sosyalleşmenin olduğu yerde değerler, değerlerin olduğu yerde de sosyoloji olur. İnsan yaşamı boyunca öğrenme eğilimindedir. Fakat 4-6 yaş çocukluk döneminde öğrendiği bilgiler özellikle ilk öğrenmeler olmasından dolayı birey için önemlidir. Okul öncesi dönemdeki çocuklar, sosyalleşerek topluma ait değerleri, tutumları ve kendisinden beklenen davranışları kazanmaya başlarlar.²⁷ 4-6 yaş dönemi olarak ifade edilen erken çocukluk dönemi kendi içinde bile önemli evreleri olan bir dönemdir. Hızlı geçen bir dönem ve de insan hayatının tamamını etkileyen, insanın sosyal hayatında iz bırakan bir dönem olmasından dolayı bu dönemde aldığı eğitim çok kıymetlidir.

Bireyin yaşamında gelişim özellikleri incelendiğinde 4-6 yaş dönemi hiç kuşkusuz en önemli dönemlerden biridir. 4-6 yaş dönemi, çocuğun, içinde yaşadığı toplumun değer yargılarını ve o toplumun kültürel yapısına uygun davranış ve alışkanlıkları kazanmaya başladığı bir dönemdir.²⁸ Bu dönemde çocuk ailenin dışına yeni bir ortama dahil olur. Bu yeni ortam çocuğun aileden sonra eğitim alacağı, farklı çocuklarla etkileşimde olacağı, toplumun kültür ve değerlerine uygun olacak şekilde öğrenmelerinin olacağı kısacası sosyalleşeceği bir dönemdir. Bu dönemdeki çocuklar; arkadaş edinme, oyuncak paylaşma, ortak oyun oynama ve birlikte aktiviteler yapmanın yanında toplumun kültür ve değerlerini, dini inançlarını, örf ve adetlerini öğrenme ve benimseme olanağına sahip olurlar. Böylece bu dönemdeki çocuk, içinde yaşadığı toplumun değerlerine uygun bir bireyi olarak yer almaya başlar.

²⁶ Münir Koştas, "Sosyalleşme", *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, cilt XXIX, Ankara, 1987, 329

²⁷ Neslitürk, vd., 884.

²⁸ Nursen ŞİRİN, İlhan KOÇ, Değerler Eğitimi Programının 6 Yaş Çocuklarına Etkisinin İncelenmesi ve Öğretmen Görüşleri Selçuk üniversitesi sosyal bilimler enstitüsü dergisi 35/2016, 262

1.4. OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE (4-6 YAŞ) ÇOCUĞUN GELİŞİM ÖZELLİKLERİ

Çocukluk dönemi, insan hayatının en önemli dönemlerinden bir tanesidir. İnsanın kişiliği büyük ölçüde bu dönemde oluşur. Bu sebepten dolayı çocukluk dönemine özen gösterilmesi ve çocukluk döneminin önemsenmesi gerekmektedir. Ayrıca bu dönemde kişinin zihinsel, ahlaki, dini, sosyal, duygusal vb. gelişimi şekillenir. Örneğin; Kişinin yürümesi, konuşması, birey olduğunun farkına varması, isteklerinin olması, kendi başına bazı temel ihtiyaçlarını karşılayabilmesi, vb. gelişimleri bu dönemdedir. Ve kişinin bütün hayatını derinden etkiler.

Bu alanda uzman olanlar bireyin kişiliğinin büyük bir kısmının okul çağına kadar oluştuğunu ifade etmektedirler. Çocuğun toplumun, örf ve adetlerine, gelenek ve kültürüne uyumlu olarak yetişmesini sağlayan ilk ortam aile ortamıdır. İlk olarak aile de başlar çocuğun eğitimi. Daha sonra toplumun kuralları ile gelişimi için gerekli bilgiler burada öğrenilir. Aile sadece çocuğun bakımının yanında, çevresindeki toplumsal gerçekliği ile alakalı yorumları da öğretir. Sosyal hayatın bir parçası olması ilk önce aile ortamında başlar.²⁹ İşte bütün bunların gerçekleştiği dönem çocukluk dönemine tekabül ediyor. Çocuğun okul öncesi dönemde aile içindeki yaşantılarının sonucu oluşan kazanım ve kayıplar; yetişkinlik çağında kişinin hayatını etkilediği kabul edilmiştir.³⁰

Özetle diyebiliriz ki çocukluk dönemi insan hayatının temelini oluşturur.

1.5. GELİŞİM KAVRAMI VE ÖZELLİKLERİ

Çalışmanın bu bölümünde gelişim kavramı üzerinde durulmuştur. Gelişim ile ilgili tanım ve kavramlar ele alınacak. Ardından da genel anlamda gelişim alanlarına yer verilmektedir.

²⁹ Ahmet Çın, *İlk Çocukluk Döneminde Çocuğun Din Eğitimi ve Ailenin Din Eğitimine Etkisi (Diyarbakır Örneği)*, (Doktora Tezi), Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır 2019, 1

³⁰ Gürhan Can, *“Kişilik Gelişimi”, Eğitim Psikolojisi Gelişim-Öğrenme- Öğretim (125 163)*, Pegem A Yayıncılık, Ankara 2013.

1.5.1. Gelişim Kavramı

Gelişim ile ilgili birçok farklı tanımla karşılaşabiliriz. Bu tanımlar aslında farklı gibi gözükse de aslında aynı durumu anlatırlar.

Bunlardan birkaçı şöyledir:

Gelişim, bir süreç olarak organizmanın döllemeden başlayarak bedensel, bilişsel, dil, duygusal ve sosyal yönden, belli koşulları olan, en son aşamasına ulaşınca kadar sürekli ilerleme kaydeden bir değişimdir.³¹

Gelişim fiziksel, zihinsel, dilsel, duygusal ve sosyal yönden organizmada görülen sürekli değişimlerdir. Gelişim belirli bir zaman diliminde oluşan, organizmanın hayatta kalabilme ihtimallerini güçlendiren değişimlerin tümünü kapsar. Meydana gelen değişimler aniden değil kademeli olarak gerçekleşir. Gelişim insanların zaman içinde hem niteliksel hem de niceliksel olarak değişim süreçlerini ifade eder.³²

Gelişim; Olgunlaşma, büyüme ve öğrenmenin etkileşimi ile hayat boyu kişinin bedeninde, zihninde ya da davranışında olumlu yönde meydana gelen, nitel ve nicel değişimlerin tamamını içerir. Nicel değişim, boy, kilo gibi miktarda meydana gelen farklılıklardır. Nitel değişimler ise daha karmaşıktır. Süreç ve işleyişle ilgili farklılıkları içerir ve hayat boyu devam eder. Doğum öncesinden başlayıp hayatın sonuna dek ortaya çıkan sürekli ve düzenli değişimler.³³

Özetle gelişim deyince bebeğin anne rahmine düştüğü andan ölüme kadar ki geçirmiş olduğu değişiklikleri tasavvur edebiliriz. Ancak gelişimi daha iyi anlayabilmek ve açıklamak için gelişim ile ilişkili bazı kavramlara da değinmek icab eder.

Bu kavramlar; büyüme ve olgunlaşma' dır.³⁴

Büyüme: Fiziki olarak kişinin gelişiminde sayısal olarak ortaya çıkan sayı olarak ifade edilebilen değişikliklerdir. Örneğin büyüdükçe kilo artışının olması, aynı şekilde kemiklerin büyümesi, kas sistemindeki artış vb.³⁵

³¹ Özgür Alparıslan, "Okul Döneminde Gelişim", *Sistemler ve Gelişim*, Atatürk Üniversitesi, Açık Öğretim Fakültesi, Ünite 2, Erzurum, 2022, 3

³² Kırbaş, 3

³³ Ayşegül Kılıçaslan Çelikkol, "Hayatın 0-18 Yaş İlk Çeyreği Gelişimi", *Anne Baba Olmak ve Gelişimde Temel Kavramlar*, T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Aile Eğitim Programı, İkinci Baskı, İstanbul 2012, Ünite 1, 10.

³⁴ Kırbaş, 5

Misal; İki yaşındaki çocuğun pantolonunun beş yaşına geldiğinde bedenine olmaması büyüme kavramı ile ilişkilidir.³⁶

Olgunlaşma: Bireyin fiziki olarak organlarında ve de davranışlarında ortaya çıkan değişimlerdir. Olgunlaşma genler tarafından programlanmıştır ve çevresel faktörlerden oldukça bağımsızdır. Örneğin dört aylık bir bebek konuşamaz. Çünkü bebeğin beyni konuşmasına olanak verecek kadar olgunlaşmamıştır. İki yaşına geldiğinde beyin yeterince olgunlaşmıştır ve çocuk çevrenin yardımıyla söylenenleri anlama ve konuşma yetisine sahiptir.³⁷

Misal; Henüz dengesini sağlayamayan çocuğun yürümesi mümkün değildir. Çocuklar iki ayak üzerinde durmaya başladıktan sonra adım adım yürüyebilir. Yani çocuğun sinir sistemi, kas ve kemik yapısı olgunlaşmadan yürütme çalışmaları yapılırsa da çocuk yürümeyi öğrenemez.³⁸

Çok yönlü bir kavram olarak gelişim, bir yönüyle de öğrenme ve deneyim kazanma yoluyla gerçekleşir. Çocuk doğduğu andan itibaren birtakım yaşantılar ve deneyler sonunda hareketlerini değiştirmeye başlar.³⁹

1.5.2. Gelişim Alanları

Genel anlamda kabul gören gelişim alanları Fiziksel, Psikomotor, Zihinsel (Bilişsel), Sosyal, Ahlaki, Dil, Dini ve Duygusal Gelişimdir. Çalışmamızın alanı sebebiyle bu başlık altında sadece Sosyal, Ahlaki ve Dini Gelişim alanları ele alınacaktır.

1.5.2.1. Sosyal Gelişim

Sosyal gelişimle ilgili yapılan tanımlar derlendiğinde şu sonuçlar çıkmaktadır:

- Sosyal gelişim, içinde yaşanılan toplumun beklentilerine uyum sağlayan davranışların tümü,

³⁵ Çelikkol, 9.

³⁶ Kırbaş, 5

³⁷ Çelikkol, 9.

³⁸ Kırbaş, 6

³⁹ Hayati Hökelekli, *Psikolojiye Giriş*, 3. Baskı, Emin Yayınları, Bursa, 2011, 23.

- Çocuğun kendisinin de bir ferdi olduğu ailenin sosyal değerlerini algılamaya başlaması, bunları davranışa dönüştürmeye başlaması,
- Çocuğun toplumda ki bireylerle iyi geçinebilmesi ve bu bireylerle arasındaki uyumu,
- Bireyin içinde yaşadığı toplumun gelenek, görenek, kültür vb. öğelerine uyum sağlaması olarak yapılan tanımlar mevcuttur.

Sosyal gelişimle ilgili yapılan tanımlar incelendiğinde benlik, sosyalleşme, öz denetim gibi birçok kavramında tanımlarda yer aldığı bu kavramlarında sosyal gelişimde etkili olduğu dikkat çekicidir.⁴⁰ Özetle denilebilir ki ‘Sosyal gelişim, kişinin yaşamış olduğu topluma uyum kurma sürecidir.’⁴¹

Çocuğun sosyal bir kişi olması kalıttan daha çok çevresinin etkisine, öğrenmeye bağlı olarak değişir.

Hayat süresince dinamik bir süreç içerisinde devam eden sosyal gelişim; genel anlamda kişinin içinde bulunduğu toplum tarafından kabul edilir biçimde davranabilmeyi öğrenme süreci olarak tanımlanmaktadır.⁴²

Çocuklar okul öncesi dönemde geliştirdikleri sağlıklı sosyal ilişkileriyle;

- Çevresindeki ilişkilerden de yola çıkarak, sosyal davranışları öğrenme imkânı kazanmaktadırlar.
- Kişiler arası iletişimlerinde isteklerini daha rahat ifade edebilme ortamı oluşturabilmektedirler.
- Akranlarıyla yaşadıkları rekabet, destek vb. deneyimler ile sosyal gelişimdeki ihtiyaçlarını karşılamalarına zemin oluşturabilmektedirler.
- Sağlıklı kurulan sosyal ilişki ile çocuğun yaşamında olumlu gelişimler meydana gelebilmektedir.
- Aileler tarafından çocuğa kazandırılması zor olan davranışlar akranlarıyla kurdukları sosyal ilişkiler sayesinde daha kolay bir şekilde kazandırılmaktadır.

⁴⁰ Nurgül Karakurt, *Okul Öncesi Dönemde Sosyal Gelişim*, Atatürk Üniversitesi, Açık Öğretim Fakültesi, Ünite 7, Erzurum, 2022, 4

⁴¹ Hamide Nur Çevik Özdemir, “Okul Döneminde Gelişim”, *Psikososyal Gelişim*, Atatürk Üniversitesi, Açık Öğretim Fakültesi, Ünite 4, Erzurum, 2022, 3

⁴² Karakurt 3

- Sağlıklı iletişimle kurulan akranla sosyal ilişkiler aile ortamına da olumlu şekilde yansıyabilmektedir.

Bu bağlamda diğer yaşam dönemlerine zemin oluşturan okul öncesi dönemde edinilen sosyal gelişimin temelini sağlam atılması konusunda aile ortamında oluşturulan sosyal ilişkilerin, akran iletişiminin, çevrenin çocukla etkileşiminin ve okul iş birliğinin büyük önemi bulunmaktadır.⁴³

4-6 yaş döneminde olan çocukların Sosyal Gelişim özelliklerinin ne şekilde olduğu detaylı bir şekilde Diyanet İşleri Başkanlığı Kuran Kursu 4 -6 yaş Grubu Öğretici Kitabında ele alınmıştır.⁴⁴

1.5.2.2. Ahlaki Gelişim

Okul öncesi dönem olan işlem öncesi dönemi çocuğunun ahlak gelişimini anlayabilmek için Ahlak nedir? sorusunu cevaplandırmak gerekir.

Türk Dil Kurumu'nun Güncel Türkçe Sözlüğünde bir toplum içinde kişilerin uymak zorunda oldukları davranış biçimleri ve kuralları olarak tanımlanan ahlak, kişinin doğru ile yanlış ayırt edebilmesini sağlayan ilkeler ve değerler bütünüdür.

Ahlak kavramıyla ilgili tanımlamalar derlendiğinde;

- Bireyin toplumun değer yargılarını kazanarak içinde bulunduğu ortama uyum sağlaması,
- Bireyin olumlu ya da olumsuz bir şekilde sergilediği davranışların bütünü,
- Bireylerin yaşamını sürdürdüğü topluluk içerisinde kurduğu düzenin bozulmaması için uyum sağlamaya çalıştığı yazılı olmayan kuralların tümü,
- İnsanların birbirleri ile yaşamlarını devam ettirebilmeleri için uyulması gereken toplumsal kurallar,
- İnsanların diğer bireylerle kurdukları ilişkilerinde neler yapması neler yapamaması gerektiğine dair kurallar bütünü,
- Geleneklere dair duygular, düşünceler ve davranışlar olarak birçok tanımın yapıldığı görülmektedir.⁴⁵

⁴³ Karakurt, 6

⁴⁴ Nezahat Cihandide, *Kur'an Kursları Öğretici Kitabı 4-6 Yaş Grubu*, Diyanet İşleri Başkanlığı, Ankara, 2014, 11.

Kısacası iyi-kötü, doğru-yanlış gibi toplumda yer alan kurallardır.

Ahlak gelişimi ise kişilerin çeşitli davranışları doğru ya da yanlış olarak değerlendirmeleri yönünde rehberlik eden ve kendi eylemlerini yönetmelerini sağlayan ilkeler kazanma sürecidir. Ahlak gelişimi toplumun tüm değerlerine kayıtsız şartsız uymak değil, topluma etkin bir şekilde uyum sağlamak için değerler sistemi oluşturma sürecidir. Ahlak gelişimini etkileyen faktörler yaş, aile, sosyal çevresi, empati kurma yeteneği, kitle iletişim araçları, sosyal medya, kültür ve eğitimidir.⁴⁶

Özetle belirtmek gerekirse; Bireyin içinde bulunduğu çevrenin, toplumun ahlaki değerlerini benimseyerek, kendi ahlaki değerlerinin oluşması sürecine ahlaki gelişim denir. Ahlak gelişimi, bireyin bulunduğu ortamda nasıl davranması gerektiğini öğrenmesi anlamına da gelmektedir.⁴⁷

Ahlaki gelişim sürecinde her birey kendi değer sistemini oluşturmaktadır. Bu değer sistemini oluştururken ebeveynler ve çevrenin davranışları, tutumu, adaleti, çocuk eğitiminde kullandıkları disiplin yöntemleri oldukça önemlidir. Bu nedenle çocukların ileride empati yeteneği yüksek, olaylara çok yönlü bakabilen, araştıran, sorgulayan ve üretken bireyler olmaları için ahlaki gelişim desteklenmesinde göz önünde bulundurulması gereken öneriler şunlardır:

- Çocuğun güvende olma, sevme-sevilme, bir gruba kabul edilme duyguları desteklenmelidir.
- Çocuğa değer verilmeli ve değerli olduğu çocuğa yönelik konuşma ve davranışlarda gösterilmelidir.
- Ev ortamı, okul ortamı ve sosyal çevrede çocuğa nasıl davranacağı hakkında güvenli ipuçları verilmelidir.
- Evde, okulda ve sosyal çevrede ahlaki kurallar uyumlu olmalıdır.
- Kurallarda asla fedakarlık yapılmamalı, ancak iyi ve kötü davranışları algılamadaki sınırlılıkları dikkate alınarak hoşgörülü ve esnek davranılmalıdır.

⁴⁵ Karakurt, 4

⁴⁶ Sibel Serap Ceylan, “Okul Döneminde Gelişim”, *Ahlaki Gelişim*, Atatürk Üniversitesi, Açık Öğretim Fakültesi, Ünite 6, Erzurum, 2022, 4.

⁴⁷ Karakurt, 4.

- İstenmeyen davranışlar karşısında cezadan kaçınılmalı, çocuğun davranışı üzerinde tartışılarak farkındalığı sağlanmalıdır. Bu konuda çocuğun değil yaptığı hareketin kötü ve yanlış olduğunu anladığından emin olunmalıdır.
- Doğru ve yanlış konusunda tutarlı ve açık olunmalıdır.
- Çocuktan istenilenler emir şeklinde söylenmemelidir. Çocuğa istenilenin yapılması durumunda onu ve insanları nasıl etkileneceği açıklanarak söylenmelidir.
- Öğrenme isteği desteklenmeli, ahlaki kurallarla yönlendirilmelidir.
- Yeterlilik duygusunun gelişimine destek olunmalı ve başarıma duygusu hissettirilmelidir.
- Okuma isteği en üst düzeydedir. Bu nedenle çocuklara ahlaki gelişimine katkısı olan kitaplar okuması için rehberlik edilmelidir.
- Çocuğun toplumsal beklentileri fark edebilmesi ve toplum olma algısının gelişebilmesi için çeşitli etkinliklere yönlendirilmeli, diğer çocuklarla ahlaki farkındalıklarına tartışmasına ve birbirlerine aktarmasına izin verilmelidir.
- Çocuklara cinsiyete özgü özellik ve sorumluluklar yüklenmelidir.
- Empati yeteneğini geliştirmek için örnek olaylar verilerek duygu ve düşüncelerini ifade etmesine fırsat verilmelidir.
- Çocuğun karar vermesi ve verdiği kararın sonucu görmesi sağlanmalıdır.
- Duygusal faktörlerin ahlaki davranışları etkileyebileceği unutulmamalıdır.
- Sosyal çevrenin değer yargıları ile bireyin değer yargılarının uyuşmadığı durumda çocuğa karar vermesi için zaman tanınmalıdır.
- Güvenli sosyal medya ve internet kullanımının sağlanması için ebeveynlerin ve çocukların eğitilmesi sağlanmalıdır
- Çocukların empati becerilerinin geliştirilmesine yönelik yaşlarına uygun materyaller kullanılarak eğitimler düzenlenmelidir.⁴⁸

Sonuç olarak; anne babalar, çocuğun ahlaki gelişiminde önemli role sahip olmakla birlikte, ahlaki gelişimi etkileyen tek kaynak tabi ki değildirler. Bunun yanı sıra çocukların kardeşleri, akranları ile ilişkileri, büyük anne, büyük baba hala, teyze vb. aile

⁴⁸ Ceylan, 13-14

üyeleri ve öğretmenleri gibi diğer yetişkinlerde çocuğun ahlaki gelişiminde önemli bir yere sahiptir.⁴⁹

4-6 yaş döneminde olan çocukların Ahlaki Gelişim özelliklerinin ne şekilde olduğu detaylı bir şekilde Diyanet İşleri Başkanlığı Kuran Kursu 4 -6 yaş Grubu Öğretici Kitabında ele alınmıştır.⁵⁰

1.5.2.3. Dini Gelişim

Kişi için hayatının temellerinin atıldığı, kişinin karakterinin oluştuğu ve bireyin kişilik özelliklerinin şekillendiği bu dönem uzmanların da ifade ettikleri gibi kişilik gelişiminin %90'ının 6 yaşına kadar gerçekleştiği bir dönemdir.⁵¹ Din duygusu, güven, sevgi, bağlanma gibi temel duygular üzerinde yükselen, bir yaratıcı düşüncesine ulaşma içeriği taşıyan evrensel bir duygudur.⁵²

Dolayısıyla sevmek, acıkmak, merhamet vb. duygular ile donatılmış şekilde yaratılan insan aynı zamanda yüce ve kutsal bir varlığa inanma duygusu ile de donatılmıştır. Dolayısıyla kutsal bir varlığa inanmak da insan için bir ihtiyaçtır. ‘Her doğan fıtrat üzere doğar.’⁵³ Efendimiz (s.a.v) bu hadisi ile bu durumun gerçekliğini bize anlatmış oluyor.

Bu bağlamda çocukta doğuştan var olduğu kabul edilen din çevresel faktörlerle şekillenmekte ve gelişmektedir. Özellikle dindar ailelerde yetişen çocuklarda dini gelişim daha erken yaşlarda ortaya çıkmaya başlamaktadır. Fakat dindar olmayan bir çevre ve ailede yetişen çocuklarda dini gelişim geç ortaya çıkmaktadır. Çocuklar düzenli bir din eğitimi almamış olsa bile kendilerini bir dine veya dini gruba ait olarak görür ve bu ölçüler içerisinde değerlendirmelerde bulunur.⁵⁴

⁴⁹ Karakurt, 6.

⁵⁰ Cihandide, 13.

⁵¹ Mustafa Köylü, “Çocukluk Dönemi Dini İnanç Gelişimi ve Din Eğitimi”, *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 45(2), 2004, 137.

⁵² Yurdağül Mehmetoğlu, *Erken Çocuklukta Din ve Ahlak Gelişimi Erken Çocuklukta Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar*, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul 2003, 350

⁵³ Buhari, Tefsir, (Rum), 2

⁵⁴ Çın, 41.

4-6 yaş döneminde olan çocukların Dini Gelişim özelliklerinin ne şekilde olduğu detaylı bir şekilde Diyanet İşleri Başkanlığı Kuran Kursu 4 -6 yaş Grubu Öğretici Kitabında ele alınmıştır.⁵⁵

Özetle diyebiliriz ki gelişim bir bütündür, ana rahminde başlar ölüme kadar devam eden bir süreçtir. Gelişim alanları ise birbiri içine düğümlenmiş birbirini tamamlayan ve destekleyen görevi gören safhalardır.

1.6. TÜRK EĞİTİM SİSTEMİ

Eğitim kavramının analizine baktığımızda insan hayatında eğitimin ne denli önemli olduğunu görmekteyiz. Bundan dolayı rüşt ve akıl sahibi kişiler, çocuklar ve torunlarının bedenlerinin iyi korunmasına çaba sarf ettikleri kadar, ilim ve edep öğrenmelerine özen göstermeyi en önemli babalık görevi sayarlar.⁵⁶

Türk Milli Eğitim Sistemi'nin genel yapısı 'Örgün Eğitim' ve 'Yaygın Eğitim' olmak üzere iki ana bölümden meydana gelmiştir.⁵⁷

Örgün Eğitim

Okul öncesi, İlköğretim, Ortaöğretim ve Yükseköğretim kurumlarını kapsar.⁵⁸

Yaygın Eğitim

Milli eğitimimizin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak, örgün eğitim sistemine hiç girmeyen veya herhangi bir kademedede çıkan vatandaşlara örgün eğitimin yanında veya dışında;

- Okuma-yazma bilmeyenlere okuma yazma öğretmek.
- Bilimsel, teknolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmelere uyumlarını kolaylaştırıcı eğitim imkanı sağlamak.
- Milli kültür değerlerimizi koruyucu, geliştirici, tanıtıcı ve benimsetici nitelikte eğitim vermek.

⁵⁵ Cihandide, 12.

⁵⁶ İsmail Doğan, *Türk Eğitim Tarihinin Ana Evreleri*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara 2010, 305.

⁵⁷ İsmail Doğan, *Sosyoloji Kavramlar ve Sorunlar*, 8. Baskı, Pegem Akademi Yayınları, Ankara, 2008, 235

⁵⁸ Doğan, *Sosyoloji Kavramlar ve Sorunlar*, 235

- Boş zamanlarını iyi ve yararlı bir biçimde değerlendirme ve kullanma alışkanlıkları kazandırmak.
- Yeni iş ve meslek öğrenmeleri ve bu noktada mesleklerini icra etmelerini sağlamak.
- Çeşitli mesleklerde çalışanlara, gelişmeleri için bilgi ve becerileri kazandırmaktır.⁵⁹

1.7. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM

Okul öncesi eğitim, isteğe bağlı olup, ilköğretim çağına gelmemiş çocukların eğitimini kapsar.⁶⁰

1.7.1. Okul Öncesi Eğitimin Tanımı

Okul öncesi eğitim, çocuğun doğumundan temel eğitime başladığı zamana kadar geçen süreyi kapsayan ve çocukların daha sonraki hayatlarında önemli roller oynayan; bedensel, psikomotor, sosyal-duygusal, zihinsel ve dil gelişimlerinin büyük ölçüde tamamlandığı, ailelerde ve kurumlarda verilen eğitimle kişiliğinin şekillendiği gelişim ve eğitim süreci olarak tanımlanır.⁶¹

1.7.2. Okul Öncesi Eğitimin Amacı ve Önemi

Okul öncesi dönem beyin gelişiminin ve sinaptik bağlantıların kurulma oranının en yoğun ve hızlı yaşandığı dönemdir. Beyin gelişimi çocuğun bilişsel, dil, motor, sosyal ve duygusal gelişimi için güçlü bir zemin oluşturur. Bu sebeple okul öncesi eğitim dönemi (4-6 yaş) bireyin tüm hayatını etkilediğinden büyük bir öneme sahiptir.⁶²

Bu çerçevede okul öncesi eğitimin kanunda amaç ve görevleri şu şekilde belirlenmiştir:

- Çocukların beden, zihin ve duygu gelişmesini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını sağlamak.

⁵⁹ Doğan, *Sosyoloji Kavramlar ve Sorunlar*, 259

⁶⁰ Doğan, *Sosyoloji Kavramlar ve Sorunlar*, 235

⁶¹ Ebru Gül Deretarla, “Meşrutiyyetten Günümüze Okul Öncesi Eğitim”, *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(1), 2008, 269-278.

⁶² MEB, *Okul Öncesi Eğitim Programı*, MEB, Ankara 2013, 12.

- Onları temel eğitime hazırlamak.
- Şartları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetişme ortamı yaratmak.
- Çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamak.⁶³

Okul öncesi eğitimin en önemli etkisinin çocukların sosyal gelişimleri üzerinde görülmesi olağan bir sonuçtur. Zira bu düzeydeki eğitimin temel amacı; çocuklara her konuda iyi alışkanlıklar kazandırmak ve onları yaşadıkları kültürle bütünleştirmektir.⁶⁴ Bu amaçlar doğrultusunda okul öncesi eğitimin bireylerin hayatında çok büyük bir öneme sahip olduğunu görmekteyiz.

1.7.3. Okul Öncesi Eğitimin Temel İlkeleri

Okul öncesi dönem, kişinin hayatı için bir temeldir. Bu dönemde öğrenme hızı çok yüksektir. Her yaş grubunun genel gelişim özellikleri o yaş grubundaki tüm çocuklar için aynıdır; fakat her çocuğun kendine has olduğu da unutulmamalıdır.

Okul öncesi eğitimin dayandığı bazı temel ilkeler bulunmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığının 2013 yılında hazırlamış olduğu Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Okul Öncesi Eğitim Programında okul öncesi eğitimin temel ilkelerinin neler olduğuna geniş bir şekilde yer verilmektedir. Detaylı bir şekilde buradan incelenebilir.⁶⁵

1.8. DEĞERLER EĞİTİMİ

Değerler eğitiminin tarihsel gelişimi incelendiğinde; genç nesillerin topluma uyumlu birer üye olması, ahlaklı bireylerin yetişmesi, yöneticilerin adil olma gibi değerlere sahip olması gibi etkenler, daha ilk zamanlardan itibaren hem Türk tarihinde hem de diğer toplumların tarihinde önemli yer teşkil etmiştir.

⁶³ Doğan, *Sosyoloji Kavramlar ve Sorunlar*, 235

⁶⁴ Tanju Gürkan, *Neden Okul öncesi Eğitim*, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Ankara, Cilt: 15 Sayı: 2, 215 - 219, 06.09.2019, 217.

⁶⁵ MEB, 11.

Okullarda verilen değerler eğitimi, toplumun çoğunluğu tarafından benimsenmiş değerlerin yeni nesle kazandırılması süreci olarak tanımlanabilir.⁶⁶

1.8.1. Değer ve Değerler Eğitimi

TDK' ye göre değer “Bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçü, bir şeyin değdiği karşılık, kıymet” veya “Bir ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerlerini kapsayan maddi ve manevi öğelerin bütünü” olarak tanımlanmaktadır.⁶⁷

Bu tanımdan yola çıkarak Değerin ne olduğu ile ilgi bazı tanımlara bakmakta fayda vardır. Bu tanımlar şu şekildedir:

Değerler hangi toplumsal davranışın iyi, doğru ve arzulanan olduğunu belirten, paylaşılan ölçüt veya fikirlerdir.⁶⁸ Değerler nelerin değerli nelerin de değersiz olduğu bunların tersine çevrilmesi hedefiyle ne yapılması ve nasıl yapılması hakkındaki toplumsal veya bireysel fikir, inanç, kabul ve benzerleridir. Kendimizde veya etrafta olup bitenler hususunda mesela ahlaki, estetik, teolojik, ideolojik ve diğer yargılar olup bitenlerin bu açılardan ne ve nasıl olduğuna, ne ve nasıl olması gerektiğine dair kıymet biçici düşüncelerdir değerler.⁶⁹ Tezcan (1974: 14) ise; değerlerin bütün kültür ve topluma anlam ve önem veren ölçütler olduğunu ifade etmiştir.⁷⁰ Süreç içerisinde yapılan bu tanımlar değerın insan hayatının şekillenmesinde oynadığı rolden kaynaklanmaktadır. Çünkü insanın yaşamını şekillendiriyor.⁷¹ Değerler eğitimi; Çocuğun doğuştan getirdiği en iyi tarafını ortaya çıkarmak, kişiliğinin her yönüyle gelişmesini sağlamak, insanî mükemmelliğe ulaşmasına yardımcı olmak, bireyi ve toplumu ahlaksızlıktan korumak ve kurtarmak, bunun yanında iyi bir ahlakla donatmak ve devamını sağlamaktır.⁷² İnsanın hem bu dünya hem de Ahirette mutlu olmasının yolu iyi bir insan olmaktan geçer. Dolayısı ile Değerler insanın bunları elde etmesinde büyük

⁶⁶ Sevdâ Gülşah Yıldırım, Muammer Demirel, “Türk Tarihinde Değerler ve Değerler Eğitimi Üzerine Bir İnceleme”, *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 2019, 92-99, 93.

⁶⁷ www.tdk.gov.tr Erişim Tarihi: 23.10.2023

⁶⁸ Enver Özkalp, *Sosyolojiye Giriş*, Anadolu Üniversitesi Basımevi, 1990, Eskişehir, 93

⁶⁹ Adil Çiftçi, *Sosyolojiye Giriş*, Ankamat Matbaacılık, Ankara, 2013, 145

⁷⁰ Kubilay Yazıcı, “Değerler Eğitime Genel Bir Bakış”, (Halstead& Tay- lor, 2000:169), Tübar XIX 2006-Bahar, 501

⁷¹ Yazıcı, 504.

⁷² Mustafa Önder, Hüseyin Bulut, (2014). *TEMEL DİNİ DEĞERLER VE DEĞERLER EĞİTİMİ*. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(1), 15-32.

öneme sahiptir. Değerleri de insana vermenin en önemli yolu eğitimidir. Okulöncesi eğitim Değerler Eğitimi vermek için önemli bir konumdur. Eğitim belirlenen amaçlar doğrultusunda bireyi yetiştirme süreci olarak tanımlanabilir. Bu süreçte kazanılan bilgi, beceri, tutum ve değerler, bireyin karakterini farklılaştırır. Karakteri gelişen, bilgi ve beceriler ile donatılan birey ise, toplumsal yapı üzerinde olumlu değişimler meydana getirir. Bu durum ise, temel değerlerin öğrencilere kazandırılması ile mümkün olabilir.⁷³

Sonuç olarak değerler eğitimi kişinin hayatında hem kişiliğinin gelişmesi ön plana çıkması hem de toplumsal olarak milli, manevi temelini sağlam olması için büyük önem arz etmektedir.

1.8.2. Değerler Eğitimi, Din Eğitimi ve Okul Öncesi Eğitim İlişkisi

Bu başlık altında ele alacağımız Değerler eğitimi ile Din eğitimi konusu Okul öncesi eğitimde iç içe harmanlanmış olduğunu söyleyebiliriz. Bireyler dini özümserken dinden gelen değerleri de özümserler, dinin değer verdiklerine değer verir; azımsadıklarını ise azımsamış olurlar. Belli bir dini inanca sahip olmak birtakım değerlere sahip olmak demektir. Dolayısıyla toplumda yaşayan inançlar ile eğitimin topluma sunduğu değerler arasında bir paralellik olması beklenir.⁷⁴

Değerler eğitimi, kısaca değer kazandırma etkinliğidir. Daha ayrıntılı olarak ele alındığında değerler eğitimi, değerlerin açık bir şekilde öğretilmesidir. Her toplumun kendine özgü değerleri mevcuttur. Bu noktada toplumun nitelikli vatandaşlar yetiştirmesi, okullarda değerler eğitiminin verilmesi ile mümkündür. Çünkü, Değerler eğitiminin öğretiminde okullar vazgeçilmez bir öncüdür. Değerler eğitiminin benimsenmesinde okullara ciddi görevler düşmektedir. Okulda verilecek eğitimde zihinsel, fiziksel, sağlık gelişimi kadar duyguların, düşüncelerin gelişmesine ayrıca ahlaki ve manevi kavram ve değerlerin kazanılmasına özen gösterilmelidir. Dolayısıyla değerler eğitiminin okul öncesi eğitimle beraber ele alınmasını gerekli kılmaktadır. Bu süreden sonra da değerlere ilişkin değişimler elbette mümkündür, fakat temel değerler

⁷³ YAZICI, 500

⁷⁴ Recep Kaymakcan, Hasan Meydan, *Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Programları ve Öğretmenlerine Göre Değerler Eğitimi*, Değerler Eğitimi Dergisi, Değerler Eğitimi Merkezi, Cilt 9, No 21, Haziran 2011, 31

oluşturmuştur.⁷⁵ Değerler eğitiminin amacı; çocuklara sevgi, saygı, sorumluluk, inanç, erdem, cesaret gibi değerleri kazandırarak ahlaklı ve kişilik sahibi bireyler olarak yetiştirmelerini sağlamaktır (Altan, 2011; Gümüş, 2014; Kulaksızoğlu ve Dilmaç 2000). Bu amaç doğrultusunda okul öncesi dönemde, değerler eğitimi aracılığıyla çocukların gelişim alanlarının etkileşimi desteklenerek çocukların davranışlarının üst düzeye çıkarılması amaçlanmaktadır.⁷⁶

Bu sebeplerden dolayı okul öncesi eğitimde değerler eğitiminin yoğun bir şekilde yer aldığını görmekteyiz. Çünkü yapılan araştırmalar, okul öncesi eğitim döneminde değerler eğitiminin; çocuklarda olumlu davranış değişiklikleri meydana getirdiğini, sorumluluk duygusunu pekiştirdiğini ve evrensel değerlerinin benimsenmesini kolaylaştırdığını göstermektedir.⁷⁷

1.9. OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ VEREN KURUMLAR

Bu başlık altında ele alacağımız husus 4-6 yaş eğitimi veren kurumları karşılıklı bir şekilde incelemektir. Bu eğitimi halihazırda veren kurumları şu şekilde sınıflandırabiliriz.

1. Millî Eğitim Bakanlığına bağlı faaliyet yürütmekte olan Anaokulları ve Anasınıfları
2. Diyanet işleri başkanlığına bağlı faaliyet yürütmekte olan 4-6 yaş Kur'an Kursları
3. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı faaliyet yürütmekte olan Kreş ve Gündüz Bakımevleri

Öncelikle okul öncesi eğitimi veren kurumların amaçlarına bakmakta fayda vardır.

Millî Eğitim Bakanlığına bağlı faaliyet yürütmekte olan anaokulları ve anasınıflarının amaçlarına baktığımızda millî eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak;

⁷⁵ Yazar ve Erkuş, 197

⁷⁶ Cemal Aküzüm, Ömer Ergenekon, *Okul Öncesi Eğitimde Değerler Eğitimi ile İlgili Yapılan Çalışmaların İncelenmesi*, Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi, cilt: 10, sayı: 19, yıl: 2021, 100

⁷⁷ Aküzüm ve Ergenekon, 100.

- Çocukların beden, zihin ve duygu gelişimini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını sağlamak,
- Onları ilkokula hazırlamak,
- Şartları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetiştirme ortamı yaratmak,
- Çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamaktır.⁷⁸ Denilmektedir.

Diyanet işleri başkanlığına bağlı faaliyet yürütmekte olan 4-6 yaş Kur'an Kursları'nın amaçları ise şu şekilde ifade edilmiştir;

Bu programın amacı, Türk Milli Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkelerine uygun olarak çocukların kendi seviyelerinde;

- İslam dininin değerlerini insan hayatına anlam kazandıran unsurlardan biri olarak fark etmelerini,
- Sosyal hayatta kendilerine gerekli olan becerileri öğrenmeleri,
- Kutsal Kitabımız Kur'an-ı Kerim'i okumayı öğrenmek,
- Allah'ı sevgi temelinde tanımalarını ve yaratılıştaki düzeni fark etmelerini,
- Peygamber Efendimizin kişiliğini ve karakterini tanımalarını, sevmelerini ve örnek almalarını,
- Sağlıklı bir din ve ahlak gelişimi göstermelerini,
- İyi alışkanlıklar kazanmalarının yanı sıra beden, zihin ve duygu gelişimlerine katkı sağlayacak nitelikte öğrenim görmelerini sağlayacak uygun bir ortam sunmayı amaçlamaktadır.⁷⁹ Denilmektedir.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı faaliyet yürütmekte olan Kreş ve Gündüz Bakımevlerinin amaçlarına baktığımızda;

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından yayınlanan Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri ile Özel Çocuk Kulüplerinin Kuruluş ve İşleyiş Esasları Hakkında Yönetmelik Birinci Bölüm kısmında;

⁷⁸ MEB, 10.

⁷⁹ Diyanet İşleri Başkanlığı, Kur'an Kursları Öğretim Programı (4- 6 Yaş Grubu), Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Ankara 2018, 7

Milli Eğitim Bakanlığınca hazırlanan eğitim programları esas alınır maddesi bulunur.⁸⁰ Dolayısıyla Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı faaliyet yürütmekte olan Kreş ve Gündüz Bakımevlerinin amaçları ile Millî Eğitim Bakanlığına bağlı faaliyet yürütmekte olan anaokulları ve anasınıflarının amaçları aynıdır diyebiliriz.

⁸⁰ Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından yayınlanan Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri ile Özel Çocuk Kulüplerinin Kuruluş ve İşleyiş Esasları Hakkında Yönetmelik Birinci Bölüm, 30 Nisan 2015, Resmi Gazete, Sayı: 29342

İKİNCİ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Araştırmamızın bu bölümünde verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır. Bu bulgular başlıklar halinde ve tablo şeklinde verilmiştir. Verilen tablolar daha anlaşılır kılınması için yorumlanmıştır.

2.1. ÖRNEKLEME AİT DEMOGRAFİK BULGULAR

Tablo 2.1. Ebeveynlerin Çocuklarının Eğitim Gördüğü Kurumların Türü (Örneklemin Kurumlara Göre Dağılımı)

Okul Türü	Sayı	Yüzde
DİB' e Bağlı Kur'an Kursları	83	25,9
MEB'e Bağlı Ana Sınıfı ve Ana Okulları	158	49,2
Özel Kreşler ve Gündüz Bakımevleri	80	24,9
Toplam	321	100,0

Anket 3 farklı (Milli Eğitim Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı) eğitim kurumunda uygulanmıştır.

Katılımcıların çocuklarının eğitim gördüğü okul türü dağılımlarının yer aldığı Tablo 2.1'e bakıldığında; Anket formlarının %24,9'ü (80 adet) Özel Kreşler ve Gündüz Bakımevleri, %49,2'si (158 adet) MEB'e Bağlı Ana Sınıfı ve Okulları, %25,9'ü (83 adet) DİB' e Bağlı Kur'an Kurslarına giden ebeveynlere uygulanmış ve geçerli kabul edilmiştir.

Tablo 2.2. Ebeveynlerin Çocuklarının Eğitim Gördüğü Okul Türü (Örneklemin Okullara Göre Dağılımı)

Okul Adı	Sayı	Yüzde
AZİZİYE KUR'AN KURSU	14	4,4
FATİH KUR'AN KURSU	28	8,7
HAYELİM KREŞ	12	3,7
İLİM VE İRFAN KUR'AN KURSU	41	12,8
KARADENİZ KIZ MESLEK LİSESİ ANASINIFI	19	5,9
KARASU ANAOKULU	17	5,3

Tablo 2.2. (Devamı)

MUTLU ÇOCUKLAR GÜNDÜZ BAKİMEVİ	23	7,2
ÖZEL ZELİHA KREŞ	45	14,0
SEZİ ERATİK İLKOKULU ANASINIFI	21	6,5
ŞEHİT SERKAN SAĞIR İLKOKULU ANASINIFI	17	5,3
TOKİ DEMOKRASİ İLKOKULU ANASINIFI	26	8,1
ZÜBEYDE HANIM ANAOKULU	58	18,1
TOPLAM	321	100,0

Örnek boyutu hesaplamamızdan dolayı toplam 321 anket uygulanmıştır. Örneklemimizin kurumlara bağlı okullara giden öğrenci dağılımı Tablo 2.2'ye bakıldığında 12 farklı eğitim kurumunda uygulanmıştır.

Tablo 2.3. Örneklemenin Ebeveyne Göre Dağılımı

Ebeveyn Türü	Sayı	Yüzde
Anne	279	86,9
Baba	42	13,1
Toplam	321	100,0

Ankete katılan ebeveynlerin dağılımlarının yer aldığı Tablo 2.3'e bakıldığında; %86,9'u anne, %13,1'i baba oldu belirlenmiştir. Anketimizde yer alan Anne, Baba ve Diğer (Dede, Nene, Hala, Amca, Teyze, Abi vb.) seçenekleri yer almaktadır. Ankete katılan katılımcılardan Diğer seçeneğini işaretleyen görülmemiştir.

Tablo 2.4. Örneklemenin Yaşa Göre Dağılımı

Yaş	Sayı	Yüzde
18 - 30	71	22,1
31 - 40	191	59,5
40 +	59	18,4
Toplam	321	100,0

Katılımcıların yaş dağılımının yer aldığı Tablo 2.4'e bakıldığında, %22,1'inin 18-30 yaşında, %59,5'inin 31-40 yaşında, %18,4'nün 40 ve üstü yaşında olduğu görülmüştür.

Tablo 2.5. Örneklemen Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

Eğitim Düzeyi	Sayı	Yüzde
İLKOKUL	33	10,3
ORTAOKUL	37	11,5
LİSE	114	35,5
ÜNİVERSİTE	137	42,7
TOPLAM	321	100,0

Katılımcıların eğitim düzeyi dağılımlarının yer aldığı Tablo 2.5'e bakıldığında; %10,3'u ilkokul, %11,5'i ortaokul, %35,5'i lise, %42,7'si üniversite mezunudur. Tablo 5 detaylı incelendiğinde 4-6 yaş eğitim kurumlarına çocuklarını gönderen ebeveynlerin %42,7'si ile en büyük oran üniversite mezunu ebeveynlerin olduğu görülmüştür.

Tablo 2.6. Örneklemen Ebeveynlerin Aylık Gelirine Göre Dağılımı

Gelir Düzeyi	Sayı	Yüzde
1000 - 3000	13	4,0
3001 - 6000	35	10,9
6001 - 12000	116	36,1
12001+	157	48,9
Toplam	321	100,0

Katılımcıların gelir düzeyi dağılımının yer aldığı Tablo 2.6' ya bakıldığında, %4'ü 1000-3000 arası gelire, 10,9'u 3001-6000 arası gelire, %36,1' i, 6001-12000 arası gelire ve %48,9'u 12001 ve üstü gelire sahip olukları tespit edilmiştir. Anketin uygulandığı tarihlerde Asgari ücret 5.500 tl (2022 yılı) olup %48,9'u 12001 ve üstü gelire sahip olan ebeveynlerin daha çok 4-6 yaş eğitim kurumlarına rağbet ettikleri tespit edilmiştir.

2.2. DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER AÇISINDAN DEĞERLER EĞİTİMİNE BAKIŞ

Tablo 2.7. Ebeveynlerin Eğitim Düzeyine Göre Okul Öncesi Eğitim Kurumunu İsteme Nedeni Olarak Değerler Eğitimi Tercihine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (E-1)

		Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim.					X ²	Sd	P
		Evet	Hayır	Kısmen	Toplam				
Eğitim Düzeyi	İLKOKUL	N	26	2	5	33	37,543	6	,000
		%	78,8%	6,1%	15,2%	100,0%			
	ORTAOKUL	N	35	2	0	37			
		%	94,6%	5,4%	0,0%	100,0%			
	LİSE	N	94	5	15	114			
		%	82,5%	4,4%	13,2%	100,0%			
	ÜNİVERSİTE	N	79	33	25	137			
		%	57,7%	24,1%	18,2%	100,0%			
	TOPLAM	N	234	42	45	321			
		%	72,9%	13,1%	14,0%	100,0%			

Tablo 2.7 incelendiğinde yapılan ki-kare testi sonucunda Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimi Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim eğitim düzeyi değişkeninde anlamlı bir istatistiksel ilişki bulunmuştur. (χ^2 :37,543 df:6 p:0.000<0.05).

Sonuçlara bakıldığında, İlkokul mezunu olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimi Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim değişkenine 33 ebeveyn den sayı olarak 26'sı oran olarak da %78,8'i Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 2'si oran olarak da %6,1'i Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 5'i oran olarak da %15,2'si Kısmen cevabını vermiştir.

Ortaokul mezunu olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimi Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim değişkenine 37 ebeveyn den sayı olarak 35' i oran olarak da %94,6'sı Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 2'si oran olarak da %5,4'ü Hayır cevabını vermiştir. Kısmen cevabını veren ebeveyn olmamıştır.

Lise mezunu olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim değişkenine 114 ebeveynden sayı olarak 94'ü oran olarak da %82,5'i Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 5'i oran olarak da %4,4'ü Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 15'i oran olarak da %13,2'si Kısmen cevabını vermiştir.

Üniversite mezunu olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim değişkenine 137 ebeveynden sayı olarak 79'u oran olarak da %57,7'si Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 33'si oran olarak da %24,1'i Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 25'i oran olarak da %18,2'si Kısmen cevabını vermiştir.

Sonuç olarak Tablo 2.7'nin bize vermiş olduğu verilerde Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim eğitim düzeyi değişkeninde Evet diyen ebeveyn oranının yüksek olduğunu görmekteyiz. Zaten geneline baktığımızda oran olarak ebeveynlerin %72,9'unun Evet cevabını vermesi bunun kanıtı niteliğindedir. Özellikle ortaokul mezunu ebeveynlerin bu noktada en yüksek oranda olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 2.8. Ebeveynlerin Gelir Düzeyine Göre Okul Öncesi Eğitim Kurumunu İsteme Nedeni Olarak Değerler Eğitimi Tercihine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (E-1)

		Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim.					X ²	Sd	P
		Evet	Hayır	Kısmen	Toplam				
Gelir Düzeyi	1000-3000	N	7	1	5	13	20,082	6	,003
		%	53,8%	7,7%	38,5%	100,0%			
	3000-6000	N	26	7	2	35			
		%	74,3%	20,0%	5,7%	100,0%			
	6000-12000	N	97	10	9	116			
		%	83,6%	8,6%	7,8%	100,0%			
	12000+	N	104	24	29	157			
		%	66,2%	15,3%	18,5%	100,0%			
	TOPLAM	N	234	42	45	321			
		%	72,9%	13,1%	14,0%	100,0%			

Tablo 2.8 incelendiğinde yapılan ki-kare testi sonucunda Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim gelir düzeyi değişkeninde anlamlı bir istatistiksel ilişki bulunmuştur. (χ^2 :20,082 df:6 p:0.003<0.05).

Sonuçlara bakıldığında, 1000-3000 arası gelire sahip olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim değişkenine 13 ebeveyn den sayı olarak 7'si oran olarak da %53,8'i Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 1'si oran olarak da %7,7'si Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 5'i oran olarak da %38,5'i Kısmen cevabını vermiştir.

3000-6000 arası gelire sahip olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim değişkenine 35 ebeveyn den sayı olarak 26'sı oran olarak da %74,3'ü Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 7'si oran olarak da %20,0'ı Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 2'si oran olarak da %5,7'si Kısmen cevabını vermiştir.

6000-12000 arası gelire sahip olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim değişkenine 116 ebeveyn den sayı olarak 97'si oran olarak da %83,6'sı Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 10'u oran olarak da %8,6'sı Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 9'u oran olarak da %7,8'i Kısmen cevabını vermiştir.

12000+ üstü gelire sahip olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim değişkenine 157 ebeveyn den sayı olarak 104'ü oran olarak da %66,2'si Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 24'ü oran olarak da %15,3'ü Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 29'u oran olarak da %18,5'i Kısmen cevabını vermiştir.

Sonuç olarak Tablo 2.8'in bize vermiş olduğu verilerde Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim gelir düzeyi değişkeninde Evet diyen ebeveyn oranının yüksek olduğunu görmekteyiz. Zaten geneline baktığımızda oran olarak ebeveynlerin %72,9'unun Evet cevabını vermesi bunun kanıtı niteliğindedir. Özellikle 6000-12000 arası gelire sahip olan ebeveynlerin bu noktada en yüksek oranda (%83,6) olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 2.9. Ebeveynlerin Yaş Düzeyine Göre Okul Öncesi Eğitim Kurumunu İsteme Nedeni Olarak Değerler Eğitimi Tercihine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (E-1)

		Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim.					X ²	Sd	P
		Evet	Hayır	Kısmen	Toplam				
Yaş Düzeyi	18-30	N	56	4	11	71	5,293	4	,259
		%	78,9%	5,6%	15,5%	100,0%			
	31-40	N	135	31	25	191			
		%	70,7%	16,2%	13,1%	100,0%			
	40+	N	43	7	9	59			
		%	72,9%	11,9%	15,3%	100,0%			
	TOPLAM	N	234	42	45	321			
		%	72,9%	13,1%	14,0%	100,0%			

Tablo 2.9 incelendiğinde yapılan ki-kare testi sonucunda Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim yaş düzeyi değişkeninde anlamlı bir istatistiksel ilişki bulunmamıştır. (χ^2 :5,293 df:4 p:0.259>0.05)

Sonuçlara bakıldığında, 18-30 arası yaşta olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim değişkenine 71 ebeveyn den sayı olarak 56'sı oran olarak da %78,9'u Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 4'ü oran olarak da %5,6'sı Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 11'i oran olarak da %15,5'i Kısmen cevabını vermiştir.

31-40 arası yaşta olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim değişkenine 191 ebeveyn den sayı olarak 135'i oran olarak da %70,7'si Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 31'i oran olarak da %16,2'si Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 25'i oran olarak da %13,1'i Kısmen cevabını vermiştir.

40+ yaş üstü olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim değişkenine 59 ebeveyn den sayı olarak 43'ü oran olarak da %72,9'u Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 7'si oran olarak da

%11,9'u Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 9'u oran olarak da %15,3'ü Kısmen cevabını vermiştir.

Sonuç olarak Tablo 2.9'un bize vermiş olduğu verilerde Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim yaş düzeyi değişkeninde Evet diyen ebeveyn oranının yüksek olduğunu görmekteyiz. Zaten geneline baktığımızda oran olarak ebeveynlerin %72,9'unun Evet cevabını vermesi bunun kanıtı niteliğindedir. Özellikle 18-30 yaş arası olan ebeveynlerin bu noktada en yüksek oranda (%78,9) olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 2.10. Ebeveynlerin Eğitim Düzeyine Göre Okul Öncesi Eğitim Kurumunu İsteme Nedeni Olarak Ekonomik Olması Tercihine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (E-6)

		Bu Eğitim Kurumunu Ekonomik Olmasından Dolayı Tercih Ettim.					X²	Sd	P
		Evet	Hayır	Kısmen	Toplam				
Eğitim Düzeyi	İLKOKUL	N	19	9	5	33	23,014	6	,001
		%	57,6%	27,3%	15,2%	100,0%			
	ORTAOKUL	N	11	14	12	37			
		%	29,7%	37,8%	32,4%	100,0%			
	LİSE	N	61	32	21	114			
		%	53,5%	28,1%	18,4%	100,0%			
	ÜNİVERSİTE	N	40	65	32	137			
		%	29,2%	47,4%	23,4%	100,0%			
	TOPLAM	N	131	120	70	321			
		%	40,8%	37,4%	21,8%	100,0%			

Tablo 2.10 incelendiğinde yapılan ki-kare testi sonucunda Bu Eğitim Kurumunu Ekonomik Olmasından Dolayı Tercih Ettim eğitim düzeyi değişkeninde anlamlı bir istatistiksel ilişki bulunmuştur. (χ^2 :23,014 df:6 p:0.001<0.05).

Sonuçlara bakıldığında, İlkokul mezunu olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Ekonomik Olmasından Dolayı Tercih Ettim değişkenine 33 ebeveyn den sayı olarak 19'u oran olarak da %57,6'i Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 9'u

oran olarak da %27,3'ü Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 5'i oran olarak da %15,2'si Kısmen cevabını vermiştir.

Ortaokul mezunu olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Ekonomik Olmasından Dolayı Tercih Ettim değişkenine 37 ebeveyn den sayı olarak 11'i oran olarak da %29,7'si Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 14'ü oran olarak da %37,8'i Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 12'si oran olarak da %32,4'ü Kısmen cevabını vermiştir.

Lise mezunu olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Ekonomik Olmasından Dolayı Tercih Ettim değişkenine 114 ebeveyn den sayı olarak 61'i oran olarak da %53,5'i Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 32'si oran olarak da %28,1'i Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 21'i oran olarak da %18,4'ü Kısmen cevabını vermiştir.

Üniversite mezunu olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Ekonomik Olmasından Dolayı Tercih Ettim değişkenine 137 ebeveyn den sayı olarak 40'ı oran olarak da %29,2'si Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 65'i oran olarak da %47,4'ü Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 32'si oran olarak da %23,4'ü Kısmen cevabını vermiştir.

Sonuç olarak Tablo 2.10'un bize vermiş olduğu verilerde Bu Eğitim Kurumunu Ekonomik Olmasından Dolayı Tercih Ettim eğitim düzeyi değişkeninde Evet diyen ebeveyn oranının ilkokul eğitimi almış ebeveynlerde yüksek olduğunu görmekteyiz. Buna karşılık üniversite eğitimi almış ebeveynlerde düşük olduğunu görmekteyiz.

Tablo 2.11. Ebeveynlerin Yaş Düzeyine Göre Okul Öncesi Eğitim Kurumunu İsteme Nedeni Olarak Ekonomik Olması Tercihine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (E-6)

		Bu Eğitim Kurumunu Ekonomik Olmasından Dolayı Tercih Ettim.					X ²	Sd	P
		Evet	Hayır	Kısmen	Toplam				
Yaş Düzeyi	18-30	N	24	26	21	71	4,361	4	,359
		%	33,8%	36,6%	29,6%	100,0%			
	31-40	N	79	74	38	191			
		%	41,4%	38,7%	19,9%	100,0%			
	40+	N	28	20	11	59			
		%	47,5%	33,9%	18,6%	100,0%			
	TOPLAM	N	131	120	70	321			
		%	40,8%	37,4%	21,8%	100,0%			

*p<0.05

Tablo 2.11 incelendiğinde yapılan ki-kare testi sonucunda Bu Eğitim Kurumunu Ekonomik Olmasından Dolayı Tercih Ettim yaş düzeyi değişkeninde anlamlı bir istatistiksel ilişki bulunmamıştır. (χ^2 :4,361 df:4 p:0.359>0.05).

Sonuçlara bakıldığında, 18-30 arası yaşta olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Ekonomik Olmasından Dolayı Tercih Ettim değişkenine 71 ebeveyn den sayı olarak 24'ü oran olarak da %33,8'i Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 26'sı oran olarak da %36,6'sı Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 21'i oran olarak da %29,6'sı Kısmen cevabını vermiştir.

31-40 arası yaşta olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Ekonomik Olmasından Dolayı Tercih Ettim değişkenine 191 ebeveyn den sayı olarak 79'ü oran olarak da %41,4'ü Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 74'ü oran olarak da %38,7'si Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 38'i oran olarak da %19,9'u Kısmen cevabını vermiştir.

40+ yaş üstü olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Ekonomik Olmasından Dolayı Tercih Ettim değişkenine 59 ebeveyn den sayı olarak 28'i oran olarak da %47,5'i Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 20'si oran olarak da %33,9'u Hayır

cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 11'i oran olarak da %18,6'sı Kısmen cevabını vermiştir.

Sonuç olarak Tablo 2.11'in bize vermiş olduğu verilerde Bu Eğitim Kurumunu Ekonomik Olmasından Dolayı Tercih Ettim yaş düzeyi değişkeninde Evet diyen ebeveyn oranının düşük olduğunu görmekteyiz. Zaten geneline baktığımızda oran olarak ebeveynlerin %40,8'nin Evet cevabını vermesi bunun kanıtı niteliğindedir. Özellikle 18-30 yaş arası olan ebeveynlerin bu noktada en düşük oranda (%33,8) olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 2.12. Ebeveynlerin Eğitim Düzeyine Göre Okul Öncesi Dönemde Aile İçerisinde Çocuğuna Değerler Eğitimi Verip Veremediğine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (B)

		Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum.					X ²	Sd	P
		Evet	Hayır	Kısmen	Toplam				
Eğitim Düzeyi	İLKOKUL	N	14	1	18	33	20,392	6	,002
		%	42,4%	3,0%	54,5%	100,0%			
	ORTAOKUL	N	14	0	23	37			
		%	37,8%	0,0%	62,2%	100,0%			
	LİSE	N	81	1	32	114			
		%	71,1%	0,9%	28,1%	100,0%			
	ÜNİVERSİTE	N	74	4	59	137			
		%	54,0%	2,9%	43,1%	100,0%			
	TOPLAM	N	183	6	132	321			
		%	57,0%	1,9%	41,1%	100,0%			

*p<0.05

Tablo 2.12 incelendiğinde yapılan ki-kare testi sonucunda Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum eğitim düzeyi değişkeninde anlamlı bir istatistiksel ilişki bulunmuştur. (χ^2 :20,392 df:6 p:0.002<0.05).

Sonuçlara bakıldığında, İlkokul mezunu olan ebeveynlerin Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum değişkenine 33 ebeveynden sayı olarak 14'ü oran olarak da %42,4'ü Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 1'i oran olarak

da %3,0'ı Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 18'i oran olarak da %54,5'si Kısmen cevabını vermiştir.

Ortaokul mezunu olan ebeveynlerin Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum değişkenine 37 ebeveyn den sayı olarak 14'ü oran olarak da %37,8'i Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 23'ü oran olarak da %62,2'si Kısmen cevabını vermiştir. Hayır cevabını veren ebeveyn olmamıştır.

Lise mezunu olan ebeveynlerin Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum değişkenine 114 ebeveyn den sayı olarak 81'i oran olarak da %71,1'i Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 1'isi oran olarak da %0,9'u Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 32'si oran olarak da %28,1'i Kısmen cevabını vermiştir.

Üniversite mezunu olan ebeveynlerin Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum değişkenine 137 ebeveyn den sayı olarak 74'ü oran olarak da %54,0'ı Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 4'ü oran olarak da %2,9'u Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 59'u oran olarak da %43,1'i Kısmen cevabını vermiştir.

Sonuç olarak Tablo 2.12'nin bize vermiş olduğu verilerde Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum eğitim düzeyi değişkeninde Evet diyen ebeveyn oranının ilkokul ve ortaokul eğitimi almış ebeveynlerde düşük olduğunu görmekteyiz. Buna karşılık lise ve üniversite eğitimi almış ebeveynlerde yüksek olduğunu görmekteyiz.

Tablo 2.13. Ebeveynlerin Gelir Düzeyine Göre Okul Öncesi Dönemde Aile İçerisinde Çocuğuna Değerler Eğitimi Verip Veremediğine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (B)

		Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum.					X ²	Sd	P
			Evet	Hayır	Kısmen	Toplam			
Gelir Düzeyi	1000-3000	N	4	0	9	13	19,775	6	,003
		%	30,8%	0,0%	69,2%	100,0%			
	3000-6000	N	16	2	17	35			
		%	45,7%	5,7%	48,6%	100,0%			
	6000-12000	N	58	4	54	116			
		%	50,0%	3,4%	46,6%	100,0%			
	12000+	N	105	0	52	157			
		%	66,9%	0,0%	33,1%	100,0%			
	TOPLAM	N	183	6	132	321			
		%	57,0%	1,9%	41,1%	100,0%			

*p<0.05

Tablo 2.13 incelendiğinde yapılan ki-kare testi sonucunda Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum gelir düzeyi değişkeninde anlamlı bir istatistiksel ilişki bulunmuştur. (x^2 :19,775 df:6 p:0.003<0.05).

Sonuçlara bakıldığında, 1000-3000 arası gelire sahip olan ebeveynlerin Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum değişkenine 13 ebeveyn den sayı olarak 4'ü oran olarak da %30,8'i Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 9'u oran olarak da %69,2'si Kısmen cevabını vermiştir. Hayır cevabını veren ebeveyn olmamıştır.

3000-6000 arası gelire sahip olan ebeveynlerin Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum değişkenine 35 ebeveyn den sayı olarak 16'sı oran olarak da %45,7'si Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 2'si oran olarak da %5,7'si Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 17'si oran olarak da %48,6'sı Kısmen cevabını vermiştir.

6000-12000 arası gelire sahip olan ebeveynlerin Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum değişkenine 116 ebeveyn den sayı olarak 58'i oran olarak da

%50,0'ı Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 4'ü oran olarak da %3,4'ü Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 54'ü oran olarak da %46,6'sı Kısmen cevabını vermiştir.

12000+ üstü gelire sahip olan ebeveynlerin Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum değişkenine 157 ebeveynden sayı olarak 105'i oran olarak da %66,9'u Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 52'si oran olarak da %33,1'i Kısmen cevabını vermiştir. Hayır cevabını veren ebeveyn olmamıştır.

Sonuç olarak Tablo 2.13'ün bize vermiş olduğu verilerde Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum gelir düzeyi değişkeninde gelir düzeyi arttıkça orantılı bir şekilde Evet diyen ebeveyn oranının da yükseldiğini görmekteyiz.

Tablo 2.14. Ebeveynlerin Eğitim Düzeyine Göre Okul Öncesi Eğitim Kurum Tercihine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları

		Eğitim Kurumu Tercihleri.					X ²	Sd	P
			K. KURSU	MEB	KREŞ	Toplam			
Eğitim Düzeyi	İLKOKUL	N	11	20	2	33	28,051	6	,000
		%	33,3%	60,6%	6,1%	100,0%			
	ORTAOKUL	N	18	16	3	37			
		%	48,6%	43,2%	8,1%	100,0%			
	LİSE	N	24	61	27	112			
		%	21,4%	54,5%	24,1%	100,0%			
	ÜNİVERSİTE	N	27	61	48	136			
		%	19,9%	44,9%	35,3%	100,0%			
	TOPLAM	N	80	158	80	318			
		%	25,2%	49,7%	25,2%	100,0%			

*p<0.05

Tablo 2.14 incelendiğinde yapılan ki-kare testi sonucunda Eğitim Kurumu Tercihleri eğitim düzeyi değişkeninde anlamlı bir istatistiksel ilişki bulunmuştur. (χ^2 :28,051 df:6 p:0.000<0.05).

Sonuçlara bakıldığında, İlkokul mezunu olan ebeveynlerin Eğitim Kurumu Tercihleri değişkenine 33 ebeveynden sayı olarak 11'i oran olarak da %33,3'ü Kur'an

Kursu cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 20'si oran olarak da %60,6'sı MEB'e bağlı anaokulu-anasınıfı cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 2'si oran olarak da %6,1'i Kreş-Gündüz Bakımevi cevabını vermiştir.

Ortaokul mezunu olan ebeveynlerin Eğitim Kurumu Tercihleri değişkenine 37 ebeveynden sayı olarak 18'i oran olarak da %48,6'sı Kur'an Kursu cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 16'sı oran olarak da %43,2'si MEB'e bağlı anaokulu-anasınıfı cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 3'ü oran olarak da %8,1'i Kreş-Gündüz Bakımevi cevabını vermiştir.

Lise mezunu olan ebeveynlerin Eğitim Kurumu Tercihleri değişkenine 112 ebeveynden sayı olarak 24'ü oran olarak da %21,4'ü Kur'an Kursu cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 61'isi oran olarak da %54,5'i MEB'e bağlı anaokulu-anasınıfı cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 27'si oran olarak da %24,1'i Kreş-Gündüz Bakımevi cevabını vermiştir.

Üniversite mezunu olan ebeveynlerin Eğitim Kurumu Tercihleri değişkenine 136 ebeveynden sayı olarak 27'si oran olarak da %19,9'u Kur'an Kursu cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 61'i oran olarak da %44,9'u MEB'e bağlı anaokulu-anasınıfı cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 48'i oran olarak da %35,3'ü Kreş-Gündüz Bakımevi cevabını vermiştir.

Sonuç olarak Tablo 2.14'ün bize vermiş olduğu verilerde Eğitim Kurumu Tercihleri eğitim düzeyi değişkeninde MEB'e bağlı anaokulu-anasınıfı diyen ebeveyn oranının ilkokul, lise ve üniversite eğitimi almış ebeveynlerde yüksek olduğunu görmekteyiz. Buna karşılık Kur'an Kursu diyen ebeveyn oranının ortaokul eğitimi almış ebeveynlerde yüksek olduğunu görmekteyiz.

Tablo 2.15. Ebeveynlerin Gelir Düzeyine Göre Okul Öncesi Eğitim Kurum Tercihine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları

		Eğitim Kurumu Tercihleri.					X ²	Sd	P
			K. KURSU	MEB	KREŞ	Toplam			
Gelir Düzeyi	1000-3000	N	3	8	2	13	19,060	6	,004
		%	23,1%	61,5%	15,4%	100,0%			
	3000-6000	N	10	19	6	35			
		%	28,6%	54,3%	17,1%	100,0%			
	6000-12000	N	43	49	24	116			
		%	37,1%	42,2%	20,7%	100,0%			
	12000+	N	24	82	48	154			
		%	15,6%	53,2%	31,2%	100,0%			
	TOPLAM	N	80	158	80	318			
		%	25,2%	49,7%	25,2%	100,0%			

*p<0.05

Tablo 2.15 incelendiğinde yapılan ki-kare testi sonucunda Eğitim Kurumu Tercihleri gelir düzeyi değişkeninde anlamlı bir istatistiksel ilişki bulunmuştur. (χ^2 :19,060 df:6 p:0.004<0.05).

Sonuçlara bakıldığında, 1000-3000 arası gelire sahip olan ebeveynlerin Eğitim Kurumu Tercihleri değişkenine 13 ebeveynden sayı olarak 3'ü oran olarak da %23,1'i Kur'an Kursu cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 8'i oran olarak da %61,5'i MEB'e bağlı anaokulu-anasınıfı cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 2'si oran olarak da %15,4'ü Kreş-Gündüz Bakımevi cevabını vermiştir.

3000-6000 arası gelire sahip olan ebeveynlerin Eğitim Kurumu Tercihleri değişkenine 35 ebeveynden sayı olarak 10'u oran olarak da %28,6'sı Kur'an Kursu cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 19'u oran olarak da %54,3'ü MEB'e bağlı anaokulu-anasınıfı cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 6'sı oran olarak da %17,1'i Kreş-Gündüz Bakımevi cevabını vermiştir.

6000-12000 arası gelire sahip olan ebeveynlerin Eğitim Kurumu Tercihleri değişkenine 116 ebeveynden sayı olarak 43'ü oran olarak da %37,1'i Kur'an Kursu cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 49'u oran olarak da %42,2'si MEB'e

bağlı anaokulu-anasınıfı cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 24'ü oran olarak da %20,7'si Kreş-Gündüz Bakımevi cevabını vermiştir.

12000+ üstü gelire sahip olan ebeveynlerin Eğitim Kurumu Tercihleri değişkenine 157 ebeveyn den sayı olarak 24'ü oran olarak da %15,6'sı Kur'an Kursu cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 82'si oran olarak da %53,2'si MEB'e bağlı anaokulu-anasınıfı cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 48'i oran olarak da %31,2'si Kreş-Gündüz Bakımevi cevabını vermiştir.

Sonuç olarak Tablo 2.15'in bize vermiş olduğu verilerde Eğitim Kurumu Tercihleri gelir düzeyi değişkeninde MEB'e bağlı anaokulu-anasınıfı ebeveynler tarafından daha çok kabul gördüğü (%49,7) tespit edilmiştir.

Tablo 2.16. Ebeveynlerin Eğitim Düzeyine Göre Okul Öncesi Eğitim Kurumunu Tercih Nedeni Olarak Sosyal Faaliyetlerine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (E-4)

		Bu Eğitim Kurumunu Sosyal Faaliyetlerinden Dolayı Tercih Ettim.							
		Evet	Hayır	Kısmen	Toplam	X ²	Sd	P	
Eğitim Düzeyi	İLKOKUL	N	17	5	11	33	19,719	6	,003
		%	51,5%	15,2%	33,3%	100,0%			
	ORTAOKUL	N	23	5	9	37			
		%	62,2%	13,5%	24,3%	100,0%			
	LİSE	N	86	4	24	114			
		%	75,4%	3,5%	21,1%	100,0%			
	ÜNİVERSİTE	N	72	25	40	137			
		%	52,6%	18,2%	29,2%	100,0%			
	TOPLAM	N	198	39	84	321			
		%	61,7%	12,1%	26,2%	100,0%			

*p<0.05

Tablo 2.16 incelendiğinde yapılan ki-kare testi sonucunda Bu Eğitim Kurumunu Sosyal Faaliyetlerinden Dolayı Tercih Ettim eğitim düzeyi değişkeninde anlamlı bir istatistiksel ilişki bulunmuştur. (χ^2 :19,719 df:6 p:0.003<0.05).

Sonuçlara bakıldığında, İlkokul mezunu olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Sosyal Faaliyetlerinden Dolayı Tercih Ettim değişkenine 33 ebeveynden sayı olarak 17'si oran olarak da %51,5'i Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 5'i oran olarak da %15,2'si Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 11'i oran olarak da %33,3'ü Kısmen cevabını vermiştir.

Ortaokul mezunu olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Sosyal Faaliyetlerinden Dolayı Tercih Ettim değişkenine 37 ebeveynden sayı olarak 23'ü oran olarak da %62,2'si Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 5'i oran olarak da %13,5'i Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 9'u oran olarak da %24,3'ü Kısmen cevabını vermiştir.

Lise mezunu olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Sosyal Faaliyetlerinden Dolayı Tercih Ettim değişkenine 114 ebeveynden sayı olarak 86'sı oran olarak da %75,4'ü Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 4'ü oran olarak da %3,5'i Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 24'ü oran olarak da %21,1'i Kısmen cevabını vermiştir.

Üniversite mezunu olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Sosyal Faaliyetlerinden Dolayı Tercih Ettim değişkenine 137 ebeveynden sayı olarak 72'si oran olarak da %52,6'sı Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 25'i oran olarak da %18,2'si Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 40'ı oran olarak da %29,2'si Kısmen cevabını vermiştir.

Sonuç olarak Tablo 2.16'nın bize vermiş olduğu verilerde Bu Eğitim Kurumunu Sosyal Faaliyetlerinden Dolayı Tercih Ettim eğitim düzeyi değişkeninde Evet diyen ebeveyn oranının yüksek (%61,7) olduğunu görmekteyiz. Özellikle de lise eğitimi almış ebeveynlerin oranı yüksek çıkmıştır. (%75,4)

2.3. EBEVEYNLERİN DEĞERLER EĞİTİMİNE YÖNELİK TUTUMLARINA AİT BULGULAR (ANKET A-B- C-D TABLO)

Tablo 2.17. Ebeveynlerin Okul Öncesi Dönemde Çocuğunun Değerler Eğitimi Alıp Almaması Yönündeki Tutumları (A)

	Sayı	Yüzde
EVET	287	89,4
HAYIR	11	3,4
KISMEN	23	7,2
Toplam	321	100,0

Tablo 2.17' ye baktığımızda ankete katılan ebeveynlerin %89,4' ü Evet, %7,2' si Kısmen çocuğunun okul öncesi dönemde Değerler Eğitimi alması gerektiği fikrinde olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında ankete katılan ebeveynlerden %3,4' ü çocuğunun okul öncesi dönemde Değerler Eğitimi almasına gerek olmadığı yönünde fikir beyan etmiştir.

Tablo 2.18. Ebeveynlerin Okul Öncesi Dönemde Çocuğunun Değerler Eğitimi Alıp Almamasına Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (A)

		Okul Öncesi Dönemde Çocuğumun Değerler Eğitimi Alması Gerektiği Kanaatindeyim.				X ²	S d	P
		Ev et	Hay ır	Kis men	Top lam			
Okul Türü	DİB’ e Bağlı Kur’an Kursları	N 81	0	2	83	10,75 3	4	,029
		% 97,6%	0,0%	2,4%	100,0%			
	MEB’e Bağlı Ana sınıfı ve Ana Okulları	N 140	7	11	158			
		% 88,6%	4,4%	7,0%	100,0%			
	Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri	N 66	4	10	80			
		% 82,5%	5,0%	12,5%	100,0%			
	Toplam	N 287	11	23	321			
		% 89,4%	3,4%	7,2%	100,0%			

*p<0.05

Tablo 2.18 incelendiğinde yapılan ki-kare testi sonucunda Okul Öncesi Dönemde Çocuğunun Değerler Eğitimi Alması Gerektiği Kanaatindeyim değişkeninde anlamlı bir istatistiksel ilişki bulunmamıştır. (x^2 :10,753 df:4 p:0.029>0.05).

Sonuçlara bakıldığında, Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursunda eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Okul Öncesi Dönemde Çocuğumun Değerler Eğitimi Alması Gerektiği Kanaatindeyim değişkenine 83 ebeveynden sayı olarak 81' i oran olarak da %97,6'sı Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında Hayır cevabını veren ebeveyn olmamıştır. Geriye kalan sayı olarak 2'si oran olarak da %2,4'ü Kısmen cevabını vermiştir.

MEB'e bağlı ana sınıfı ve okullarında eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Okul Öncesi Dönemde Çocuğumun Değerler Eğitimi Alması Gerektiği Kanaatindeyim değişkenine 158 ebeveynden sayı olarak 140' ı oran olarak da %88,6'sı Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 7'si oran olarak da %4,4'ü Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 11'i oran olarak da %7,0'ı Kısmen cevabını vermiştir.

Özel Kreş ve Gündüz Bakımevlerinde eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Okul Öncesi Dönemde Çocuğumun Değerler Eğitimi Alması Gerektiği Kanaatindeyim değişkenine 80 ebeveynden sayı olarak 66'sı oran olarak da %82,5'i Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 4'ü oran olarak da %5,0'ı Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 10'u oran olarak da %12,5'i Kısmen cevabını vermiştir.

Sonuç olarak Tablo 2.18'in bize vermiş olduğu verilerde özellikle Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursunda eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Okul Öncesi Dönemde Çocuğumun Değerler Eğitimi Alması Gerektiği Kanaatindeyim değişkeninde Hayır diyen ebeveynin olmadığı gibi oran olarak da %97,6'sı Evet diyerek aslında bu kurumlara çocuklarını gönderen ebeveynlerin değerler eğitimi önemsedikleri yorumu yapılabilir. Tabi ki bunun yanında gerek MEB' e bağlı anasınıfı ve okulları gerekse de Özel Kreş ve Gündüz Bakımevlerine çocuğunu gönderen ebeveynlerin de çocuğunun değerler eğitimi alması gerektiği kanaatinde olduklarını söyleyebiliriz.

Tablo 2.19. Ebeveynlerin Okul Öncesi Dönemde Aile İçerisinde Çocuğuna Değerler Eğitimi Verip Veremediği Yönündeki Tutumları (B)

	Sayı	Yüzde
EVET	183	57,0
HAYIR	6	1,9
KISMEN	132	41,1
Toplam	321	100,0

Tablo 2.19'a baktığımızda ankete katılan ebeveynlerden Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum değişkenine %57,0' ı Evet, %1,9' u Hayır, %41,1' i Kısmen cevabını verdiği tespit edilmiştir. Ankete katılan ebeveynlerden çok az bir oranı (%1,9' u) Çocuğuna Ailede Değerler Eğitimi Veremediğini ifade etmiştir.

Tablo 2.20. Ebeveynlerin Okul Öncesi Dönemde Aile İçerisinde Çocuğuna Değerler Eğitimi Verip Veremediğine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (B)

		Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum.					X ²	Sd	P
		Evet	Hayır	Kısmen	Toplam				
Okul Türü	DİB' e Bağlı Kur'an Kursları	N 34	2	47	83		14,780	4	,005
		% 41,0%	2,4%	56,6%	100,0%				
	MEB'e Bağlı Ana sınıfı ve Ana Okulları	N 105	2	51	158				
		% 66,5%	1,3%	32,3%	100,0%				
	Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri	N 44	2	34	80				
		% 55,0%	2,5%	42,5%	100,0%				
Toplam		N 183	6	132	321				
		% 57,0%	1,9%	41,1%	100,0%				

*p<0.05

Tablo 2.20 incelendiğinde yapılan ki-kare testi sonucunda Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum değişkeninde anlamlı bir istatistiksel ilişki bulunmuştur. (χ^2 :14,780 df:4 p:0.005<0.05).

Sonuçlara bakıldığında, Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursunda eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum değişkenine 83 ebeveyn den sayı olarak 34' ü oran olarak da %41,0'ı Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 2'si oran olarak da %2,4'ü Hayır cevabını

vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 47'si oran olarak da %56,6'sı Kısmen cevabını vermiştir.

MEB'e bağlı ana sınıfı ve okullarında eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum değişkenine 158 ebeveynden sayı olarak 105' i oran olarak da %66,5'i Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 2'si oran olarak da %1,3'ü Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 51'i oran olarak da %32,3'ü Kısmen cevabını vermiştir.

Özel Kreş ve Gündüz Bakımevlerinde eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum değişkenine 80 ebeveynden sayı olarak 44' ü oran olarak da %55,0'ı Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 2'si oran olarak da %2,5'i Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 34'ü oran olarak da %42,5'i Kısmen cevabını vermiştir.

Sonuç olarak Tablo 2.20' nin bize vermiş olduğu verilerde özellikle Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursunda eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum değişkeninde Kısmen diyen ebeveynin Evet diyen Ebeveynden daha fazla olduğunu görmekteyiz. Bununla birlikte MEB' e bağlı anasınıfı ve okulları ile Özel Kreş ve Gündüz Bakımevlerine çocuğunu gönderen ebeveynlerin Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum değişkenine Evet olarak daha fazla cevap verdiklerini görüyoruz. Son olarak Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum değişkenine Hayır cevabını veren ebeveynlerin bütün kurumlarda az olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 2.21. Ebeveynlerin Çocuğuma Bilgisayar Ve Televizyon Aracılığıyla Değerler Eğitimi Verip Veremediği Yönündeki Tutumları (C)

	Sayı	Yüzde
EVET	95	29,6
HAYIR	108	33,6
KISMEN	118	36,8
Toplam	321	100,0

Tablo 2.21'e baktığımızda ankete katılan ebeveynlerden Çocuğuma Bilgisayar ve Televizyon Aracılığıyla Değerler Eğitimi Verebiliyorum sorusuna %29,6'sı Evet, %33,6'sı Hayır, %36,8' i Kısmen cevabını verdiği tespit edilmiştir. Bu sonuçlardan da

anlaşıyor ki Bilgisayar ve Televizyon Aracılığıyla Değerler Eğitiminin etkili ve de verimli bir şekilde verilmediği anlaşılmaktadır.

Tablo 2.22. Ebeveynlerin Okul Öncesi Dönemde Çocuğuna Bilgisayar ve Televizyon Aracılığıyla Değerler Eğitimi Verip Veremediğine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (C)

		Çocuğuma Bilgisayar ve Televizyon Aracılığıyla Değerler Eğitimi Verebiliyorum.					X ²	Sd	P
		N	Evet	Hayır	Kısmen	Toplam			
Okul Türü	DİB’ e Bağlı Kur’an Kursları	N	14	36	33	83	26,042	4	,001
		%	16,9%	43,4%	39,8%	100,0%			
	MEB’e Bağlı Ana sınıfı ve Ana Okulları	N	67	44	47	158			
		%	42,4%	27,8%	29,7%	100,0%			
	Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri	N	14	28	38	80			
		%	17,5%	35,0%	47,5%	100,0%			
	Toplam	N	95	108	118	321			
		%	29,6%	33,6%	36,8%	100,0%			

*p<0.05

Tablo 2.22 incelendiğinde yapılan ki-kare testi sonucunda Çocuğuma Bilgisayar ve Televizyon Aracılığıyla Değerler Eğitimi Verebiliyorum değişkeninde anlamlı bir istatistiksel ilişki bulunmuştur. (χ^2 :26,042 df:4 p:0.001<0.05).

Sonuçlara bakıldığında, Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursunda eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Çocuğuma Bilgisayar ve Televizyon Aracılığıyla Değerler Eğitimi Verebiliyorum değişkenine 83 ebeveyn den sayı olarak 14' ü oran olarak da %16,9'ü Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 36'sı oran olarak da %43,4'ü Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 33'ü oran olarak da %39,8'i Kısmen cevabını vermiştir.

MEB'e bağlı ana sınıfı ve okullarında eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Çocuğuma Bilgisayar ve Televizyon Aracılığıyla Değerler Eğitimi Verebiliyorum değişkenine 158 ebeveyn den sayı olarak 67' si oran olarak da %42,4'ü Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 44'ü oran olarak da %27,8'i Hayır cevabını

vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 47'si oran olarak da %29,7'si Kısmen cevabını vermiştir.

Özel Kreş ve Gündüz Bakımevlerinde eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Çocuğuma Bilgisayar ve Televizyon Aracılığıyla Değerler Eğitimi Verebiliyorum değişkenine 80 ebeveynden sayı olarak 14' ü oran olarak da %17,5'i Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 28'si oran olarak da %35,0'ı Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 38'i oran olarak da %47,5'i Kısmen cevabını vermiştir.

Sonuç olarak Tablo 2.22'nin bize vermiş olduğu verilerde özellikle Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursunda eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi Çocuğuma Bilgisayar ve Televizyon Aracılığıyla Değerler Eğitimi Verebiliyorum değişkeninde Hayır diyen ebeveynin Evet diyen ebeveynden daha fazla olduğunu görmekteyiz. Bunun aksine MEB' e bağlı anasınıfı ve okullarına çocuğunu gönderen ebeveynlerin Bilgisayar ve Televizyon Aracılığıyla Değerler Eğitimi Verebiliyorum değişkenine diğer kurumlara nazaran daha yüksek oranda Evet dediklerini görmekteyiz. Bununla birlikte Özel Kreş ve Gündüz bakımevlerine çocuğunu gönderen ebeveynlerin Çocuğuma Bilgisayar ve Televizyon Aracılığıyla Değerler Eğitimi Verebiliyorum değişkenine Kısmen olarak daha fazla cevap verdiklerini görüyoruz.

Tablo 2.23. Ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunda Verilen Değerler Eğitimine Yönelik Memnuniyet Düzeyleri Yönündeki Tutumları (D)

	Sayı	Yüzde
EVET	285	88,8
HAYIR	2	0,6
KISMEN	34	10,6
Toplam	321	100,0

Tablo 2.23'e baktığımızda ankete katılan ebeveynlerden Bu Eğitim Kurumunda Verilen Değerler Eğitiminden Memnuniyet Duyuyorum sorusuna %88,8' i Evet, %0,6'sı Hayır, %10,6'sı Kısmen cevabını verdiği tespit edilmiştir. Dolayısıyla eğitim kurumlarında verilen değerler eğitiminden ebeveynlerin büyük bir oranının (%88,8) memnuniyet duyduğunun sonucuna ulaşmaktayız.

Tablo 2.24. Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumunda Verilen Değerler Eğitiminden Memnuniyet Duyup Duymamalarına Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (D)

		Bu Eğitim Kurumunda Verilen Değerler Eğitiminden Memnuniyet Duyuyorum.				X ²	Sd	P
			Evet	Hayır	Kısmen	Toplam		
Okul Türü	DİB' e Bağlı Kur'an Kursları	N	81	0	2	83	12,127	4
		%	97,6%	0,0%	2,4%	100,0%		
	MEB'e Bağlı Ana sınıfı ve Ana Okulları	N	138	2	18	158		
		%	87,3%	1,3%	11,4%	100,0%		
	Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri	N	66	0	14	80		
		%	82,5%	0,0%	17,5%	100,0%		
	Toplam	N	285	2	34	321		
		%	88,8%	0,6%	10,6%	100,0%		

*p<0.05

Tablo 2.24 incelendiğinde yapılan ki-kare testi sonucunda Bu Eğitim Kurumunda Verilen Değerler Eğitiminden Memnuniyet Duyuyorum değişkeninde anlamlı bir istatistiksel ilişki bulunmamıştır. (χ^2 :12,127 df:4 p:0.016>0.05).

Sonuçlara bakıldığında, Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursunda eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Bu Eğitim Kurumunda Verilen Değerler Eğitiminden Memnuniyet Duyuyorum değişkenine 83 ebeveynden sayı olarak 81' i oran olarak da %97,6'sı Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında Hayır cevabını veren Ebeveyn olmamıştır. Geriye kalan sayı olarak 2'si oran olarak da %2,4'ü Kısmen cevabını vermiştir.

MEB'e bağlı ana sınıfı ve okullarında eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Bu Eğitim Kurumunda Verilen Değerler Eğitiminden Memnuniyet Duyuyorum değişkenine 158 ebeveynden sayı olarak 138' i oran olarak da %87,3'ü Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 2'si oran olarak da %1,3'ü Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 18'i oran olarak da %11,4'ü Kısmen cevabını vermiştir.

Özel Kreş ve Gündüz Bakımevlerinde eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Bu Eğitim Kurumunda Verilen Değerler Eğitiminden Memnuniyet Duyuyorum değişkenine 80 ebeveynden sayı olarak 66'sı oran olarak da %82,5'i Evet

cevabını vermiştir. Bunun yanında Hayır cevabını veren ebeveyn olmamıştır. Geriye kalan sayı olarak 14'ü oran olarak da %17,5'i Kısmen cevabını vermiştir.

Sonuç olarak Tablo 2.24' ün bize vermiş olduğu verilerde özellikle Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursunda eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi Bu Eğitim Kurumunda Verilen Değerler Eğitiminden Memnuniyet Duyuyorum değişkeninde Hayır diyen ebeveynin olmadığı gibi oran olarak da %97,6'sı Evet diyerek aslında bu kurumlarda verilen Değerler Eğitiminin ebeveynleri büyük bir oranda memnun ettiği yorumu yapılabilir. Tabi ki bunun yanında gerek MEB' e bağlı anasınıfı ve okulları gerekse de Özel Kreş ve Gündüz Bakımevlerine çocuğunu gönderen ebeveynlerin de aynı şekilde bu kurumlarda verilen değerler eğitiminden memnun olduklarını görüyoruz.

2.4. OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ İSTEME NEDENİNE AİT BULGULAR (ANKET E TABLO)

Çalışmamızın bu bölümünde 3 ana kuruma bağlı olarak 4-6 yaş okul öncesi eğitim faaliyeti yürütmekte olan Kur'an Kursları, Anasınıfları-Anaokulları ile Özel Kreş-Gündüz Bakımevlerinin ebeveynler tarafından çocukları için tercih edilme nedenleri ve bu nedenler arasında öncelikli tercihin neler olduğu ölçülmeye çalışılmıştır.

Tablo 2.25. Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumunu İsteme Nedeni Olarak Değerler Eğitimi Tercihine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (E-1)

		Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim.					X ²	Sd	P
		N	Evet	Hayır	Kısmen	Toplam			
Okul Türü	DİB' e Bağlı Kur'an Kursları	N	81	0	2	83	41,598	4	<,001
		%	97,6%	0,0%	2,4%	100,0%			
	MEB'e Bağlı Ana sınıfı ve Ana Okulları	N	108	28	22	158			
		%	68,4%	17,7%	13,9%	100,0%			
	Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri	N	45	14	21	80			
		%	56,3%	17,5%	26,2%	100,0%			
Toplam		N	234	42	45	321			
		%	72,9%	13,1%	14,0%	100,0%			

*p<0.05

Tablo 2.25’ te yapılan ki-kare testi sonucunda okul türünün, 4-6 yaş okul öncesi çocuklara Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim değişkeninde anlamlı bir istatistiksel ilişki bulunmuştur. (χ^2 :41,598 df:4 p:0.001<0.05).

Sonuçlara bakıldığında, Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur’an Kursunda eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların ebeveynlerinin bu eğitim kurumunu tercih etme nedeni %97,6 oranında Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim olduğunu görmekteyiz. MEB’e bağlı ana sınıfı ve okullarında eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların ebeveynlerinin bu eğitim kurumunu tercih etme nedeni %68,4 oranında Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim olduğunu görmekteyiz. Özel Kreş ve Gündüz Bakımevlerinde eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların ebeveynlerinin bu eğitim kurumunu tercih etme nedeni %56,3 oranında Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim olduğunu görmekteyiz.

Dolayısıyla okul türü tercihlerinde özellikle Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur’an Kurslarına çocuklarını gönderen ebeveynlerin okul öncesi eğitimde değerler eğitimine önem ve öncelik verdiklerini görmekteyiz. Hayır diyen ebeveynin olmaması da bunu tespit ediyor. (χ^2 :41,598 df:4 p:0.001<0.05).

Tablo 2.26. Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumunu İsteme Nedeni Olarak Evime Yakın Olması Tercihine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (E-2)

		Bu Eğitim Kurumunu Evime Yakın Olmasından Dolayı Tercih Ettim.					X ²	Sd	P
		Evet	Hayır	Kısmen	Toplam				
Okul Türü	DİB’ e Bağlı Kur’an Kursları	N	22	38	23	83	53,093	4	<,001
		%	26,5%	45,8%	27,7%	100,0%			
	MEB’e Bağlı Ana sınıfı ve Ana Okulları	N	117	27	14	158			
		%	74,1%	17,1%	8,9%	100,0%			
	Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri	N	39	22	19	80			
		%	48,8%	27,5%	23,8%	100,0%			
	Toplam	N	178	87	56	321			
		%	55,5%	27,1%	17,4%	100,0%			

*p<0.05

Tablo 2.26 incelendiğinde yapılan ki-kare testi sonucunda okul türünün, 4-6 yaş okul öncesi çocuklara Bu Eğitim Kurumunu Evime Yakın Olmasından Dolayı Tercih Ettim değişkeninde anlamlı bir istatistiksel ilişki bulunmuştur. (χ^2 :53,093 df:4 p:0.001<0.05).

Sonuçlara bakıldığında, Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursunda eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların ebeveynlerinin bu eğitim kurumunu tercih etme nedeni %26,5 oranında Bu Eğitim Kurumunu Evime Yakın Olmasından Dolayı Tercih Ettim olduğunu görmektedir. MEB'e bağlı ana sınıfı ve okullarında eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların ebeveynlerinin bu eğitim kurumunu tercih etme nedeni %74,1 oranında Bu Eğitim Kurumunu Evime Yakın Olmasından Dolayı Tercih Ettim olduğunu görmektedir. Özel Kreş ve Gündüz Bakımevlerinde eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların ebeveynlerinin bu eğitim kurumunu tercih etme nedeni %48,8 oranında Bu Eğitim Kurumunu Evime Yakın Olmasından Dolayı Tercih Ettim olduğunu görmektedir.

Dolayısıyla okul türü tercihlerinde özellikle MEB'e bağlı ana sınıfı ve okullarına çocuklarını gönderen ebeveynlerin okul öncesi eğitimde eğitim kurumunun evine yakın olmasına önem ve öncelik verdiklerini görmektedir. (χ^2 :53,093 df:4 p:0.001<0.05).

Aynı şekilde Özel Kreş ve Gündüz Bakımevlerine çocuklarını gönderen ebeveynlerin okul öncesi eğitimde eğitim kurumunun evine yakın olması tercihinde bulunması belli seviyede öneme sahiptir.

Tablo 2.27. Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumunu İsteme Nedeni Olarak İş Yerime Yakın Olması Tercihine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (E-3)

		Bu Eğitim Kurumunu İş Yerime Yakın Olmasından Dolayı Tercih Ettim.					X ²	Sd	P
			Evet	Hayır	Kısmen	Toplam			
Okul Türü	DİB' e Bağlı Kur'an Kursları	N	8	63	12	83	30,339	4	<,001
		%	9,6%	75,9%	14,5%	100,0%			
	MEB'e Bağlı Ana sınıfı ve Ana Okulları	N	67	71	20	158			
		%	42,4%	44,9%	12,7%	100,0%			
	Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri	N	27	38	15	80			
		%	33,8%	47,5%	18,8%	100,0%			
	Toplam	N	102	172	47	321			
		%	31,8%	53,6%	14,6%	100,0%			

*p<0.05

Tablo 2.27 incelendiğinde yapılan ki-kare testi sonucunda okul türünün, 4-6 yaş okul öncesi eğitimde olan çocuklara Bu Eğitim Kurumunu İş Yerime Yakın Olmasından Dolayı Tercih Ettim değişkeninde anlamlı bir istatistiksel ilişki bulunmuştur. (χ^2 :30,339 df:4 p:0.001<0.05).

Sonuçlara bakıldığında, Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursunda eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların ebeveynlerinin bu eğitim kurumunu tercih etme nedeni %9,6 oranında Bu Eğitim Kurumunu İş Yerime Yakın Olmasından Dolayı Tercih Ettim olduğunu görmekteyiz. MEB'e bağlı ana sınıfı ve okullarında eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların ebeveynlerinin bu eğitim kurumunu tercih etme nedeni %42,4 oranında Bu Eğitim Kurumunu İş Yerime Yakın Olmasından Dolayı Tercih Ettim olduğunu görmekteyiz. Özel Kreş ve Gündüz Bakımevlerinde eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların ebeveynlerinin bu eğitim kurumunu tercih etme nedeni %33,8 oranında Bu Eğitim Kurumunu İş Yerime Yakın Olmasından Dolayı Tercih Ettim olduğunu görmekteyiz.

Tablo 2.27'ye detaylı bir şekilde baktığımızda görüyoruz ki okul türü tercihlerinde özellikle Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursuna çocuklarını gönderen ebeveynlerin okul öncesi eğitimde eğitim kurumunun iş yerine yakın olmasının bir önem ve önceliğinin olmadığını tespit ediyoruz. Ebeveynlerin %75,9

Hayır tercihinde bulunarak bu eğitim kurumuna çocuğunu göndermesindeki amaç ve niyetinin farklı olduğu ortaya çıkıyor.

Tablo 2.28. Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumunu Tercih Nedeni Olarak Sosyal Faaliyetlerine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (E-4)

		Bu Eğitim Kurumunu Sosyal Faaliyetlerinden Dolayı Tercih Ettim.					X ²	Sd	P
			Eve t	Hay ır	Kıs men	Top lam			
Okul Türü	DİB' e Bağlı Kur'an Kursları	N	49	14	20	83	4,428	4	,351
		%	59,0%	16,9%	24,1%	100,0%			
	MEB'e Bağlı Ana sınıfı ve Ana Okulları	N	97	20	41	158			
		%	61,4%	12,7%	25,9%	100,0%			
	Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri	N	52	5	23	80			
		%	65,0%	6,3%	28,7%	100,0%			
	Toplam	N	198	39	84	321			
		%	61,7%	12,1%	26,2%	100,0%			

*p<0.05

Tablo 2.28 incelendiğinde yapılan ki-kare testi sonucunda okul türünün, 4-6 yaş okul öncesi eğitimde olan çocuklara Bu Eğitim Kurumunu Sosyal Faaliyetlerinden Dolayı Tercih Ettim değişkeninde anlamlı bir istatistiksel ilişki bulunmamıştır. (χ^2 :4,428 df:4 p:.,351>0.05).

Sonuçlara bakıldığında, Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursunda eğitim gören 4-6 yaş çocukların ebeveynlerinin bu eğitim kurumunu tercih etme nedeni %59,0 oranında Bu Eğitim Kurumunu Sosyal Faaliyetlerinden Dolayı Tercih Ettim olduğunu görmekteyiz. MEB'e bağlı ana sınıfı ve okullarında eğitim gören 4-6 yaş çocukların ebeveynlerinin bu eğitim kurumunu tercih etme nedeni %61,4 oranında Bu Eğitim Kurumunu Sosyal Faaliyetlerinden Dolayı Tercih Ettim olduğunu görmekteyiz. Özel Kreş ve Gündüz Bakımevlerinde eğitim gören 4-6 yaş çocukların ebeveynlerinin bu eğitim kurumunu tercih etme nedeni %65,0 oranında Bu Eğitim Kurumunu Sosyal Faaliyetlerinden Dolayı Tercih Ettim olduğunu görmekteyiz.

Sonuç olarak Tablo 2.28 detaylı incelendiğinde ebeveynlerin 4-6 yaş okul öncesi okul türünü tercih ederken kurumların sosyal faaliyetleri ebeveynler için etkileyici bir faktör olmadığı ortaya çıkmaktadır.

Tablo 2.29. Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumunu İsteme Nedeni Olarak Olumlu Kişilik Kazanması Tercihine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (E-5)

		Bu Eğitim Kurumunu Olumlu Kişilik Kazanması İçin Tercih Ettim.					X ²	Sd	P
		N	Evet	Hayır	Kısmen	Toplam			
Okul Türü	DİB' e Bağlı Kur'an Kursları	N	82	0	1	83	15,828	4	<,003
		%	98,8%	0,0%	1,2%	100,0%			
	MEB'e Bağlı Ana sınıfı ve Ana Okulları	N	130	4	24	158			
		%	82,3%	2,5%	15,2%	100,0%			
	Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri	N	70	0	10	80			
		%	87,5%	0,0%	12,5%	100,0%			
Toplam	N	282	4	35	321				
	%	87,9%	1,2%	10,09%	100,0%				

*p<0.05

Tablo 2.29 incelendiğinde yapılan ki-kare testi sonucunda okul türünün, 4-6 yaş okul öncesi eğitimde olan çocuklara Bu Eğitim Kurumunu Olumlu Kişilik Kazanması İçin Tercih Ettim değişkeninde anlamlı bir istatistiksel ilişki bulunmuştur. (χ^2 :15,828 df:4 p:0.003<0.05).

Sonuçlara bakıldığında, Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursunda eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların ebeveynlerinin bu eğitim kurumunu tercih etme nedeni %98,8 oranında Bu Eğitim Kurumunu Olumlu Kişilik Kazanması İçin Tercih Ettim olduğunu görmekteyiz. MEB'e bağlı ana sınıfı ve okullarında eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların ebeveynlerinin bu eğitim kurumunu tercih etme nedeni %82,3 oranında Bu Eğitim Kurumunu Olumlu Kişilik Kazanması İçin Tercih Ettim olduğunu görmekteyiz. Özel Kreş ve Gündüz Bakımevlerinde eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların ebeveynlerinin bu eğitim kurumunu tercih etme nedeni %87,5 oranında Bu Eğitim Kurumunu Olumlu Kişilik Kazanması İçin Tercih Ettim olduğunu görmekteyiz.

Sonuçlara baktığımızda görüyoruz ki okul türü tercihlerinde 4-6 yaş okul öncesi çocuklarının olumlu kişilik kazanması ebeveynler tarafından tercih edilerek bu konuda beklenti ve istekli olduklarını görmekteyiz. Özellikle de Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursuna çocuklarını gönderen ebeveynlerin okul öncesi eğitimde

çocuklarının olumlu kişilik kazanması için büyük bir oranda istekli olduklarını %98,8 oran ile bunu söylememiz mümkündür.

Tablo 2.30. Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumunu İsteme Nedeni Olarak Ekonomik Olması Tercihine Yönelik Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları (E-6)

		Bu Eğitim Kurumunu Ekonomik Olmasından Dolayı Tercih Ettim.							
			Evet	Hayır	Kısmen	Toplam	X ²	Sd	P
Okul Türü	DİB' e Bağlı Kur'an Kursları	N	16	43	24	83	81,534	4	<,001
		%	19,3%	51,8%	28,9%	100,0%			
	MEB'e Bağlı Ana sınıfı ve Ana Okulları	N	104	32	22	158			
		%	65,8%	20,3%	13,9%	100,0%			
	Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri	N	11	45	24	80			
		%	13,8%	56,3%	30,0%	100,0%			
	Toplam	N	131	120	70	321			
		%	40,8%	37,4%	21,8%	100,0%			

*p<0.05

Tablo 2.30 incelendiğinde yapılan ki-kare testi sonucunda okul türünün, 4-6 yaş okul öncesi eğitimde olan çocuklara Bu Eğitim Kurumunu Ekonomik Olmasından Dolayı Tercih Ettim değişkeninde anlamlı bir istatistiksel ilişki bulunmuştur. (χ^2 :81,534 df:4 p:0.001<0.05).

Sonuçlara bakıldığında, Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursunda eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların ebeveynlerinin bu eğitim kurumunu tercih etme nedeni %19,3 oranında Bu Eğitim Kurumunu Ekonomik Olmasından Dolayı Tercih Ettim olduğunu görmekteyiz. MEB'e bağlı ana sınıfı ve okullarında eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların ebeveynlerinin bu eğitim kurumunu tercih etme nedeni %65,8 oranında Bu Eğitim Kurumunu Ekonomik Olmasından Dolayı Tercih Ettim olduğunu görmekteyiz. Özel Kreş ve Gündüz Bakımevlerinde eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların ebeveynlerinin bu eğitim kurumunu tercih etme nedeni %13,8 oranında Bu Eğitim Kurumunu Ekonomik Olmasından Dolayı Tercih Ettim olduğunu görmekteyiz.

Tablo 2.30' un bize vermiş olduğu verilerde özellikle MEB'e bağlı ana sınıfı ve okullarını tercih eden ebeveynlerin eğitim kurumunun ekonomik olmasından dolayı tercih ettikleri yorumu yapılabilir. (%65,8)

2.5. BU EĞİTİM KURUMUNU TERCİH ETME NEDENİNE AİT BULGULAR (ANKET E TABLO)

Çalışmamızın bu kısmında, ebeveynlerin 4-6 yaş okul öncesi eğitim kurumunu tercih etme nedenleri arasında öncelikli nedenlerinin neler olduğu ölçülmeye çalışılmıştır.

Tablo 2.31. Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumunu İsteme Nedenleri Arasında Öncelikli Nedenlerinin Neler Olduğuna Yönelik Tutumları

Eğitim Kurumu Tercihinde Birinci Neden		
	Sayı	Yüzde
E1 DEĞERLER EĞİTİMİ	157	48,9
E2 EVİME YAKIN OLMASI	34	10,6
E3 İŞ YERİME YAKIN OLMASI	16	5,0
E4 SOSYAL FAALİYETLERİ	21	6,5
E5 OLUMLU KİŞİLİK KAZANMASI	73	22,7
E6 EKONOMİK OLMASI	20	6,2
TOPLAM	321	100,0

Tablo 2.31 incelendiğinde anketimizin E bölümünde yer alan Bu eğitim kurumunu tercih etme nedeninizi önem sırasına göre sıraladığınızda sizce ilk üç sırayı hangi maddeler alır? sorusuna verilen cevaplarda Birinci olarak 321 ebeveynin sayısı 157' si oran olarak da %48,9'u 1. Önem sırasında Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim tercihinde bulunmuştur. Dolayısıyla ebeveynlerin okul öncesi eğitim kurumunu tercih ederken Değerler Eğitiminden dolayı tercih ettikleri anlaşılmaktadır. Sonuç olarak Değerler Eğitimi ebeveynler için büyük bir önem arz etmektedir.

İkinci olarak 321 ebeveynin sayısı 73' ü oran olarak da %22,7'si 1. Önem sırasında Bu Eğitim Kurumunu Olumlu Kişilik Kazanması İçin Tercih Ettim tercihinde

bulunmuştur. Dolayısıyla ebeveynlerin okul öncesi eğitim kurumunu tercih ederken çocuğunun olumlu kişilik kazanması için tercihte bulunduğu anlaşıyor.

Üçüncü olarak 321 ebeveynin sayısı olarak 34' ü oran olarak da %10,6'sı 1. Önem sırasında Bu Eğitim Kurumunu Evime Yakın Olmasından Dolayı Tercih Ettim tercihinde bulunmuştur. Dolayısıyla ebeveynlerin okul öncesi eğitim kurumunu tercih ederken çocuğunun okumuş olduğu kurumun evine yakın olması da önem arz etmektedir.

Tablo 2.32. Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumunu İsteme Nedenleri Arasında Öncelikli Nedenlerinin Neler Olduğuna Yönelik Tutumları

Eğitim Kurumu Tercihinde İkinci Neden		
	Sayı	Yüzde
E1 DEĞERLER EĞİTİMİ	34	10,6
E2 EVİME YAKIN OLMASI	47	14,6
E3 İŞ YERİME YAKIN OLMASI	9	2,8
E4 SOSYAL FAALİYETLERİ	103	32,1
E5 OLUMLU KİŞİLİK KAZANMASI	116	36,1
E6 EKONOMİK OLMASI	12	3,7
TOPLAM	321	100,0

Tablo 2.32 incelendiğinde anketimizin E bölümünde yer alan Bu eğitim kurumunu tercih etme nedeninizi önem sırasına göre sıraladığınızda sizce ilk üç sırayı hangi maddeler alır? sorusuna verilen cevaplarda Birinci olarak 321 ebeveynin sayısı olarak 116'sı oran olarak da %36,1'i 2. Önem sırasında Bu Eğitim Kurumunu Olumlu Kişilik Kazanması İçin Tercih Ettim tercihinde bulunmuştur. Dolayısıyla ebeveynlerin okul öncesi eğitim kurumunu tercih ederken çocuğunun olumlu kişilik kazanması için tercihte bulunduğu anlaşıyor.

İkinci olarak 321 ebeveynin sayısı olarak 103' ü oran olarak da %32,1'i 2. Önem sırasında Bu Eğitim Kurumunu Sosyal Faaliyetlerinden Dolayı Tercih Ettim tercihinde bulunmuştur. Dolayısıyla ebeveynlerin okul öncesi eğitim kurumunu tercih ederken çocuğunun gelişmesi için sosyal faaliyetlerden dolayı eğitim kurumunu tercih ettiğini görmekteyiz.

Üçüncü olarak 321 ebeveynin sayısı olarak 47' si oran olarak da %14,6'sı 2. Önem sırasında Bu Eğitim Kurumunu Evime Yakın Olmasından Dolayı Tercih Ettim tercihinde bulunmuştur. Dolayısıyla ebeveynlerin okul öncesi eğitim kurumunu tercih ederken çocuğunun okumuş olduğu kurumun evine yakın olması da önem arz etmektedir.

Tablo 2.33. Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumunu İsteme Nedenleri Arasında Öncelikli Nedenlerinin Neler Olduğuna Yönelik Tutumları

Eğitim Kurumu Tercihinde Üçüncü Neden		
	Sayı	Yüzde
E1 DEĞERLER EĞİTİMİ	58	18,1
E2 EVİME YAKIN OLMASI	29	9,0
E3 İŞ YERİME YAKIN OLMASI	19	5,9
E4 SOSYAL FAALİYETLERİ	88	27,4
E5 OLUMLU KİŞİLİK KAZANMASI	85	26,5
E6 EKONOMİK OLMASI	42	13,1
TOPLAM	321	100,0

Tablo 2.33 incelendiğinde anketimizin E bölümünde yer alan Bu eğitim kurumunu tercih etme nedeninizi önem sırasına göre sıraladığınızda sizce ilk üç sırayı hangi maddeler alır? sorusuna verilen cevaplarda Birinci olarak 321 ebeveynin sayısı olarak 88' i oran olarak da %27,4'ü 3. Önem sırasında Bu Eğitim Kurumunu Sosyal Faaliyetlerinden Dolayı Tercih Ettim tercihinde bulunmuştur. Dolayısıyla ebeveynlerin okul öncesi eğitim kurumunu tercih ederken çocuğunun gelişmesi için sosyal faaliyetlerden dolayı eğitim kurumunu tercih ettiğini görmekteyiz.

İkinci olarak 321 ebeveynin sayısı olarak 85' i oran olarak da %26,5'i 3. Önem sırasında Bu Eğitim Kurumunu Olumlu Kişilik Kazanması İçin Tercih Ettim tercihinde bulunmuştur. Dolayısıyla ebeveynlerin okul öncesi eğitim kurumunu tercih ederken çocuğunun olumlu kişilik kazanması için tercihte bulunduğu anlaşılıyor.

Üçüncü olarak 321 ebeveynin sayısı olarak 58' i oran olarak da %18,1'i 3. Önem sırasında Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim tercihinde bulunmuştur. Dolayısıyla ebeveynlerin okul öncesi eğitim kurumunu tercih ederken değerler eğitiminden dolayı tercih ettikleri anlaşılmaktadır

2.6. BU EĞİTİM KURUMUNA BAŞLADIKTAN SONRA ÇOCUKTA GÖZLEMLENEN OLUMLU DEĞİŞİKLİKLERE AİT BULGULAR (ANKET F TABLO)

Çalışmamızın bu kısmında, 4-6 yaş okul öncesi eğitim kurumuna giden çocukların davranışlarında olumlu yönde değişiklik olup olmadığını ebeveynler tarafından gözlemlenip gözlemlenmediğini ölçmeye çalışarak veriler değerlendirilmiştir.

Tablo 2.34. Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocuğunun Değerler Eğitiminde Olumlu Kazanımları Olup Olmadığı, Ebeveynlerin Gözlemleyip Gözlemleyemediği Yönündeki Tutumları (F-1)

	Sayı	Yüzde
EVET	264	82,2
HAYIR	4	1,2
KISMEN	53	16,5
Toplam	321	100,0

Bu Eğitim Kurumuna başladıktan sonra çocuğumun Değerler Eğitiminde olumlu kazanımları olduğunu gözlemledim.

Tablo 2.34 incelendiğinde 4-6 yaş okul öncesi bu eğitim kurumuna başladıktan sonra çocuğumun Değerler Eğitiminde olumlu kazanımları olduğunu gözlemledim değişkenine ebeveynlerin sayı olarak 264' ü oran olarak da %82,2'si Evet cevabını vermiş. Bununla birlikte sayı olarak 4' ü oran olarak da %1,2'si Hayır, sayı olarak 53' ü oran olarak da %16,5'i Kısmen cevabını vermiştir. Sonuç olarak diyebiliriz ki 4-6 yaş okul öncesi eğitim veren kurumlar değerler eğitimini başarılı bir şekilde veriyorlar.

Tablo 2.35. Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocuğunun Değerler Eğitiminde Olumlu Kazanımları Olup Olmadığı, Ebeveynlerin Gözlemleyip Gözlemleyemediği Yönündeki Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları

		Bu Eğitim Kurumuna başladıktan sonra çocuğumun Değerler Eğitiminde olumlu kazanımları olduğunu gözlemledim.					X ²	Sd	P
		Evet	Hayır	Kısmen	Toplam				
Okul Türü	DİB' e Bağlı Kur'an Kursları	N	76	0	7	83	9,932	4	,042
		%	91,6%	0,0%	8,4%	100,0%			
	MEB'e Bağlı Ana sınıfı ve Ana Okulları	N	129	3	26	158			
		%	81,6%	1,9%	16,5%	100,0%			
	Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri	N	59	1	20	80			
		%	73,8%	1,3%	25,0%	100,0%			
	Toplam	N	264	4	53	321			
		%	82,2%	1,2%	16,5%	100,0%			

*p<0.05

Tablo 2.35 incelendiğinde yapılan ki-kare testi sonucunda Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocuğumun Değerler Eğitiminde Olumlu Kazanımları Olduğunu Gözlemledim değişkeninde anlamlı bir istatistiksel ilişki bulunmamıştır. (χ^2 :9,932 df:4 p:0.042>0.05).

Sonuçlara bakıldığında, Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursunda eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Bu Eğitim Kurumuna başladıktan sonra çocuğumun Değerler Eğitiminde olumlu kazanımları olduğunu gözlemledim değişkenine 83 ebeveyn den sayı olarak 76'sı oran olarak da %91,6'sı Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında Hayır cevabı veren ebeveyn olmamıştır. Geriye kalan sayı olarak 7'si oran olarak da %8,4'ü Kısmen cevabını vermiştir.

MEB'e bağlı ana sınıfı ve okullarında eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Bu Eğitim Kurumuna başladıktan sonra çocuğumun Değerler Eğitiminde olumlu kazanımları olduğunu gözlemledim değişkenine 158 ebeveyn den sayı olarak 129' u oran olarak da %81,6'sı Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 3'ü oran olarak da %1,9'ü Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 26'sı oran olarak da %16,5'i Kısmen cevabını vermiştir.

Özel Kreş ve Gündüz Bakımevlerinde eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Bu Eğitim Kurumuna başladıktan sonra çocuğumun Değerler Eğitiminde olumlu kazanımları olduğunu gözlemledim değişkenine 80 ebeveyn den sayı olarak 59' u oran olarak da %73,8'i Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 1'i oran olarak da %1,3'ü Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 20'si oran olarak da %25,0'i Kısmen cevabını vermiştir.

Sonuç olarak Tablo 2.35'in bize vermiş olduğu verilerde özellikle Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursunda eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocuğumun Değerler Eğitiminde Olumlu Kazanımları Olduğunu Gözlemledim değişkeninde Hayır diyen ebeveynin olmadığı gibi oran olarak da %91,6'sı Evet diyerek aslında bu kurumların değerler eğitiminde başarılı oldukları anlaşılıyor. Tabi ki bunun yanında gerek MEB' e bağlı anasınıfı ve okulları gerekse de Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri de değerler eğitiminde ebeveynleri mutlu edecek seviyede olduğunu görmekteyiz.

Tablo 2.36. Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocuğunun Sosyalleşmesinde Olumlu Değişiklikler Olup Olmadığı, Ebeveynlerin Gözlemleyip Gözlemleyemediği Yönündeki Tutumları (F-2)

	Sayı	Yüzde
EVET	281	87,5
HAYIR	3	,9
KISMEN	37	11,5
Toplam	321	100,0

Bu Eğitim Kurumuna başladıktan sonra çocuğumun Sosyalleşmesinde olumlu değişiklikler olduğunu gözlemledim.

Tablo 2.36 incelendiğinde 4-6 yaş okul öncesi bu eğitim kurumuna başladıktan sonra çocuğumun Sosyalleşmesinde olumlu değişiklikler olduğunu gözlemledim değişkenine ebeveynlerin sayı olarak 281' i oran olarak da %87,5'si Evet cevabını vermiş. Bununla birlikte sayı olarak 3' ü oran olarak da %1,0'ı Hayır, sayı olarak 37' si oran olarak da %11,5'i Kısmen cevabını vermiştir. Sonuç olarak diyebiliriz ki 4-6 yaş okul öncesi eğitim veren kurumlar çocukların sosyalleşmesi bağlamında başarılıdırlar.

Tablo 2.37. Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocuğunun Sosyalleşmesinde Olumlu Değişiklikler Olup Olmadığı, Ebeveynlerin Gözlemleyip Gözlemleyemediği Yönündeki Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları

		Bu Eğitim Kurumuna başladıktan sonra çocuğumun Sosyalleşmesinde olumlu değişiklikler olduğunu gözlemledim.							
			Evet	Hayır	Kısmen	Toplam	X ²	Sd	P
Okul Türü	DİB' e Bağlı Kur'an Kursları	N	71	1	11	83	5,091	4	,278
		%	85,5%	1,2%	13,3%	100,0%			
	MEB'e Bağlı Ana sınıfı ve Ana Okulları	N	143	0	15	158			
		%	90,5%	0,0%	9,5%	100,0%			
	Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri	N	67	2	11	80			
		%	83,8%	2,5%	13,8%	100,0%			
	Toplam	N	281	3	37	321			
		%	87,5%	0,9%	11,5%	100,0%			

*p<0.05

Tablo 2.37 incelendiğinde yapılan ki-kare testi sonucunda Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocuğumun Sosyalleşmesinde Olumlu Değişiklikler Olduğunu Gözlemledim değişkeninde anlamlı bir istatistiksel ilişki bulunmamıştır. (χ^2 :5,091 df:4 p:0.278>0.05).

Sonuçlara bakıldığında, Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursunda eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocuğumun Sosyalleşmesinde Olumlu Değişiklikler Olduğunu Gözlemledim değişkenine 83 ebeveynden sayı olarak 71' i oran olarak da %85,5'i Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 1'i oran olarak da %1,2'si Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 11'i oran olarak da %13,3'ü Kısmen cevabını vermiştir.

MEB'e bağlı ana sınıfı ve okullarında eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocuğumun Sosyalleşmesinde Olumlu Değişiklikler Olduğunu Gözlemledim değişkenine 158 ebeveynden sayı olarak 143' ü oran olarak da %90,5'i Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında Hayır cevabını veren olmamıştır. Geriye kalan sayı olarak 15'i oran olarak da %9,5'i Kısmen cevabını vermiştir.

Özel Kreş ve Gündüz Bakımevlerinde eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocuğumun Sosyalleşmesinde Olumlu Değişiklikler Olduğunu Gözlemledim değişkenine 80 ebeveynden sayı olarak 67' si oran olarak da %83,8'i Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 2'si oran olarak da %2,5'i Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 11'i oran olarak da %13,8'i Kısmen cevabını vermiştir.

Sonuç olarak Tablo 2.37'nin bize vermiş olduğu verilerde özellikle MEB'e bağlı ana sınıfı ve okullarında eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocuğumun Sosyalleşmesinde Olumlu Değişiklikler Olduğunu Gözlemledim değişkeninde Hayır diyen ebeveynin olmadığı gibi oran olarak da %90,5'i Evet diyerek aslında bu kurumların çocukların sosyalleşmesi noktasında yaptıkları etkinliklerin bu noktada faydalı ve başarılı olduklarını gösteriyor. Tabi ki bunun yanında gerek Diyanet' e bağlı Kur'an Kurslarında gerekse de Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri de çocukların sosyalleşmesi noktasında verdikleri eğitim ebeveynleri mutlu edecek seviyede olduğunu görmekteyiz.

Tablo 2.38. Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocuğunun Yemek Ve Temizlik Alışkanlığı Kazanmasında Olumlu Değişiklikler Olup Olmadığı, Ebeveynlerin Gözlemleyip Gözlemleyemediği Yönündeki Tutumları (F-3)

	Sayı	Yüzde
EVET	243	75,7
HAYIR	9	2,8
KISMEN	69	21,5
Toplam	321	100,0

Bu Eğitim Kurumuna başladıktan sonra çocuğumun yemek ve temizlik alışkanlığı kazanmasında olumlu değişiklikler olduğunu gözlemledim.

Tablo 2.38 incelendiğinde 4-6 yaş okul öncesi Bu Eğitim Kurumuna başladıktan sonra çocuğumun yemek ve temizlik alışkanlığı kazanmasında olumlu değişiklikler olduğunu gözlemledim değişkenine ebeveynlerin sayı olarak 243' ü oran olarak da %75,7'si Evet cevabını vermiş. Bununla birlikte sayı olarak 9' ü oran olarak da %2,8'i Hayır, sayı olarak 69' ü oran olarak da %21,5'i Kısmen cevabını vermiştir. Sonuç olarak ebeveynler çocuklarının değerler eğitimi çerçevesinde yemek ve temizlik

alışkanlığını kazandıklarını gözlemleyerek 4-6 yaş okul öncesi eğitimi veren kurumları bu sebeplerden ötürü tercih ettikleri görülmektedir.

Tablo 2.39. Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocuğunun Yemek Temizlik Alışkanlığı Kazanmasında Olumlu Değişiklikler Olup Olmadığı, Ebeveynlerin Gözlemleyip Gözlemleyemediği Yönündeki Tutumlarını Gösteren Ki Kare Sonuçları

		Bu Eğitim Kurumuna başladıktan sonra çocuğunun yemek ve temizlik alışkanlığı kazanmasında olumlu değişiklikler olduğunu gözlemledim.					X ²	Sd	P
			Evet	Hayır	Kısmen	Toplam			
Okul Türü	DİB' e Bağlı Kur'an Kursları	N	65	2	16	83	6,186	4	,186
		%	78,3%	2,4%	19,3%	100,0%			
	MEB'e Bağlı Ana sınıfı ve Ana Okulları	N	125	5	28	158			
		%	79,1%	3,2%	17,7%	100,0%			
	Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri	N	53	2	25	80			
		%	66,3%	2,5%	31,3%	100,0%			
	Toplam	N	243	9	69	321			
		%	75,7%	2,8%	21,5%	100,0%			

*p<0.05

Tablo 2.39 incelendiğinde yapılan ki-kare testi sonucunda Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocuğunun Yemek ve Temizlik Alışkanlığı Kazanmasında Olumlu Değişiklikler Olduğunu Gözlemledim değişkeninde anlamlı bir istatistiksel ilişki bulunmamıştır. (χ^2 :6,186 df:4 p:0.186>0.05).

Sonuçlara bakıldığında, Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursunda eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocuğunun Yemek ve Temizlik Alışkanlığı Kazanmasında Olumlu Değişiklikler Olduğunu Gözlemledim değişkenine 83 ebeveynden sayı olarak 65' i oran olarak da %78,3'ü Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 2'si oran olarak da %2,4'sü Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 16'sı oran olarak da %19,3'ü Kısmen cevabını vermiştir.

MEB'e bağlı ana sınıfı ve okullarında eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocuğunun Yemek ve Temizlik Alışkanlığı Kazanmasında Olumlu Değişiklikler Olduğunu Gözlemledim değişkenine 158

ebeveyninden sayı olarak 125' i oran olarak da %79,1'i Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 5'i oran olarak da %3,2'si Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 28'i oran olarak da %17,7'si Kısmen cevabını vermiştir.

Özel Kreş ve Gündüz Bakımevlerinde eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocuğumun Yemek ve Temizlik Alışkanlığı Kazanmasında Olumlu Değişiklikler Olduğunu Gözlemledim değişkenine 80 ebeveyninden sayı olarak 53' ü oran olarak da %66,3'ü Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 2'si oran olarak da %2,5'i Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 25'i oran olarak da %31,3'ü Kısmen cevabını vermiştir.

Sonuç olarak Tablo 2.39' un bize vermiş olduğu verilerde özellikle MEB'e bağlı anasınıfı ve anaokullarında ile Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursunda eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocuğumun Yemek ve Temizlik Alışkanlığı Kazanmasında Olumlu Değişiklikler Olduğunu Gözlemledim değişkeninde gayet başarılı oldukları gözlemlenmiştir.

2.7. BU EĞİTİM KURUMUNA BAŞLADIKTAN SONRA ÇOCUKTA GÖZLEMLENEN DAVRANIŞLARA AİT BULGULAR (ANKET G TABLO)

Anket çalışmamızın bu kısmında Milli Eğitim Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı eğitim veren kurumlara giden çocukların eğitim kurumuna başladıktan sonraki davranışlarının neler olduğu aynı zamanda ne yönde olduğu ölçülmeye çalışılmıştır.

Tablo 2.40. Çocukların Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocukta Gözlemlenen Davranışlara Dönük Ebeveynlerin Gözlemlerine Yönelik Tutumları Çapraz Tablosu

	Sayı	Yüzde
1.Yemek masası hazırlarken yardım eder.	187	58,3
2.Kıyafetlerini çıkardığı yerde bırakır.	124	38,6
3.TV/bilgisayar konusunda zaman sınırlamasına uyar.	148	46,1
4.Boyama yaptıktan sonra boya kalemlerini ortada bırakır.	111	34,6
5.Yemek için herkesin masaya oturmasını bekler.	175	54,5
6.İsteddiği bir eşyayı karşısındakinin elinden çekerek alır.	32	10,0

Tablo 2.40. (Devamı)

7. Oyuncak, kitap, kıyafet vb. alındığında alan kişiye teşekkür eder.	211	65,7
8.Başkası ile konuşurken konuşmaya müdahale eder.	71	22,1
9.Kendi istediği oyunu oynamak ister	159	49,5
10.Evde iş bölümü yapılırca uyar.	178	55,5
11.Birlikte faaliyet yaparken mutlu olur.	263	81,9
12.Aile büyükleri yardım istediğinde rahatsız olur.	42	13,1
13.Sevmediği/rahatsız olduğu şeyleri ifade eder.	258	80,4
14.Verdiği sözleri tutar.	187	58,3
15.Bir eşyaya zarar verdiğinde söyler.	233	72,6
16.Başkalarına söylemesini istemediğimiz şeyleri söyler.	69	21,5
17.Arkadaşlarını korur, kırıncı davranmaz	207	64,5
18.Arkadaşları ile olmaktan zevk alır.	278	86,6
19.Arkadaşları ile olmaktansa tek başına olmayı tercih eder.	43	13,4
20.Oyuncak ve eşyalarını başkaları arkadaşı /kardeşi ile paylaşır.	191	59,5
21.Eve gelen arkadaşı ile yiyeceklerini (çikolata, şeker, kek vb.) Paylaşmayı tercih etmez.	1	0,3
22.Duygu ve düşüncelerini ailesi ile paylaşır	250	77,9
23.Market alışverişinde kendisine alınan çikolata, şeker, bisküvi vb. aynısını kardeşleri/yeğeni/ arkadaşı içinde ister.	244	76,0

Anket çalışmamızın (Anket G Tablo) bu kısmında Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocukta Gözlemlenen Davranışları ölçmek için ebeveynlere 23 sorudan oluşan bir anket uygulanmıştır. Tablo 2.40 incelendiğinde değerler eğitimi bağlamında olan olumlu diye nitelendirebileceğimiz davranışları sergilemiş olduklarını gözlemleyebiliyoruz.

Tablo 2.41. Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocukta Gözlemlenen Davranışlara Yönelik Tutumları Gösteren Ki Kare Sonuçları(G-1)

		1.Yemek masası hazırlarken yardım eder.				X ²	Sd	P
			Evet	Hayır	Kısmen	Toplam		
Okul Türü	DİB' e Bağlı Kur'an Kursları	N	48	6	29	83	4,730	4
		%	57,8%	7,2%	34,9%	100,0%		
	MEB'e Bağlı Ana sınıfı ve Ana Okulları	N	99	10	49	158		
		%	62,7%	6,3%	31,0%	100,0%		
	Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri	N	40	4	36	80		
		%	50%	5%	45%	100,0%		
Toplam		N	187	20	114	321	4,730	4
		%	58,3%	6,2%	35,5%	100,0%		

*p<0.05

Tablo 2.41 de yapılan ki-kare testi sonucunda okul türünün, Yemek masası hazırlarken yardım eder durumunda anlamlı bir istatistiksel ilişki bulunmamıştır. (χ^2 :4,730 df:4 p:0.316>0.05).

Sonuçlara bakıldığında;

Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursunda eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Yemek hazırlarken yardım eder değişkenine 83 ebeveynden sayı olarak 48' i oran olarak da %57,8'i Evet cevabını vermiştir.

MEB'e bağlı ana sınıfı ve okullarında eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Yemek hazırlarken yardım eder değişkenine 158 ebeveynden sayı olarak 99' u oran olarak da %62,7'si Evet cevabını vermiştir.

Özel Kreş ve Gündüz Bakımevlerinde eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Yemek hazırlarken yardım eder değişkenine 80 ebeveynden sayı olarak 40' ı oran olarak da %50,0'ı Evet cevabını vermiştir.

Sonuç olarak Tablo 2.41'in bize vermiş olduğu verilerde 4-6 yaş okul öncesi çocukların ebeveynlerine yemek hazırlanırken yardım ettikleri tespit edilmiştir.

Tablo 2.42. Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocukta Gözlemlenen Davranışlara Yönelik Tutumları Gösteren Ki Kare Sonuçları (G-4)

		4.Boyama yaptıktan sonra boya kalemlerini ortada bırakır.					X ²	Sd	P
			Evet	Hayır	Kısmen	Toplam			
Okul Türü	DİB' e Bağlı Kur'an Kursları	N	23	25	35	83	18,149	4	,001
		%	27,7%	30,1%	42,2%	100,0%			
	MEB'e Bağlı Ana sınıfı ve Ana Okulları	N	72	32	54	158			
		%	45,6%	20,3%	34,2%	100,0%			
	Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri	N	16	27	37	80			
		%	20%	33,8%	46,3%	100,0%			
	Toplam	N	111	84	126	321			
		%	34,6%	26,2%	39,3%	100,0%			

*p<0.05

Tablo 2.42 de yapılan ki-kare testi sonucunda okul türünün, Boyama yaptıktan sonra boya kalemlerini ortada bırakır değişkeninde anlamlı bir istatistiksel ilişki bulunmuştur. (χ^2 :18,149 df:4 p:0.001<0.05).

Sonuçlara bakıldığında;

Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursunda eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Boyama yaptıktan sonra boya kalemlerini ortada bırakır değişkenine 83 ebeveynden sayı olarak 35'i oran olarak da %42,2'si Kısmen cevabını vermiştir.

MEB'e bağlı anasınıfı ve anaokullarında eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Boyama yaptıktan sonra boya kalemlerini ortada bırakır değişkenine 158 ebeveynden sayı olarak 72' si oran olarak da %45,6'sı Evet cevabını vermiştir.

Özel Kreş ve Gündüz Bakımevlerinde eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Boyama yaptıktan sonra boya kalemlerini ortada bırakır değişkenine 80 ebeveynden sayı olarak 37' si oran olarak da %46,3'ü Kısmen cevabını vermiştir.

Sonuç olarak Tablo 2.42'nin bize vermiş olduğu verilerde 4-6 yaş okul öncesi çocukların Boyama yaptıktan sonra boya kalemlerini ortada bırakır değişkeninin MEB'e bağlı ana sınıfı ve okullarında yeterli düzeyde verilmediği anlaşıyor.

Tablo 2.43. Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocukta Gözlemlenen Davranışlara Yönelik Tutumları Gösteren Ki Kare Sonuçları (G-6)

		6.İsteddiği bir eşyayı karşısındakinin elinden çekerek alır.					X ²	Sd	P
		Evet	Hayır	Kısmen	Toplam				
Okul Türü	DİB' e Bağlı Kur'an Kursları	N	4	56	23	83	20,346	4	,001
		%	4,8%	67,5%	27,7%	100,0%			
	MEB'e Bağlı Ana sınıfı ve Ana Okulları	N	21	68	69	158			
		%	13,3%	43%	43,7%	100,0%			
	Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri	N	7	54	19	80			
		%	8,8%	67,5%	23,8%	100,0%			
	Toplam	N	32	178	111	321			
		%	10%	55,5%	34,6%	100,0%			

*p<0.05

Tablo 2.43'te yapılan ki-kare testi sonucunda okul türünün, İsteddiği bir eşyayı karşısındakinin elinden çekerek alır değişkeninde anlamlı bir istatistiksel ilişki bulunmuştur. (χ^2 :20,346 df:4 p:0.001<0.05).

Sonuçlara bakıldığında;

Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursunda eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların İsteddiği bir eşyayı karşısındakinin elinden çekerek alır değişkenine 83 ebeveynden sayı olarak 56'sı oran olarak da %67,5'i Hayır cevabını vermiştir.

MEB'e bağlı anasınıfı ve anaokullarında eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların İsteddiği bir eşyayı karşısındakinin elinden çekerek alır değişkenine 158 ebeveynden sayı olarak 68'i oran olarak da %43,0'ı Hayır cevabını vermiştir.

Özel Kreş ve Gündüz Bakımevlerinde eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların İsteddiği bir eşyayı karşısındakinin elinden çekerek alır değişkenine 80 ebeveynden sayı olarak 54' ü oran olarak da %67,5'i Hayır cevabını vermiştir.

Sonuç olarak Tablo 2.43' ün bize vermiş olduğu verilerde 4-6 yaş okul öncesi çocukların İsteddiği bir eşyayı karşısındakinin elinden çekerek alır değişkenine az sayıda ebeveynin Evet cevabını vermesi bu kurumların değerler eğitimi iyi verdikleri yorumu yapılabilir.

Tablo 2.44. Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocukta Gözlemlenen Davranışlara Yönelik Tutumları Gösteren Ki Kare Sonuçları (G-14)

		14.Verdiği sözleri tutar.				X ²	Sd	P
		Evet	Hayır	Kısmen	Toplam			
Okul Türü	DİB' e Bağlı Kur'an Kursları	N 53	2	28	83	15,963	4	,003
		% 63,9%	2,4%	33,7%	100,0%			
	MEB'e Bağlı Ana sınıfı ve Ana Okulları	N 94	16	48	158			
		% 59,5%	10,1%	30,4%	100,0%			
	Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri	N 40	1	39	80			
		% 50%	1,3%	48,8%	100,0%			
Toplam		N 187	19	115	321			
		% 58,3%	5,9%	35,8%	100,0%			

*p<0.05

Tablo 2.44'te yapılan ki-kare testi sonucunda okul türünün, Verdiği sözleri tutar değişkeninde anlamlı bir istatistiksel ilişki bulunmuştur. (χ^2 :15,963 df:4 p:0.003<0.05).

Sonuçlara bakıldığında;

Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursunda eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Verdiği sözleri tutar değişkenine 83 ebeveynden sayı olarak 53'ü oran olarak da %63,9'ü Evet cevabını vermiştir.

MEB'e bağlı anasınıfı ve anaokullarında eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Verdiği sözleri tutar değişkenine 158 ebeveynden sayı olarak 94'ü oran olarak da %59,5'i Evet cevabını vermiştir.

Özel Kreş ve Gündüz Bakımevlerinde eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Verdiği sözleri tutar değişkenine 80 ebeveynden sayı olarak 40' ı oran olarak da %50,0'ı Evet cevabını vermiştir.

Sonuç olarak Tablo 2.44' ün bize vermiş olduğu verilerde 4-6 yaş okul öncesi çocukların Verdiği sözleri tutar değişkenine tüm kurumlara çocuğunu gönderen ebeveynler tarafından toplamda %58,3 Evet diye cevap verilmesi değerler eğitiminin iyi bir seviyede verildiği yorumu yapılabilir.

Tablo 2.45. Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocukta Gözlemlenen Davranışlara Yönelik Tutumları Gösteren Ki Kare Sonuçları (G-22)

		22.Duygu ve düşüncelerini ailesi ile paylaşır.				X ²	Sd	P	
		Evet	Hayır	Kısmen	Toplam				
Okul Türü	DİB' e Bağlı Kur'an Kursları	N	74	0	9	83	17,197	4	,002
		%	89,2%	0%	10,8%	100,0%			
	MEB'e Bağlı Ana sınıfı ve Ana Okulları	N	108	3	47	158			
		%	68,4%	1,9%	29,7%	100,0%			
	Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri	N	68	1	11	80			
		%	85%	1,3%	13,7%	100,0%			
Toplam		N	250	4	67	321			
		%	77,9%	1,2%	20,9%	100,0%			

*p<0.05

Tablo 2.45'te yapılan ki-kare testi sonucunda okul türünün, Duygu ve Düşüncelerini ailesi ile paylaşır değişkeninde anlamlı bir istatistiksel ilişki bulunmuştur. (χ^2 :17,197 df:4 p:0.002<0.05).

Sonuçlara bakıldığında;

Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursunda eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Duygu ve Düşüncelerini ailesi ile paylaşır değişkenine 83 ebeveynden sayı olarak 74'ü oran olarak da %89,2'si Evet cevabını vermiştir.

MEB'e bağlı anasınıfı ve anaokullarında eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Duygu ve Düşüncelerini ailesi ile paylaşır değişkenine 158 ebeveynden sayı olarak 108'i oran olarak da %68,4'ü Evet cevabını vermiştir.

Özel Kreş ve Gündüz Bakımevlerinde eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Duygu ve Düşüncelerini ailesi ile paylaşır değişkenine 80 ebeveynden sayı olarak 68' i oran olarak da %85,0'ı Evet cevabını vermiştir.

Sonuç olarak Tablo 2.45' in bize vermiş olduğu verilerde 4-6 yaş okul öncesi çocukların Duygu ve Düşüncelerini ailesi ile paylaşır değişkenine tüm kurumlara çocuğunu gönderen ebeveynler tarafından toplamda %77,9 Evet diye cevap verilmesi değerler eğitiminin iyi bir seviyede verildiği yorumu yapılabilir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Araştırmanın bu kısmında yapmış olduğumuz çalışmaların sonuçları tartışılmaktadır.

Sonuç

Sakarya İli Karasu İlçesinde okul öncesi eğitim veren Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Anasınıfı ve Anaokulları, Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursları ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı Özel Kreş ve Gündüz Bakımevlerine 4-6 yaş çocuklarını gönderen ebeveynlerin değerler eğitimiye yönelik tutumları kapsamında bu kurumların değerler eğitimi bağlamında karşılaştırmasının yapıldığı araştırmanın sonuçları şu şekildedir;

Araştırma için yaptığımız anket çalışmasında, ankete katılan ebeveyn Anne, Baba ve Diğer (Dede, Nene, Hala, Amca, Teyze, Abi vb.) şeklinde gruplara ayrılmıştır. Ankete katılan 321 ebeveynden sayı olarak 279' u oran olarak da %86,9' u Anne, sayı olarak 42' si oran olarak da %13,1' i Baba olmuştur. Diğer (Dede, Nene, Hala, Amca, Teyze, Abi vb.) seçeneğini işaretleyen ebeveyn olmamıştır. Sonuç olarak 4-6 yaş çocuğun eğitiminden Annenin daha çok ilgili olduğu ortaya çıkmaktadır.

Araştırma için yaptığımız anket çalışmasında, ankete katılan katılımcıların yaş dağılımına baktığımızda; %22,1'inin 18-30 yaşında, %59,5'inin 31-40 yaşında, %18,4'nün 40 ve üstü yaşında olduğu görülmüştür. Sonuç olarak 4-6 yaş eğitim kurumlarına çocuklarını gönderen ebeveynlerin yarısından fazlasının genç olduğu ortaya çıkmaktadır.

Araştırma için yaptığımız anket çalışmasında, ankete katılan katılımcıların eğitim düzeyi dağılımına baktığımızda; %10,3'u ilkokul, %11,5'i ortaokul, %35,5'i lise, %42,7'si üniversite mezunudur. Sonuç olarak 4-6 yaş eğitim kurumlarına çocuklarını gönderen ebeveynlerin oran olarak en fazla (%42,7) üniversite mezunu ebeveynler olduğu görülmüştür.

Araştırma için yaptığımız anket çalışmasında, ankete katılan katılımcıların gelir düzeyi dağılımına baktığımızda; %4'ü 1000-3000 arası gelire, %10,9'u 3001-6000 arası gelire, %36,1' i, 6001-12000 arası gelire ve %48,9'u 12001 ve üstü gelire sahip olukları tespit edilmiştir. Anketin uygulandığı tarihlerde Asgari ücret 5.500 tl (2022 yılı) olup

%48,9'u 12001 ve üstü gelire sahip olan ebeveynlerin daha çok 4-6 yaş eğitim kurumlarına rağbet ettikleri tespit edilmiştir. Sonuç olarak gelir düzeyi arttıkça 4-6 yaş eğitim kurumlarına çocuklarını gönderen ebeveynlerin oranında da paralel bir şekilde artış olduğu görülmektedir. Dolayısıyla her gelir seviyesinden 4-6 yaş eğitim kurumları tercih edilmişse de en çok gelir seviyesinde olan ebeveynler tarafından daha çok tercih edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma için yaptığımız anket çalışmasında, ankete katılan İlkokul mezunu olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim değişkenine 33 ebeveyn den sayı olarak 26'sı oran olarak da %78,8'i Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 2'si oran olarak da %6,1'i Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 5'i oran olarak da %15,2'si Kısmen cevabını vermiştir.

Ortaokul mezunu olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim değişkenine 37 ebeveyn den sayı olarak 35' i oran olarak da %94,6'sı Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 2'si oran olarak da %5,4'ü Hayır cevabını vermiştir. Kısmen cevabını veren ebeveyn olmamıştır.

Lise mezunu olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim değişkenine 114 ebeveyn den sayı olarak 94'ü oran olarak da %82,5'i Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 5'i oran olarak da %4,4'ü Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 15'i oran olarak da %13,2'si Kısmen cevabını vermiştir.

Üniversite mezunu olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim değişkenine 137 ebeveyn den sayı olarak 79'u oran olarak da %57,7'si Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 33'si oran olarak da %24,1'i Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 25'i oran olarak da %18,2'si Kısmen cevabını vermiştir.

Sonuç olarak Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim ebeveyn eğitim düzeyi değişkeninde Evet diyen ebeveyn oranının yüksek olduğunu görmekteyiz. Oran olarak ebeveynlerin %72,9'unun Evet cevabını vermesi bunun kanıtı niteliğindedir. Özellikle ortaokul mezunu ebeveynlerin bu noktada en yüksek oranda olduğu tespit edilmiştir.

Araştırma için yaptığımız anket çalışmasında, ankete katılan 1000-3000 arası gelire sahip olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim değişkenine 13 ebeveynden sayı olarak 7'si oran olarak da %53,8'i Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 1'si oran olarak da %7,7'si Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 5'i oran olarak da %38,5'i Kısmen cevabını vermiştir.

3000-6000 arası gelire sahip olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim değişkenine 35 ebeveynden sayı olarak 26'sı oran olarak da %74,3'ü Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 7'si oran olarak da %20,0'ı Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 2'si oran olarak da %5,7'si Kısmen cevabını vermiştir.

6000-12000 arası gelire sahip olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim değişkenine 116 ebeveynden sayı olarak 97'si oran olarak da %83,6'sı Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 10'u oran olarak da %8,6'sı Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 9'u oran olarak da %7,8'i Kısmen cevabını vermiştir.

12000+ üstü gelire sahip olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim değişkenine 157 ebeveynden sayı olarak 104'ü oran olarak da %66,2'si Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 24'ü oran olarak da %15,3'ü Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 29'u oran olarak da %18,5'i Kısmen cevabını vermiştir.

Sonuç olarak Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim gelir düzeyi değişkeninde Evet diyen ebeveyn oranının yüksek olduğunu görmekteyiz. Oran olarak ebeveynlerin %72,9'unun Evet cevabını vermesi bunu kanıtlar niteliktedir. Özellikle 6000-12000 arası gelire sahip olan ebeveynlerin bu noktada en yüksek oranda (%83,6) olduğu tespit edilmiştir.

Araştırma için yaptığımız anket çalışmasında, ankete katılan 18-30 arası yaşta olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim değişkenine 71 ebeveynden sayı olarak 56'sı oran olarak da %78,9'u Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 4'ü oran olarak da %5,6'sı Hayır

cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 11'i oran olarak da %15,5'i Kısmen cevabını vermiştir.

31-40 arası yaşta olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim değişkenine 191 ebeveyn den sayı olarak 135'i oran olarak da %70,7'si Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 31'i oran olarak da %16,2'si Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 25'i oran olarak da %13,1'i Kısmen cevabını vermiştir.

40+ yaş üstü olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim değişkenine 59 ebeveyn den sayı olarak 43'ü oran olarak da %72,9'u Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 7'si oran olarak da %11,9'u Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 9'u oran olarak da %15,3'ü Kısmen cevabını vermiştir.

Sonuç olarak Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim yaş düzeyi değişkeninde Evet diyen ebeveyn oranının yüksek olduğunu görmekteyiz. Oran olarak ebeveynlerin %72,9'unun Evet cevabını vermesi bunun kanıtı niteliğindedir. Özellikle 18-30 yaş arası olan ebeveynlerin bu noktada en yüksek oranda (%78,9) olduğu tespit edilmiştir.

Araştırma için yaptığımız anket çalışmasında, İlkokul mezunu olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Ekonomik Olmasından Dolayı Tercih Ettim değişkenine 33 ebeveyn den sayı olarak 19'u oran olarak da %57,6'i Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 9'u oran olarak da %27,3'ü Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 5'i oran olarak da %15,2'si Kısmen cevabını vermiştir.

Ortaokul mezunu olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Ekonomik Olmasından Dolayı Tercih Ettim değişkenine 37 ebeveyn den sayı olarak 11'i oran olarak da %29,7'si Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 14'ü oran olarak da %37,8'i Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 12'si oran olarak da %32,4'ü Kısmen cevabını vermiştir.

Lise mezunu olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Ekonomik Olmasından Dolayı Tercih Ettim değişkenine 114 ebeveyn den sayı olarak 61'i oran olarak da %53,5'i Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 32'si oran olarak da

%28,1'i Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 21'i oran olarak da %18,4'ü Kısmen cevabını vermiştir.

Üniversite mezunu olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Ekonomik Olmasından Dolayı Tercih Ettim değişkenine 137 ebeveynden sayı olarak 40'ı oran olarak da %29,2'si Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 65'i oran olarak da %47,4'ü Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 32'si oran olarak da %23,4'ü Kısmen cevabını vermiştir.

Sonuç olarak Bu Eğitim Kurumunu Ekonomik Olmasından Dolayı Tercih Ettim eğitim düzeyi değişkeninde Evet diyen ebeveyn oranının ilköğretim eğitimi almış ebeveynlerde yüksek olduğunu görmekteyiz. Buna karşılık üniversite eğitimi almış ebeveynlerde düşük olduğunu görmekteyiz.

Araştırma için yaptığımız anket çalışmasında, 18-30 arası yaşta olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Ekonomik Olmasından Dolayı Tercih Ettim değişkenine 71 ebeveynden sayı olarak 24'ü oran olarak da %33,8'i Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 26'sı oran olarak da %36,6'sı Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 21'i oran olarak da %29,6'sı Kısmen cevabını vermiştir.

31-40 arası yaşta olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Ekonomik Olmasından Dolayı Tercih Ettim değişkenine 191 ebeveynden sayı olarak 79'ü oran olarak da %41,4'ü Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 74'ü oran olarak da %38,7'si Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 38'i oran olarak da %19,9'u Kısmen cevabını vermiştir.

40+ yaş üstü olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Ekonomik Olmasından Dolayı Tercih Ettim değişkenine 59 ebeveynden sayı olarak 28'i oran olarak da %47,5'i Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 20'si oran olarak da %33,9'u Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 11'i oran olarak da %18,6'sı Kısmen cevabını vermiştir.

Sonuç olarak Bu Eğitim Kurumunu Ekonomik Olmasından Dolayı Tercih Ettim yaş düzeyi değişkeninde Evet diyen ebeveynlerin %40,8 ile düşük oranda olduğunu görmekteyiz. Özellikle 18-30 yaş arası ebeveynlerin bu noktada en düşük oranda (%33,8) olduğu tespit edilmiştir.

Araştırma için yaptığımız anket çalışmasında, İlkokul mezunu olan ebeveynlerin Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum değişkenine 33 ebeveynden sayı olarak 14'ü oran olarak da %42,4'ü Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 1'i oran olarak da %3,0'ı Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 18'i oran olarak da %54,5'si Kısmen cevabını vermiştir.

Ortaokul mezunu olan ebeveynlerin Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum değişkenine 37 ebeveynden sayı olarak 14'ü oran olarak da %37,8'i Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 23'ü oran olarak da %62,2'si Kısmen cevabını vermiştir. Hayır cevabını veren ebeveyn olmamıştır.

Lise mezunu olan ebeveynlerin Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum değişkenine 114 ebeveynden sayı olarak 81'i oran olarak da %71,1'i Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 1'isi oran olarak da %0,9'u Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 32'si oran olarak da %28,1'i Kısmen cevabını vermiştir.

Üniversite mezunu olan ebeveynlerin Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum değişkenine 137 ebeveynden sayı olarak 74'ü oran olarak da %54,0'ı Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 4'ü oran olarak da %2,9'u Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 59'u oran olarak da %43,1'i Kısmen cevabını vermiştir.

Sonuç olarak Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum eğitim düzeyi değişkeninde Evet diyen ebeveyn oranının ilkokul ve ortaokul eğitimi almış ebeveynlerde düşük olduğu görülmüştür. Buna karşılık lise ve üniversite eğitimi almış ebeveynlerde yüksek olduğunu görmekteyiz.

Araştırma için yaptığımız anket çalışmasında, 1000-3000 arası gelire sahip olan ebeveynlerin Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum değişkenine 13 ebeveynden sayı olarak 4'ü oran olarak da %30,8'i Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 9'u oran olarak da %69,2'si Kısmen cevabını vermiştir. Hayır cevabını veren ebeveyn olmamıştır.

3000-6000 arası gelire sahip olan ebeveynlerin Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum değişkenine 35 ebeveynden sayı olarak 16'sı oran olarak da %45,7'si Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 2'si oran olarak da %5,7'si

Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 17'si oran olarak da %48,6'sı Kısmen cevabını vermiştir.

6000-12000 arası gelire sahip olan ebeveynlerin Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum değişkenine 116 ebeveynden sayı olarak 58'i oran olarak da %50,0'ı Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 4'ü oran olarak da %3,4'ü Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 54'ü oran olarak da %46,6'sı Kısmen cevabını vermiştir.

12000+ üstü gelire sahip olan ebeveynlerin Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum değişkenine 157 ebeveynden sayı olarak 105'i oran olarak da %66,9'u Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 52'si oran olarak da %33,1'i Kısmen cevabını vermiştir. Hayır cevabını veren ebeveyn olmamıştır.

Sonuç olarak Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum gelir düzeyi değişkeninde gelir düzeyi arttıkça orantılı bir şekilde Evet diyen ebeveyn oranının da yükseldiğini görmekteyiz.

Araştırma için yaptığımız anket çalışmasında, İlkokul mezunu olan ebeveynlerin Eğitim Kurumu Tercihleri değişkenine 33 ebeveynden sayı olarak 11'i oran olarak da %33,3'ü Kur'an Kursu cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 20'si oran olarak da %60,6'sı MEB'e bağlı anaokulu-anasınıfı cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 2'si oran olarak da %6,1'i Kreş-Gündüz Bakımevi cevabını vermiştir.

Ortaokul mezunu olan ebeveynlerin Eğitim Kurumu Tercihleri değişkenine 37 ebeveynden sayı olarak 18'i oran olarak da %48,6'sı Kur'an Kursu cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 16'sı oran olarak da %43,2'si MEB'e bağlı anaokulu-anasınıfı cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 3'ü oran olarak da %8,1'i Kreş-Gündüz Bakımevi cevabını vermiştir.

Lise mezunu olan ebeveynlerin Eğitim Kurumu Tercihleri değişkenine 112 ebeveynden sayı olarak 24'ü oran olarak da %21,4'ü Kur'an Kursu cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 61'isi oran olarak da %54,5'i MEB'e bağlı anaokulu-anasınıfı cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 27'si oran olarak da %24,1'i Kreş-Gündüz Bakımevi cevabını vermiştir.

Üniversite mezunu olan ebeveynlerin Eğitim Kurumu Tercihleri değişkenine 136 ebeveynden sayı olarak 27'si oran olarak da %19,9'u Kur'an Kursu cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 61'i oran olarak da %44,9'u MEB'e bağlı anaokulu-anasınıfı cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 48'i oran olarak da %35,3'ü Kreş-Gündüz Bakımevi cevabını vermiştir.

Sonuç olarak Eğitim Kurumu Tercihleri eğitim düzeyi değişkeninde MEB'e bağlı anaokulu-anasınıfı tercih eden ebeveyn oranının ilköğretim, lise ve üniversite eğitimi almış ebeveynlerde yüksek olduğu görülmüştür. Buna karşılık Kur'an Kursu tercih eden ebeveyn oranının ortaokul eğitimi almış ebeveynlerde yüksek olduğunu görmekteyiz.

Araştırma için yaptığımız anket çalışmasında, 1000-3000 arası gelire sahip olan ebeveynlerin Eğitim Kurumu Tercihleri değişkenine 13 ebeveynden sayı olarak 3'ü oran olarak da %23,1'i Kur'an Kursu cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 8'i oran olarak da %61,5'i MEB'e bağlı anaokulu-anasınıfı cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 2'si oran olarak da %15,4'ü Kreş-Gündüz Bakımevi cevabını vermiştir.

3000-6000 arası gelire sahip olan ebeveynlerin Eğitim Kurumu Tercihleri değişkenine 35 ebeveynden sayı olarak 10'u oran olarak da %28,6'sı Kur'an Kursu cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 19'u oran olarak da %54,3'ü MEB'e bağlı anaokulu-anasınıfı cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 6'sı oran olarak da %17,1'i Kreş-Gündüz Bakımevi cevabını vermiştir.

6000-12000 arası gelire sahip olan ebeveynlerin Eğitim Kurumu Tercihleri değişkenine 116 ebeveynden sayı olarak 43'ü oran olarak da %37,1'i Kur'an Kursu cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 49'u oran olarak da %42,2'si MEB'e bağlı anaokulu-anasınıfı cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 24'ü oran olarak da %20,7'si Kreş-Gündüz Bakımevi cevabını vermiştir.

12000+ üstü gelire sahip olan ebeveynlerin Eğitim Kurumu Tercihleri değişkenine 157 ebeveynden sayı olarak 24'ü oran olarak da %15,6'sı Kur'an Kursu cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 82'si oran olarak da %53,2'si MEB'e bağlı anaokulu-anasınıfı cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 48'i oran olarak da %31,2'si Kreş-Gündüz Bakımevi cevabını vermiştir.

Sonuç olarak Eğitim Kurumu Tercihleri gelir düzeyi değişkeninde MEB'e bağlı anaokulu-anasınıfı ebeveynler tarafından daha çok kabul gördüğü (49,7%) tespit edilmiştir.

Araştırma için yaptığımız anket çalışmasında İlkokul mezunu olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Sosyal Faaliyetlerinden Dolayı Tercih Ettim değişkenine 33 ebeveyn den sayı olarak 17'si oran olarak da %51,5'i Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 5'i oran olarak da %15,2'si Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 11'i oran olarak da %33,3'ü Kısmen cevabını vermiştir.

Ortaokul mezunu olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Sosyal Faaliyetlerinden Dolayı Tercih Ettim değişkenine 37 ebeveyn den sayı olarak 23'ü oran olarak da %62,2'si Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 5'i oran olarak da %13,5'i Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 9'u oran olarak da %24,3'ü Kısmen cevabını vermiştir.

Lise mezunu olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Sosyal Faaliyetlerinden Dolayı Tercih Ettim değişkenine 114 ebeveyn den sayı olarak 86'sı oran olarak da %75,4'ü Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 4'ü oran olarak da %3,5'i Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 24'ü oran olarak da %21,1'i Kısmen cevabını vermiştir.

Üniversite mezunu olan ebeveynlerin Bu Eğitim Kurumunu Sosyal Faaliyetlerinden Dolayı Tercih Ettim değişkenine 137 ebeveyn den sayı olarak 72'si oran olarak da %52,6'sı Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 25'i oran olarak da %18,2'si Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 40'ı oran olarak da %29,2'si Kısmen cevabını vermiştir.

Sonuç olarak Bu Eğitim Kurumunu Sosyal Faaliyetlerinden Dolayı Tercih Ettim eğitim düzeyi değişkeninde Evet diyen ebeveyn oranının yüksek (%61,7) olduğunu görmekteyiz. Özellikle de lise eğitimi almış ebeveynlerin oranı yüksek çıkmıştır. (%75,4)

Araştırma için yaptığımız anket çalışmasında, ankete katılan ebeveynlerin %89,4' ü Evet, %7,2' si Kısmen çocuğunun okul öncesi dönemde değerler eğitimi alması gerektiği fikrinde olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında ankete katılan ebeveynlerden %3,4' ü çocuğunun okul öncesi dönemde değerler eğitimi almasına gerek olmadığı

yönünde fikir beyan etmiştir. Sonuç olarak Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursunda eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Okul Öncesi Dönemde Çocuğumun Değerler Eğitimi Alması Gerektiği Kanaatindeyim değişkeninde Hayır diyen ebeveyn olmamıştır. Diğer kurumlarda da Hayır diye cevap veren ebeveyn sayısı çok azdır. Dolayısıyla büyük oranda ebeveynler 4-6 yaş okul öncesi çocuklarının Okul Öncesi Dönemde Değerler Eğitimi Alması Gerektiği Kanaatinde oldukları sonucu ortaya çıkmaktadır.

Araştırma için yaptığımız anket çalışmasında ankete katılan ebeveynlerden Bu Eğitim Kurumunda Verilen Değerler Eğitiminden Memnuniyet Duyuyorum sorusuna %88,8' i Evet, %0,6' sı Hayır, %10,6' sı Kısmen cevabını verdiği tespit edilmiştir. Dolayısıyla eğitim kurumlarında verilen Değerler Eğitiminden ebeveynlerin büyük bir oranının (%88,8) memnuniyet duyduğunun sonucuna ulaşmaktayız. Sonuç olarak sadece MEB'e bağlı ana sınıfı ve ana okullarına çocuğunu gönderen 2 ebeveyn Hayır cevabını vermiştir. Nitekim oran olarak da %0,6' ya tekabül ediyor. Dolayısıyla ebeveynlerin büyük bir kısmı kurumlarda verilen Değerler Eğitiminden memnundurlar sonucu ortaya çıkmaktadır. Özellikle de Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursunun Değerler Eğitimi iyi verdiklerini söyleyebiliriz.

Araştırma için yaptığımız anket çalışmasında ankete katılan ebeveynlerden Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursunda eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların ebeveynlerinin bu eğitim kurumunu tercih etme nedeni %97,6 oranında Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim olduğunu görmekteyiz. MEB'e bağlı ana sınıfı ve okullarında eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların ebeveynlerinin bu eğitim kurumunu tercih etme nedeni %68,4 oranında Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim olduğunu görmekteyiz. Özel Kreş ve Gündüz Bakımevlerinde eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların ebeveynlerinin bu eğitim kurumunu tercih etme nedeni %56,3 oranında Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim olduğunu görmekteyiz.

Sonuç olarak okul türü tercihlerinde özellikle Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kurslarına çocuklarını gönderen ebeveynlerin okul öncesi eğitimde Değerler Eğitimine önem ve öncelik verdiklerini görmekteyiz. Bu soruya Hayır diyen ebeveynin

olmaması bunu tespit eder niteliktedir. Okul tercihlerinde farklı tercihler olsa da en öncelikli tercih sebebinin Değerler Eğitimi olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır.

Araştırma için yaptığımız anket çalışmasında ankete katılan ebeveynlerden Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursunda eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların ebeveynlerinin bu eğitim kurumunu tercih etme nedeni %98,8 oranında Bu Eğitim Kurumunu Olumlu Kişilik Kazanması İçin Tercih Ettim olduğunu görmekteyiz. MEB'e bağlı ana sınıfı ve okullarında eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların ebeveynlerinin bu eğitim kurumunu tercih etme nedeni %82,3 oranında Bu Eğitim Kurumunu Olumlu Kişilik Kazanması İçin Tercih Ettim olduğunu görmekteyiz. Özel Kreş ve Gündüz Bakımevlerinde eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların ebeveynlerinin bu eğitim kurumunu tercih etme nedeni %87,5 oranında Bu Eğitim Kurumunu Olumlu Kişilik Kazanması İçin Tercih Ettim olduğunu görmekteyiz.

Sonuç olarak okul türü tercihlerinde 4-6 yaş okul öncesi çocuklarının olumlu kişilik kazanması ebeveynler tarafından tercih edilerek, bu konuda ebeveynlerin beklenti ve istekli olduklarını görmekteyiz. Özellikle Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursuna çocuklarını gönderen ebeveynlerin okul öncesi eğitimde çocuklarının olumlu kişilik kazanması için istekli oldukları (%98,8) tespit edilmiştir. Aynı yorumu Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri içinde yapabiliriz. Nitekim söz konusu iki kuruma çocuklarını gönderen ebeveynlerin Hayır tercihi olmamıştır.

Araştırma için yaptığımız anket çalışmasında, ankete katılan 321 ebeveynin sayı olarak 157'si oran olarak da %48,9'u Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim tercihinde bulunmuştur. Dolayısıyla ebeveynlerin okul öncesi eğitim kurumunu tercih ederken Değerler Eğitiminden dolayı tercih ettikleri anlaşılmaktadır. Sonuç olarak değerler eğitimi ebeveynler için büyük bir önem arz etmektedir.

Araştırma için yaptığımız anket çalışmasında ankete katılan 321 ebeveynin sayı olarak 73'ü oran olarak da %22,7'si Bu Eğitim Kurumunu Olumlu Kişilik Kazanması İçin Tercih Ettim tercihinde bulunmuştur. Dolayısıyla ebeveynlerin okul öncesi eğitim kurumunu tercih ederken çocuğunun olumlu kişilik kazanması için tercihte bulunduğu anlaşıyor.

Sonuç olarak, okul türü tercihlerinde Ekonomik olması vb. nedenlerden değil de daha çok Değerler eğitimi ile Olumlu Kişilik Kazanması daha baskın olmuştur sonucuna ulaşılıyor.

Araştırma için yaptığımız anket çalışmasında, Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursunda eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Bu Eğitim Kurumuna başladıktan sonra çocuğumun Değerler Eğitiminde olumlu kazanımları olduğunu gözlemledim değişkenine 83 ebeveynden sayı olarak 76' sı oran olarak da %91,6'sı Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında Hayır cevabı veren ebeveyn olmamıştır. Geriye kalan sayı olarak 7'si oran olarak da %8,4'ü Kısmen cevabını vermiştir.

MEB'e bağlı ana sınıfı ve okullarında eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Bu Eğitim Kurumuna başladıktan sonra çocuğumun Değerler Eğitiminde olumlu kazanımları olduğunu gözlemledim değişkenine 158 ebeveynden sayı olarak 129' u oran olarak da %81,6'sı Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 3'ü oran olarak da %1,9'ü Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 26'sı oran olarak da %16,5'i Kısmen cevabını vermiştir.

Özel Kreş ve Gündüz Bakımevlerinde eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Bu Eğitim Kurumuna başladıktan sonra çocuğumun Değerler Eğitiminde olumlu kazanımları olduğunu gözlemledim değişkenine 80 ebeveynden sayı olarak 59' u oran olarak da %73,8'i Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında sayı olarak 1'i oran olarak da %1,3'ü Hayır cevabını vermiştir. Geriye kalan sayı olarak 20'si oran olarak da %25,0'i Kısmen cevabını vermiştir.

Sonuç olarak Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursunda eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocuğumun Değerler Eğitiminde Olumlu Kazanımları Olduğunu Gözlemledim değişkenine Hayır diyen ebeveyn olmamıştır. Bununla birlikte oran olarak ebeveynlerin %91,6'sı Evet diyerek aslında bu kurumların Değerler Eğitiminde başarılı oldukları tespit edilmiştir. Ayrıca gerek MEB' e bağlı anasınıfı ve okulları gerekse de Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri de değerler eğitiminde ebeveynleri mutlu edecek seviyede olduğunu görmekteyiz.

Araştırma için yaptığımız anket çalışmasında 4-6 yaş okul öncesi Bu Eğitim Kurumuna başladıktan sonra çocuğumun yemek ve temizlik alışkanlığı kazanmasında

olumlu değişiklikler olduğunu gözlemledim değişkenine ebeveynlerin sayı olarak 243' ü oran olarak da %75,7'si Evet cevabını vermiş. Bununla birlikte sayı olarak 9' ü oran olarak da %2,8'i hayır, sayı olarak 69' ü oran olarak da %21,5'i kısmen cevabını vermiştir.

Sonuç olarak ebeveynler, çocuklarının değerler eğitimi çerçevesinde yemek ve temizlik alışkanlığını kazandıklarını gözlemleyerek 4-6 yaş okul öncesi eğitimi veren kurumları bu sebeplerden ötürü tercih ettikleri görölmektedir. Ve söz konusu bu kurumların bu konuda başarılı oldukları sonucu ortaya çıkmaktadır.

Araştırma için yaptığımız anket çalışmasının son kısmında Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocukta Gözlemlenen Davranışları ölçmek için ebeveynlere 23 sorudan oluşan bir anket uygulanmıştır. Tablo incelendiğinde değerler eğitimi bağlamında olan olumlu diye nitelendirebileceğimiz davranışları sergilemiş olduklarını gözlemleyebiliyoruz.

Araştırmamızın hipotez sonuçlarına baktığımızda;

- Okul öncesi eğitim kurumlarının tercih edilme nedeni olarak öncelikli etken değerler eğitimidir.

Anket sonuçlarına baktığımızda sayı olarak 157, oran olarak da %48,9 u Okul öncesi eğitim kurumlarının tercih edilme nedeni olarak değerler eğitimi dediği ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla hipotezimiz doğrulanmıştır.

- Ebeveynler okul öncesi 4-6 yaş çocuklarının değerler eğitimi alması gerektiği kanaatindedirler.

Anket sonuçlarına baktığımızda üç ayrı kuruma çocuklarını gönderen ebeveynlerin sayı olarak 287, oran olarak da %89,4 ü Okul öncesi eğitim kurumunda çocuğunun değerler eğitimi alması gerektiği kanaatindedirler. Dolayısıyla hipotezimiz doğrulanmıştır.

- Okul öncesi eğitimi veren kurumlara çocuklarını gönderen ebeveynler bu eğitim kurumlarının vermiş oldukları değerler eğitiminden memnundurlar.

Anket sonuçlarına baktığımızda üç ayrı kuruma çocuklarını gönderen ebeveynlerin sayı olarak 285, oran olarak da %88,8' i Bu Eğitim Kurumunda Verilen

Değerler Eğitiminden Memnuniyet Duyuyorum demiştir. Dolayısıyla hipotezimiz doğrulanmıştır.

- Diyanet işleri başkanlığına bağlı 4-6 yaş Kur'an Kursları bu yaş grubundaki çocuklara değerler eğitimi verme noktasında başarılıdır.

Anket sonuçlarına baktığımızda Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursunda eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Bu Eğitim Kurumunda Verilen Değerler Eğitiminden Memnuniyet Duyuyorum değişkenine 83 ebeveynden sayı olarak 81' i oran olarak da %97,6'sı Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında Hayır cevabını veren Ebeveyn olmamıştır. Geriye kalan sayı olarak 2'si oran olarak da %2,4'ü Kısmen cevabını vermiştir. Bu durumda Diyanet işleri başkanlığına bağlı okul öncesi eğitim veren Kur'an Kurslarına giden çocuklara değerler eğitimi verme noktasında başarılı oldukları anlaşılmaktadır. Dolayısıyla hipotezimiz doğrulanmıştır.

- Diyanet işleri başkanlığına bağlı eğitim veren Kur'an Kurslarına her gelir seviyesinde aileler çocuklarını göndermektedir.

Anket sonuçlarına baktığımızda her gelir seviyesi olduğu gerçeğinin yanında Gelir seviyesi arttıkça Diyanet işleri başkanlığına bağlı eğitim veren Kur'an Kurslarının tercih edilmesi de o oranda artış göstermektedir. Dolayısıyla hipotezimiz doğrulanmıştır.

- Okul öncesi eğitim veren kurumlar arasında değerler eğitimi en iyi şekilde veren kurum Diyanet işleri başkanlığına bağlı Kur'an Kurslarıdır.

Anket sonuçlarına baktığımızda Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursunda eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocuğumun Değerler Eğitiminde Olumlu Kazanımları Olduğunu Gözlemledim değişkenine 83 ebeveynden sayı olarak 76' sı oran olarak da %91,6'sı Evet cevabını vermiştir. Bunun yanında Hayır cevabı veren ebeveyn olmamıştır. Geriye kalan sayı olarak 7'si oran olarak da %8,4'ü Kısmen cevabını vermiştir. Ebeveynlerin hem memnun hem de çocuklarının Kur'an Kursuna başladıktan sonraki olumlu kazanımlarını göz önünde bulundurduğumuzda hipotezimizin doğrulandığını görmekteyiz.

- Okul öncesi Eğitim kurumlarının tercih edilme sebebi, evine yakınlık, iş yerine yakınlık, sosyal faaliyetlerin fazla olması, ekonomik olması, olumlu kişilik kazandırması vb. faktörlerdir.

Genel olarak sonuçlar incelendiğinde Okul öncesi Eğitim kurumlarının tercih edilmesi hipotezimizde yer alan değişkenlere bağlı olmadığı anlaşılmış ve hipotezimiz doğrulanmamıştır.

Özetle diyebiliriz ki, 4-6 yaş okul öncesi eğitim veren kurumların ebeveynlerin istek ve tercihleri doğrultusunda onları memnun edecek seviyede eğitim verdikleri sonucu ortaya çıkmıştır. Ayrıca ebeveynlerin kurumları tercih etmesinde en önemli etkenin çocuklarının değerler eğitimi ile olumlu kişilik kazanmaları olduğu tespit edilmiştir. Son olarak kurumlar arasında değerler eğitimi verme noktasında en başarılı kurumun Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı eğitim veren Kur'an Kursları olduğu tespit edilmiştir.

Tartışma

Son olarak bu alanda yapılan çalışmalar incelenmiş ve tez çalışmamızda elde edilen bulgulara dayanılarak karşılaştırma yapılarak sonuca varmakta fayda görmektedir.

Çalışmamızda Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim ebeveyn eğitim düzeyi değişkeninde Evet diyen ebeveyn oranı yüksekti. Oran olarak ebeveynlerin %72,9'unun Evet cevabını vermesi bunun kanıtı niteliğindedir. Dolayısıyla ebeveynlerin okul öncesi eğitim kurumunu tercih ederken Değerler Eğitiminden dolayı tercih ettikleri anlaşılmaktadır. Sonuç olarak değerler eğitimi ebeveynler için büyük bir önem arz etmektedir. Yıldız' ın (2019), 'Okul Öncesi Dönemde Çocuğu Olan Ebeveynler İçin Değerler Eğitimi Yaklaşımlarını Değerlendirme Ölçeği' nin Geliştirilmesi ve Ebeveynlerin Değerler Eğitimi Yaklaşımlarının Bazı Değişkenlere Göre Belirlenmesi' isimli yüksek lisans tezine baktığımızda; Değerler Eğitimi yaklaşımları açısından ailelerin ilgisinin yüksek olduğunu, değerler eğitimine bakış açılarının, ebeveyn durumuna, yaşına ve eğitim hayatına göre anlamlı değişkenliğin olmadığını; buna karşın çocuk sayısına, mesleklerine ve ebeveynlerin mali durumuna göre ise anlamlı fark gösterdiğini ortaya

koymuştur.⁸¹ Aynı şekilde Koçyiğit' in (2019), 'Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki Değerler Eğitimine Yönelik Veli Tutumları (Sivas İli Örneği)' isimli yüksek lisans tezine baktığımızda da; Ebeveynlerin okul öncesi eğitim kurumunu değerler eğitimine verdiği önemden dolayı tercih ettiklerini tespit etmiş. Ve Değerler eğitimi yapan eğitim kurumunu, değerler eğitiminden dolayı tercih eden ebeveynlerin oranının %98 olduğunu tespit etmiştir.⁸² Çamlı (2021), ise 'Okul Öncesi 4-6 Yaş Grubu Öğrencilerine Yönelik Değerler Eğitimi: Drama ve Eğitsel Oyun Uygulama Örnekleri' isimli yüksek lisans tezinde, kişiliğin temellerinin büyük bir kısmının atıldığı okul öncesi dönemin değerlerin öğretilmesi açısından da önemli bir dönem olduğu ve ailelerin de bu istekte olduğu sonucuna varmıştır.⁸³

Çalışmamızda Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kursunda eğitim gören 4-6 yaş okul öncesi çocukların Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonra Çocuğumun Değerler Eğitiminde Olumlu Kazanımları Olduğunu Gözlemledim değişkenine Hayır diyen ebeveyn olmamıştı. Bununla birlikte oran olarak ebeveynlerin %91,6'sı Evet diyerek aslında bu kurumların Değerler Eğitiminde başarılı olduklarını tespit etmiştik. Ayrıca gerek MEB' e bağlı anasınıfı ve okulları gerekse de Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri de değerler eğitiminde ebeveynleri mutlu edecek seviyede olduğu tespitinde bulunmuştuk. Koçyiğit (2019), 'Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki Değerler Eğitimine Yönelik Veli Tutumları (Sivas İli Örneği)' isimli yüksek lisans tezinde Çocuğunun değerler eğitiminde olumlu kazanımları olduğunu gözlemleyen velilerin %90,7'si evet, %9,3'ü kısmen cevabını verdiğini ve hiçbir velinin hayır seçeneğini işaretlemediğini tespit etmiştir. Bu sonuçlardan; velilerin değerler eğitimi yapan eğitim kurumunda çocuklarının değerler eğitiminde olumlu kazanımlarının olduğunu gözlemlediklerini net bir şekilde ortaya koyduğunu ifade etmiştir.⁸⁴ Başka bir ifade ile değerler eğitimi yaptığı iddiasında olan çalışmasının yaptığı okul öncesi eğitim

⁸¹ Mehriban Yıldız, *Okul Öncesi Dönemde Çocuğu Olan Ebeveynler İçin Değerler Eğitimi Yaklaşımlarını Değerlendirme Ölçeği'nin Geliştirilmesi ve Ebeveynlerin Değerler Eğitimi Yaklaşımlarının Bazı Değişkenlere Göre Belirlenmesi*, (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara 2019.

⁸² Abdullah Koçyiğit, *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki Değerler Eğitimine Yönelik Veli Tutumları (Sivas İli Örneği)*, (Yüksek Lisans Tezi), Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat 2019.

⁸³ Mevhibe Rumeysa Çamlı, *Okul Öncesi 4-6 Yaş Grubu Öğrencilerine Yönelik Değerler Eğitimi: Drama ve Eğitsel Oyun Uygulama Örnekleri*, (Yüksek Lisans Tezi), İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2021.

⁸⁴ Koçyiğit, 2019.

kurumlarının değerler eğitimindeki başarısının çok yüksek olduğunu ifade etmiştir. Nitekim çalışmamız için yaptığımız anket çalışmasında değerler eğitimi bağlamında olan olumlu diye nitelendirebileceğimiz davranışları sergilemiş olduklarını tespit etmiştik. Dolayısıyla okul öncesi eğitim döneminde Değerler Eğitiminin ebeveynler için önemli olduğu sonucuna varılmıştır.

KAYNAKÇA

- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından yayınlanan Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri ile Özel Çocuk Kulüplerinin Kuruluş ve İşleyiş Esasları Hakkında Yönetmelik Birinci Bölüm, 30 Nisan 2015, Resmi Gazete, Sayı: 29342
- Aküzüm Cemal ve Ergenekon Ömer, *Okul Öncesi Eğitimde Değerler Eğitimi ile İlgili Yapılan Çalışmaların İncelenmesi*, Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi, cilt: 10, sayı: 19, yıl: 2021, 100
- Alparslan, Özgür, “Okul Döneminde Gelişim”, *Sistemler ve Gelişim*, Atatürk Üniversitesi, Açık Öğretim Fakültesi, Ünite 2, Erzurum 2022.
- Aydın, Mustafa, “Değerler, İşlevleri ve Ahlak”, *Eğitime Bakış Dergisi*, Sayı: 19, 2011, 39.
- Bekman, Müge, “Halkla İlişkiler Uygulamalarında Nicel Araştırma Yöntemi: İlişkisel Tarama Modeli”, *Meriç Uluslararası Sosyal ve Stratejik Yayına Kabul Tarihi: 20/07/2022, Araştırmalar Dergisi Online*, Yayın Tarihi:28/07/2022, 6(16), Yıl:2022, 238-258, 248.
- Berger. Peter, Berger. Brigitte, *Sociology*, Basic Bpoks Publishers, New York 1972.
- Büyüköztürk, Şener, Kılıç Çakmak, Ebru, Erkan Akgün, Özcan, Karadeniz, Şirin, Demirel, Funda, *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, 15. Baskı, Pegem Akademi, Ankara 2013.
- Can, Gürhan, “*Kişilik Gelişimi*”, *Eğitim Psikolojisi Gelişim-Öğrenme- Öğretim (125 163)*, Pegem A Yayıncılık, Ankara 2013.
- Ceylan, Sibel Serap, “Okul Döneminde Gelişim”, *Ahlaki Gelişim*, Atatürk Üniversitesi, Açık Öğretim Fakültesi, Ünite 6, Erzurum 2022.
- Cihandide, Nezahat, *Kur'an Kursları Öğretici Kitabı 4-6 Yaş Grubu*, Diyanet İşleri Başkanlığı, Ankara 2014.
- Çamlı, Mevhibe Rumeysa, *Okul Öncesi 4-6 Yaş Grubu Öğrencilerine Yönelik Değerler Eğitimi: Drama ve Eğitsel Oyun Uygulama Örnekleri*, (Yüksek Lisans Tezi), İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2021.

- Çevik Özdemir, Hamide Nur, “Okul Döneminde Gelişim”, *Psikososyal Gelişim*, Atatürk Üniversitesi, Açık Öğretim Fakültesi, Ünite 4, Erzurum 2022
- Çın, Ahmet, *İlk Çocukluk Döneminde Çocuğun Din Eğitimi ve Ailenin Din Eğitimine Etkisi (Diyarbakır Örneği)*, (Doktora Tezi), Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır 2019.
- Çiftçi, Adil, *Sosyolojiye Giriş*, Ankamat Matbaacılık, Ankara 2013, 145
- Çilingir, Merve Rümeysa, “Üniversite Öğrencilerinin Duygusal İlişkilere Bakış Açılarının Değerler Sosyolojisi Bağlamında İncelenmesi”, *Uluslararası Türk Kültür Coğrafyasında Sosyal Bilimler Dergisi (TURKSOSBİLDİR)*, 08(01), 2023, 106-133.
- Deretarla, Ebru Gül, ‘Meşrutiyetten Günümüze Okul Öncesi Eğitim’, *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(1), 2008, 269-278.
- Diyanet İşleri Başkanlığı, Kur’an Kursları Öğretim Programı (4- 6 Yaş Grubu), Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Ankara 2018, 7
- Diyanet İşleri Başkanlığı, *Kuran Kursları Öğretici Kitabı, 4-6 Yaş Grubu*, Korza Yayınevi, Ankara, Eylül 2019.
- Doğan, İsmail, *Sosyoloji Kavramlar ve Sorunlar*, 8. Baskı, Pegem Akademi Yayınları, Ankara 2008.
- Doğan, İsmail, *Türk Eğitim Tarihinin Ana Evreleri*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara 2010.
- Ekinci, Hurşit, *Okulda ve Ailede Değerler Eğitimi*, Kayıhan Yayınları, İstanbul 2018.
- Erkal, Mustafa E., *Sorgulanan Sosyoloji, Günümüzde Sosyolojiye Olan İhtiyacın Düşündürdükleri*, Eylül Yayınları, İstanbul, 2016, 28
- Ersoy, Ersan, “Sosyolojide Değerler ve Değer Araştırmaları”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(56), 2018, 359; Peter Berger, Brigitte Berger, *Sociology*, Basic Bpoks Publishers, New York 1972.
- Freyer, Hans, *Sosyolojiye Giriş*, (Çev. Nermin Abadan), 4. Basım: Nisan 2022 [1. Basım: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi, 1957] Ankara, 8

- Gürkan, Tanju, “Neden Okul öncesi Eğitim”, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, Ankara, 15(2), 215 - 219.
- Hökelekli, Hayati, *Psikolojiye Giriş*, 3. Baskı, Emin Yayınları, Bursa, 2011..
- Karakurt, Nurgül, *Okul Öncesi Dönemde Sosyal Gelişim*, Atatürk Üniversitesi, Açık Öğretim Fakültesi, Ünite 7, Erzurum, 2022
- Kaymakcan, Recep ve Meydan, Hasan, *Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Programları ve Öğretmenlerine Göre Değerler Eğitimi*, Değerler Eğitimi Dergisi, Değerler Eğitimi Merkezi, Cilt 9, No 21, Haziran 2011, 31
- Kılıçaslan Çelikkol, Ayşegül, “Hayatın 0-18 Yaş İlk Çeyreği Gelişimi”, *Anne Baba Olmak ve Gelişimde Temel Kavramlar*, T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Aile Eğitim Programı, İkinci Baskı, İstanbul 2012, Ünite 1, 10.
- Kırbaş, Zila Özlem, “Okul Öncesi Dönemde Gelişim”, *Erken Çocukluk Gelişimi*, Atatürk Üniversitesi, Açık öğretim Fakültesi, Ünite: 1, Erzurum 2022.
- Koçyiğit, Abdullah, *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki Değerler Eğitimine Yönelik Veli Tutumları (Sivas İli Örneği)*, (Yüksek Lisans Tezi), Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat 2019.
- Korkmaz, Arif, “Değerler Sosyolojisi”, *Toplum Bilimleri Dergisi*, Temmuz- Aralık 2013, 7(14), 54
- Korkmaz, Sezai, “Din Psikolojisinde Değerler ve Erol Güngör’ün Değerler Hakkındaki Görüşleri”, *KSÜ İlahiyat Fakültesi*, 24, 2014, 183.
- Koştas, Münir, “Sosyalleşme”, *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, cilt XXIX, 1987, 329
- Kösemihal, N. Şazi, *Sosyoloji Tarihi*, Remzi Kitabevi yayınları, İstanbul 1982.
- Köylü, Mustafa, “Çocukluk Dönemi Dini İnanç Gelişimi ve Din Eğitimi”, *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 45(2), 2004, 137.
- MEB, *Okul Öncesi Eğitim Programı*, MEB, Ankara 2013.
- Mehmetoğlu, Yurdagül, *Erken Çocuklukta Din ve Ahlak Gelişimi Erken Çocuklukta Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar*, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul 2003.

- Nas, Mehmet, Mehmet Nas (2018). Çocukluk Dönemi Gelişimi ve Din Eğitimi. *Talim*, 2(2), 289-325. <https://doi.org/10.12738/talim>. 2018.2.0007, 291.
- Neslitürk, Seviye, Özkal, Neşe ve Dal, Sibel, “5-6 Yaş Çocuklarının Değer Kazanım Süreçlerine Anne Değerler Eğitimi Programının Etkisi”, *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(3), 2015, 884.
- Önder, Mustafa ve Bulut, Hüseyin, (2014). “Temel Dini Değerler ve Değerler Eğitimi”. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(1), 15-32.
- Özensel, Ertan, “Sosyolojik Bir Olgu Olarak Değer”, *Selçuk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Değerler Eğitimi Dergisi*, 1(3), 2003, 231.
- Özkalp, Enver, *Sosyolojiye Giriş*, Anadolu Üniversitesi Basımevi, Eskişehir 1990.
- Raymond, Aron, *Toplum Bilim Düşüncesinde Ana Akımlar, Pareto, Weber, Durkheim*, (Çev.: Fevzi Yalım), Ağaç İş Matbaası, Ankara 1973.
- Şirin, Nursen, Koç, İlhan, Değerler Eğitimi Programının 6 Yaş Çocuklarına Etkisinin İncelenmesi ve Öğretmen Görüşleri Selçuk üniversitesi sosyal bilimler enstitüsü dergisi 35/2016, 262
- www.tdk.gov.tr Erişim Tarihi: 23.10.2023
- Yazar, Taha ve Erkuş Süreyya, “Okul Öncesi Öğretmenlerinin Okul Öncesi Eğitim Programındaki Değerler Eğitimine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi”, *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 2013, 196-211, 197.
- Yazıcı, Kubilay, “Değerler Eğitimine Genel Bir Bakış”, (Halstead& Taylor, 2000:169), Tübar XIX 2006-Bahar, 501
- Yıldırım, Sevda Gülşah ve Demirel, Muammer, “Türk Tarihinde Değerler ve Değerler Eğitimi Üzerine Bir İnceleme”, *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 2019, 92-99, 93.
- Yıldız, Mehriban, *Okul Öncesi Dönemde Çocuğu Olan Ebeveynler İçin Değerler Eğitimi Yaklaşımlarını Değerlendirme Ölçeği'nin Geliştirilmesi ve Ebeveynlerin Değerler Eğitimi Yaklaşımlarının Bazı Değişkenlere Göre Belirlenmesi*, (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara 2019.

EKLER

EK 1. VELİ TUTUM ANKETİ

Değerli Veli;

Bu anket çalışması Atatürk Üniversitesi Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı, Din Sosyolojisi Bilim Dalında ‘Veli Görüşleri Doğrultusunda Okul Öncesi (4-6 yaş) Çocukların Değerler Eğitimi Bağlamında İncelenmesi (Karasu Örneği)’ konulu Yüksek Lisans Tezi çalışması için yapılmaktadır.

Tez çalışmasının bilimselliği açısından anket sorularına objektif cevaplar vereceğinizi düşünmekteyim. Vermiş olduğunuz cevaplar gizli kalacak olup sadece bilimsel amaçlı kullanılacaktır. Anket formlarına isminizi yazmayınız. Değerli katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

Turgay ÇİFTÇİ

EĞİTİM KURUMUNUN İSMİ:

Tarih:/...../2023

Ankete Katılan:	☐	☐	☐
	Anne	Baba	Diğer(.....)
Yaşı:	☐	☐	☐
	18-30	31-40	40+
Eğitimi:	☐	☐	☐
	İlkokul	Ortaokul	Lise Üniversite
Ailenin Aylık Geliri:	☐	☐	☐
	1000-3000	3000-6000	6000-12000 12000+

A- Okul Öncesi Dönemde Çocuğumun Değerler Eğitimi Alması Gerektiği Kanaatindeyim.		
☐	Evet	☐
☐	Kısmen	☐
☐	Hayır	
B- Çocuğuma Ailede Değerler Eğitimi Verebiliyorum.		
☐	Evet	☐
☐	Kısmen	☐
☐	Hayır	
C- Çocuğuma Bilgisayar ve Televizyon Aracılığıyla Değerler Eğitimi Verebiliyorum.		
☐	Evet	☐
☐	Kısmen	☐
☐	Hayır	
D- Bu Eğitim Kurumunda Verilen Değerler Eğitiminden Memnuniyet Duyuyorum.		
☐	Evet	☐
☐	Kısmen	☐
☐	Hayır	

E- Bu Eğitim Kurumunu Tercih Etme Nedeniniz Nedir?		
1. Bu Eğitim Kurumunu Değerler Eğitimine Verdiği Önemden Dolayı Tercih Ettim.	☐ Evet	☐ Kısmen ☐ Hayır
2. Bu Eğitim Kurumunu Evime Yakın Olmasından Dolayı Tercih Ettim.	☐ Evet	☐ Kısmen ☐ Hayır
3. Bu Eğitim Kurumunu İş Yerime Yakın Olmasından Dolayı Tercih Ettim.	☐ Evet	☐ Kısmen ☐ Hayır
4. Bu Eğitim Kurumunu Çok Tavsiye Edilmesinden Dolayı Tercih Ettim.	☐ Evet	☐ Kısmen ☐ Hayır
5. Bu Eğitim Kurumunu Sosyal Faaliyetlerinden Dolayı Tercih Ettim.	☐ Evet	☐ Kısmen ☐ Hayır
6. Bu Eğitim Kurumunu Olumlu Kişilik Kazanması İçin Tercih Ettim.	☐ Evet	☐ Kısmen ☐ Hayır
7. Bu Eğitim Kurumunu Ekonomik Olmasından Dolayı Tercih Ettim.	☐ Evet	☐ Kısmen ☐ Hayır
8. Bu Eğitim Kurumunu Güvenli Bir Ortamı Olmasından Dolayı Tercih Ettim.	☐ Evet	☐ Kısmen ☐ Hayır
9. Bu Eğitim Kurumunu Temizlik ve Düzeninden Dolayı Tercih Ettim.	☐ Evet	☐ Kısmen ☐ Hayır
10. Bu Eğitim Kurumunu Personelin İlgisi ve Yeterliliğinden Dolayı Tercih Ettim.	☐ Evet	☐ Kısmen ☐ Hayır
Bu eğitim kurumunu tercih etme nedeninizi önem sırasına göre sıraladığınızda sizce ilk üç sırayı hangi maddeler alır? Aşağıdaki boşluklara sıra numaralarını yazabilir misiniz? 1.Önem sırasını..... madde alır. 2. Önem sırasını..... madde alır. 3. Önem sırasını..... madde alır.		

F- Çocuğunuzun Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonraki Yaşadığınız Olumlu Değişiklikler Nasıldır?		
1. Bu Eğitim Kurumuna başladıktan sonra çocuğumun Değerler Eğitiminde olumlu kazanımları olduğunu gözlemledim.		
☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır
2. Bu Eğitim Kurumuna başladıktan sonra çocuğumun Sosyalleşmesinde olumlu değişiklikler olduğunu gözlemledim.		
☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır
3. Bu Eğitim Kurumuna başladıktan sonra çocuğumun yemek ve temizlik alışkanlığı kazanmasında olumlu değişiklikler olduğunu gözlemledim.		
☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır
4. Bu Eğitim Kurumuna başladıktan sonra çocuğumun Dil Gelişiminde olumlu değişiklikler olduğunu gözlemledim.		
☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır
5. Bu Eğitim Kurumuna başladıktan sonra çocuğumun İlkokula başlama düzeyinde olumlu değişiklikler olduğunu gözlemledim.		
☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır

G- Çocuğunuzun Bu Eğitim Kurumuna Başladıktan Sonraki Davranışları Nasıldır?		
1. Yemek masası hazırlarken yardım eder.		
☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır
2. Kıyafetlerini çıkardığı yerde bırakır.		
☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır
3. TV/bilgisayar konusunda zaman sınırlamasına uyar.		
☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır
4. Uyku saatini hatırlatınca hazırlıklara başlar.		
☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır
5. Boyama yaptıktan sonra boya kalemlerini ortada bırakır.		
☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır

6. Farklı özellikte (kilolu, saçsız, çok esmer vb) birini görünce tuhaf karşılar.	☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır
7. Yemek için herkesin masaya oturmasını bekler.	☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır
8. İsteddiği bir eşyayı karşısındakinin elinden çekerek alır.	☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır
9. Oyuncak, kitap, kıyafet vb alındığında alan kişiye teşekkür eder.	☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır
10. Başkası ile konuşurken konuşmaya müdahale eder.	☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır
11. Eve gelen arkadaşı ile birlikte oyun oynar.	☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır
12. Kendi istediği oyunu oynamak ister.	☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır
13. Evde iş bölümü yapılırken uyar.	☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır
14. Birlikte faaliyet yaparken mutlu olur.	☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır
15. Aile büyükleri yardım istediğinde rahatsız olur.	☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır
16. Sevmediği/rahatsız olduğu şeyleri ifade eder.	☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır
17. Okulda yaşadığı olumsuzlukları gizler.	☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır
18. Verdiği sözleri tutar.	☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır

19. Bir eşyaya zarar verdiğinde söyler.	☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır
20. Başkalarına söylemesini istemediğimiz şeyleri söyler.	☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır
21. Genelde arkadaşları tarafından sevilir.	☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır
22. Arkadaşlarıyla oyun oynamayı sever.	☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır
23. Arkadaşlarını korur, kırıncı davranmaz.	☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır
24. Arkadaşları ile olmaktan zevk alır.	☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır
25. Arkadaşları ile olmaksızın tek başına olmayı tercih eder.	☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır
26. Eve gelen arkadaş ile ortak kullanması gereken eşyalar (boya, kalem, kağıt vb.) olunca rahatsız olur.	☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır
27. Oyuncak ve eşyalarını başkaları arkadaş /kardeşi ile paylaşır.	☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır
28. Eve gelen arkadaş ile yiyeceklerini (çikolata, şeker, kek vb) Paylaşmayı tercih etmez.	☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır
29. Duygu ve düşüncelerini ailesi ile paylaşır.	☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır
30. Market alışverişinde kendisine alınan çikolata, şeker, bisküvi vb aynısını arkadaşları/yeğeni/arkadaşı için alır.	☐ Evet	☐ Kısmen	☐ Hayır

Not: Değerler Eğitimi ifadesinden; öncelikle Dini ve Manevi Eğitim kastedilmektedir.

Anketimiz sona ermiştir.

TEŞEKKÜRLER...

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı	Turgay ÇİFTÇİ
Doğum Yeri ve Tarihi	
Eğitim Durumu	
Lisans Öğrenimi	
Y. Lisans Öğrenimi	
Bildiği Yabancı Diller	
Bilimsel Faaliyetleri	
İş Deneyimi	
Çalıştığı Kurumlar	
İletişim	
E-Posta Adresi	
Tarih	